

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

AVRUPA BİRLİĞİ'NE GİRİŞ SÜRECİNDE
TÜRKİYE OKUL MÜDÜRLERİ PROFİLİ
“İstanbul İli Örneği”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TUNCAY ŞAMDAN

Danışman Öğretim Üyesi :
Prof. Dr. MÜNEVVER ÇETİN

İstanbul, Kasım 2008

ÖZET

Bu araştırmanın amacı İstanbul ili sınırları içerisinde görev yapan okul müdürlerinin profillerini belirlemek, atama kriterlerini saptamak ve Avrupa Birliği ülkeleriyle kıyaslayarak Avrupa Birliği sürecinde hem eğitim sistemimizin hem de eğitim liderlerimizin profillerini ve problemlerini ortaya koymak ve çözüm yolları önermektir. Bu araştırma, 2007- 2008 eğitim öğretim yılında İstanbul ili genelinde 32 ilçedeki görev yapan 518 okul müdürleriyle sınırlıdır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın geçerliliğinin ve güvenilirliğinin artırılması için alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyden her türlü okuldan yeterli sayıda örneklem alınarak güvenilirlik düzeyinin yüksek olmasına çalışılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen 50 maddelik anket asıl uygulamadan önce geçerlilik çalışması için okul müdürlerine uygulanmış. Ön çalışma sonrası elde edilen dönütler sonrası, uygun olmayan sorular konunun uzmanlarının görüşleri doğrultusunda anketten çıkarılarak, gerekli değişiklikler yapılmış ve 50 maddelik ankete son şekli verilmiştir. Okul müdürleri profilini araştırmaya yönelik hazırlanan bu ankette yer alan sorular kategorik olarak tasarlanmış olup, bir ölçek geliştirme çalışmasına girilmemiştir. Örneklem kapsamındaki okullarda görev yapan müdürlere elektronik posta yoluyla gönderilen anketlerin elektronik ortamda doldurulması sağlanmıştır.

SPSS programı kullanılarak yapılan analizler sonucunda elde edilen bazı bulguları şöyle sıralayabiliriz: Okul müdürlerinin yaklaşık dörtte üçünün yabancı dil bilmediği; yarısından fazlasının hiç yurt dışına çıkmadığı, sadece yüzde onluk bir kısmının yüksek lisans ve % 4,5'inin doktora diplomasına sahip olduğu, AB'ye karşı olan okul müdürlerinin "AB'nin ulusal değerlere" zarar vereceğini düşündüğü için AB'ye karşı olduğunu, AB'ye girişin sağlayacağı en büyük yararı "çağdaş ve demokratik bir toplum yapısının oluşmasını sağlayacaktır", "bilimsel ve demokratik bir eğitime geçişe yardımcı olur" ve "eğitimin kalitesini yükseltir," şeklinde ifade ettikleri, Türkiye'nin en önemli sorunlarını ise "terör , işsizlik , eğitim ve irtica" olarak ifade ettikleri, yarıdan fazlasının eşinin çalışmadığı ve büyük bir bölümünün 1.250 - 2.000 YTL civarında toplam aylık gelire sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler : Eğitim lideri, Avrupa Birliği süreci, okul müdürleri profili, yapısal reform, bilgi toplumu

ABSTARCT

The purpose of this research is fourfold: to establish the profiles of school principles working within the city limits of Istanbul , to determine the criteria by which they are appointed , to explore the profiles and problems of our education system and leaders within that system in the European Union accession process in comparison with other EU countries, and to suggest solutions to said problems. The sample size of this study is limited to 518 school principles in 32 districts in Istanbul during the 2007-2008 academic year. These participants serve in both state and private, primary and secondary institutions (including vocational high schools).In order to increase the validity and reliability of the study, samples were taken in sufficient numbers from schools which find themselves on every rung of the socio-economic ladder. The fifty item survey was first sent to school principles in order to test its validity. Having received feedback on the preliminary study, the questions found unsuitable by the experts were excised, the necessary alterations were implemented and the survey was given its final form. The principles of schools within the scope of the sample were sent the survey by electronic mail and were able to respond electronically as well.

The datas were analyzed through SPSS program and some of the findings of the study are as follows: of the school principles, 79,3 % know no foreign language, more than fifty percent have never been abroad, only one tenth have an M.A. and 4,5 % have a Ph.D. In education, 73,8 % say “Yes” to Turkish accession to the European Union.Those who say “Yes” to Turkish accession to the EU believe that the greatest benefit of EU accession would be the formation of a modern and democratic social structure, improving the quality of education, bringing about a scientific and democratic educational system. Of the principles opposed to the EU, say they opposes the EU because they feared it would damage Turkish national values.On the question of Turkey’s most important problems they believe that they are “terrorism, unemployment, education, and religious reaction”, more than fifty percent are married to stay-at-home spouses, a significant percentage have total monthly incomes ranging between 1,250-2,000 YTL, despite insufficient income, fifty percent of them are home owners.

Key Words : Educational Leader, EU accession process, School Principle Profile, Structural Reform, The Knowledge Society

TEŞEKKÜR

Değerli görüş, öneri ve destekleri için kıymetli hocam, tez danışmanım Prof.Dr.Münevver Çetin'e , her zaman yardım ve desteğini aldığım Yard.Doç.Dr.Ali Temel'e ve emeği geçen diğer hocalarıma, MEK mensuplarına sağladığı olanaklar için Marmara Eğitim Kurumlar ve Maltepe Üniversitesi kurucusu sayın Hüseyin Şimşek'e, destekleri için Prof.Dr.Sayın Mesut Razbonyalı'ya, bizleri bu konuda sürekli destekleyen ve ufkumuzu açan Maltepe Üniversitesi Yabancı Diller Bölüm Başkanı sayın Yıldız Can'a ve bu süreçte beni hiç yalnız bırakmayan değerli mesai arkadaşlarıma ve anketime zaman ayırıp dolduran tüm okul müdürlerine gönül dolusu teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, hep yapmak istediğim fakat bir türlü zaman bulup da bu güne kadar yapamadığım yüksek lisans çalışmam için beni her zaman destekleyen, yüreklendiren ve bu çalışmamı tamamlamam da en büyük destek ve etken olan sevgili eşim Fikriye'ye, onlardan alıp da yüksek lisans dersleri ve bu tez çalışması için kullandığım zaman için canım kızlarım Gizem ve Deniz'e gösterdikleri sabır, destek ve anlayış için kucak dolusu ve yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

Tuncay ŞAMDAN

İÇİNDEKİLER

	SAYFA NO
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	viii
BÖLÜM 1	
GİRİŞ	
1.1. TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM VE OKUL ÖRGÜTÜ	1
1.1.1. Eğitim Kavramı ve Eğitimbilim	1
1.1.2. Eğitim Örgütü	1
1.1.3. Okul Örgütü	1
1.1.4. Okulun Örgüt Özellikleri	3
1.1.5. Okul ve Okulun Görevleri	3
1.1.6. Okul ve Eğitimin İşlevleri	4
1.1.6.1. Okulun Teknik-Ekonomik İşlevleri	4
1.1.6.2. Okulun İnsani-Sosyal İşlevleri	5
1.1.6.3. Okulun Politik İşlevleri	5
1.1.6.4. Okulun Kültürel İşlevleri	6
1.1.6.5. Okulun Eğitsel İşlevleri	7
1.1.7. Yönetim ve Yönetici	7
1.1.7.1. Eğitim Yönetimi	7
1.1.7.2. Okul Yönetimi	8
1.1.7.3. Yönetici ve Eğitim Yöneticisi	8 iv

1.1.7.4. Okul Yöneticisinin Sahip Olması Gereken Nitelikler	8
1.1.7.5. Okul Yöneticisinin Temel Görevleri	10
1.1.7.6. Başarılı Okul Müdürlerinin Özellikleri	10
1.1.7.7. Yöneticinin ve Okulun Vizyonu	11
1.1.7.8. Eğitim Yöneticisi ve Örgütsel Kültürün Oluşması	12
1.1.7.9. Klasik ve Modern Yöneticiler.....	13
1.1.7.10. Lider ve Liderlik	13
1.1.7.11. Lider ve Yönetici Arasındaki Farklılıklar	14
1.1.8. Okul Merkezli Yönetim ve Etkili Okul	14
1.1.8.1. Okul Merkezli Yönetim	14
1.1.8.2. Okul Merkezli Yönetimin Özellikleri	15
1.1.8.3. Etkili Okul	15
1.1.8.4. Yönetim Süreçleri	16
1.1.8.5. Eğitim ve Okul Yönetiminin Süreçleri	17
1.2. BAZI AB ÜLKELERİNDE VE ÜLKEMİZDE OKUL MÜDÜRLERİNİN ATANMA KRİTERLERİ.....	18
1.2.1. Avrupa Birliği'nde Eğitim Bakanlıklarına Genel Bir Bakış	18
1.2.1. Finlandiya'da Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri	19
1.2.3. İngiltere'de Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri	20
1.2.4. Polonya'da Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri	21
1.2.5. Ülkemizde yönetici yetiştirme uygulamalarının tarihsel gelişimi	22
1.2.6. AB ülkelerinde ve Ülkemizde Okul Müdürlerinin Atanma Kriterlerinin Karşılaştırılması	24
1.2.6.1. AB Ülkelerinde Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri	24
1.2.6.2. Türkiye'de Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri	25
1.3. PROBLEM	27
Amaç	29
Alt Amaçlar	29
Önem	30
Sayıtlılar	30 v

Sınırlılıklar	30
Tanımlar ve Kısaltmalar	30
1.4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	31
1.4.1. Yurtiçinde yapılan araştırmalar	31
1.4.2. Yurtdışında yapılan araştırmalar	35
1.4.3. Değerlendirme	38

BÖLÜM 2

YÖNTEM	38
Araştırmanın Modeli	38
Evren ve Örneklem	38
Veri Toplama Araçları	39
Veri Çözümleme Yöntemleri	40

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUM	42
3.1. Gurubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	42
3.2. Okul Müdürlerinin Mesleki Bilgilerine (okul türü,görev süreleri,eğitim durumları,yabancı dil bilme vb.) İlişkin Bulgular	52
3.3. Okul Müdürlerinin Eğitim Öğretimle ilgili görüşlerine ilişkin (müdürlerin;MEB'in amaçlarının gerçekleştirme düzeyine,nasıl bir eğitim lideri olduklarına,ne derece yeterli olduklarına,ideal okul müdürü tipi,atanma kriterleri vb. ilişkin görüşleri) Bulgular	56
3.4. Okul Müdürlerinin Sosyal ve Kültürel Yaşamlarına (gazete-dergi alma,kitap okuma,tiyatroya-sinemaya,tatile gitme,ilgi alanları vb.) İlişkin Bulgular	61

3.5. Okul Müdürlerinin Avrupa Birliği'ne İlişkin Görüş ve Önerileri ile İlgili (Türkiye AB'ye girmeli mi/girmemeli mi?AB'ye girmenin sağlayacağı en önemli yararlar,Türkiye'nin en önemli 3 sorunu vb.) Bulgular	67
3.6. Okul Müdürlerinin Özelliklerine Bağlı Olarak Gerçekleştirilen Analizler	74
BÖLÜM 4	
SONUÇ ve ÖNERİLER	128
4.1. Sonuç.....	128
4.2. Öneriler	133
4.3. Araştırmacılara Öneriler	135
KAYNAKÇA	136
EKLER	
Ek 1. Anket (AB Sürecinde İstanbul İli Okul Müdürleri Profili Anketi)	142
Ek 2. Anket onayı	150
Ek 3. 24 Nisan 2008 tarihli "Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama Yönetmeliği	151
Ek 4. Yöneticilik İstek Formu	162
Ek 5. Yönetici Değerlendirme Formu	163
Ek 6. Kurum Tipleri Tespit Formu	164

TABLolar LİSTESİ

	SAYFA NO
Tablo 1: Müdürlerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Dağılımları	42
Tablo 2: Müdürlerin Yaş Değişkenine İlişkin Dağılımları	43
Tablo 3: Müdürlerin Medeni Durum Değişkenine İlişkin Dağılımları	43
Tablo 4: Müdürlerin Çocuk Sayısı Değişkenine İlişkin Dağılımları	44
Tablo 5: Müdürlerin Eşin Çalışması Değişkenine İlişkin Dağılımları	44
Tablo 6: Müdürlerin Eşin Eğitimi Değişkenine İlişkin Dağılımları	45
Tablo 7: Müdürlerin Çocukluk Yıllarını En Uzun Geçirdikleri Yerleşim Yeri Değişkenine İlişkin Dağılımları	45
Tablo 8: Müdürlerin Aile Toplam Geliri Değişkenine İlişkin Dağılımları	46
Tablo 9: Müdürlerin İkamet Edilen Ev Değişkenine İlişkin Dağılımları	46
Tablo 10: Müdürlerin İkamet Edilen Ev Tipi Değişkenine İlişkin Dağılımları	47
Tablo 11: Müdürlerin Sigara Kullanımı Değişkenine İlişkin Dağılımları	47
Tablo 12: Müdürlerin Kendilerine Ait En Sevmedikleri 1. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	48
Tablo 13: Müdürlerin Kendilerine Ait En Sevmedikleri 2. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	48
Tablo 14: Müdürlerin Kendilerine Ait En Sevmedikleri 3. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	49
Tablo 15: Müdürlerin Kendilerine Ait Önemli Buldukları 1. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	49
Tablo 16: Müdürlerin Kendilerine Ait Önemli Buldukları 2. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	50
Tablo 17: Müdürlerin Kendilerine Ait Önemli Buldukları 3. Kişilik Özelliği Değişkenine İlişkin Dağılımları	50
Tablo 18: Müdürlerin Günlük Hayata Bakış Değişkenine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımları	51
Tablo 19: Müdürlerin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine İlişkin Dağılımları	52

Tablo 20: Devlet Okullarındaki Müdürlerin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine İlişkin Dağılımları	52
Tablo 21: Müdürlerin Kıdem Değişkenine İlişkin Dağılımları	53
Tablo 22: Müdürlerin Eğitim Durumu Değişkenine İlişkin Dağılımları	53
Tablo 23: Yüksek Lisans Yapan Müdürlerin Yüksek Lisans Yapılan Alan Değişkenine İlişkin Dağılımları	54
Tablo 24: Müdürlerin Yabancı Dil Bilme Değişkenine İlişkin Dağılımları	54
Tablo 25: Yabancı Dil Bilen Müdürlerin İyi Derecede Bilinen Yabancı Dil Değişkenine İlişkin Dağılımları	55
Tablo 26: KPDS/ÜDS'ye Girenlerin Aldıkları Puan Değişkenine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımları	55
Tablo 27: Müdürlerin MEB Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi Değişkenine İlişkin Dağılımları	56
Tablo 28: Müdürlerin Kendi Liderliklerini Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları	56
Tablo 29: Müdürlerin Kendini Yeterlik-Donanımlı Olma Açısından Değerlendirmesi Değişkenine İlişkin Dağılımları	57
Tablo 30: Müdürlerin Görev Yaptıkları Okulun Standartlara Uygunluğu Değişkenine İlişkin Dağılımları	57
Tablo 31: Müdürlerin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Değişkenine İlişkin Dağılımları	58
Tablo 32: Müdürlerin Yönetici Atama Kıstasları Değişkenine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımları	58
Tablo 33: Müdürlerin İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları	59
Tablo 34: Müdürlerin İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları	59
Tablo 35: Müdürlerin İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları	59
Tablo 36: Müdürlerin Son Üç Yılda Gidilen Seminer Sayısı Değişkenine İlişkin Dağılımları	60
Tablo 37: Müdürlerin Eve Düzenli Gazete Alma Değişkenine İlişkin Dağılımları ..	61
Tablo 38: Müdürlerin Abone Olunan Dergi Değişkenine İlişkin Dağılımları	61

Tablo 39: Müdürlerin Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı Değişkenine İlişkin Dağılımları	62
Tablo 40: Müdürlerin Tiyatroya Gitme Sıklığı Değişkenine İlişkin Dağılımları	62
Tablo 41: Müdürlerin Sinemaya Gitme Sıklığı Değişkenine İlişkin Dağılımları	63
Tablo 42: Müdürlerin Televizyon İzleme Değişkenine İlişkin Dağılımları	63
Tablo 43: Müdürlerin TV’de En Çok İzlenen Program Değişkenine İlişkin Dağılımları	64
Tablo 44: Müdürlerin TV’de En Çok İzlenen Program Değişkenine İlişkin Dağılımları	64
Tablo 45: Müdürlerin Sahip Oldukları Otomobil Ve Modeli Değişkenine İlişkin Dağılımları	64
Tablo 46: Müdürlerin Aileleri İle Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı Değişkenine İlişkin Dağılımları	65
Tablo 47: Müdürlerin Spor Yapma Değişkenine İlişkin Dağılımları	65
Tablo 48: Müdürlerin Bir Müzik Aleti Çalma Değişkenine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımları	66
Tablo 49: Müdürlerin Bir Kulüp/STK’ya Üye Olma Değişkenine İlişkin Dağılımları	66
Tablo 50: Müdürlerin Tatile Gitme Sıklığı Değişkenine İlişkin Frekans Dağılımları	67
Tablo 51: Müdürlerin Yurt Dışına Çıkma Değişkenine İlişkin Dağılımları	67
Tablo 52: Müdürlerin AB’ye Üyeliği Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları	68
Tablo 53: Müdürlerin AB’ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları	68
Tablo 54: Müdürlerin AB’ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları	69
Tablo 55: Müdürlerin AB’ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları ...	69
Tablo 56: Müdürlerin AB’ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları	70
Tablo 57: Müdürlerin AB’ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları	70
Tablo 58: Müdürlerin AB’ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları	71

Tablo 59: Müdürlerin AB'nin Eğitime Olası Katkısı Değişkenine İlişkin Dağılımları	71
Tablo 60: Müdürlerin AB'nin Eğitime Olası Katkısı Değişkenine İlişkin Dağılımları	72
Tablo 61: Müdürlerin Türkiye'nin Sorunları Değişkenine İlişkin Dağılımları	72
Tablo 62: Müdürlerin Türkiye'nin Sorunları Değişkenine İlişkin Dağılımları	73
Tablo 63: Müdürlerin Türkiye'nin Sorunları Değişkenine İlişkin Dağılımları	73
Tablo 64: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	74
Tablo 65: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki	75
Tablo 66: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Kendilerini Okul Müdürü Olarak Ne Derece Yeterli Ve Donanımlı Gördükleri Arasındaki İlişki	75
Tablo 67: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Bilişim Teknolojilerini Kullanma Arasındaki İlişki	76
Tablo 68: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle "Milli Eğitimin Genel Amaçlarının" Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Düşünceleri Arasındaki İlişki	76
Tablo 69: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Okul Müdürlerinin Atanma Kıstaslarına İlişkin Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki	77
Tablo 70: Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	77
Tablo 71: Okul Müdürlerinin Yaşı İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	78
Tablo 72: Okul Müdürlerinin Yaşı İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki	79
Tablo 73: Okul Müdürlerinin Yaşı İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki	80
Tablo 74: Okul Müdürlerinin Yaşı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	81
Tablo 75: Okul Müdürlerinin Yaşı İle Yabancı Dil Bilmeleri Arasındaki İlişki	81
Tablo 76: Okul Müdürlerinin Medeni Durumları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	82
Tablo 77: Okul Müdürlerinin Sahip Oldukları Çocuk Sayısı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	83

Tablo 78: Okul Müdürlerinin Eşlerinin Çalışması İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	83
Tablo 79: Okul Müdürlerinin Eşlerinin Çalışması İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	84
Tablo 80: Okul Müdürlerinin Eşlerinin Eğitim Durumları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	85
Tablo 81: Okul Müdürlerinin Çocukluk Yıllarının Geçtiği Yer İle Görev Yapılan Okul Türü Arasındaki İlişki	85
Tablo 82: Okul Müdürlerinin Çocukluk Yıllarının Geçtiği Yer İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki	86
Tablo 83: Okul Müdürlerinin Çocukluk Yıllarının Geçtiği Yer İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	87
Tablo 84: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki	87
Tablo 85: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	88
Tablo 86: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Eve Düzenli Olarak Gazete Almaları Arasındaki İlişki	89
Tablo 87: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Bir Dergiye Abonelikleri Arasındaki İlişki	89
Tablo 88: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Yılda Ortalama Okudukları Kitap Sayısı Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Ki-Kare Testi	90
Tablo 89: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Tiyatroya Gidiş Sıklıkları Arasındaki İlişki	91
Tablo 90: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Sinemaya Gidişi Sıklığı Arasındaki İlişki	91
Tablo 91: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Ailece Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı Arasındaki İlişki	92
Tablo 92: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Spor Yapmaları Arasındaki İlişki	93
Tablo 93: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki	93

Tablo 94: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Bir Kulüp/Sosyal Toplum Kuruluşuna Üye Olmaları Arasındaki İlişki	94
Tablo 95: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Ailece Tatile Gidiş Sıklıkları Arasındaki İlişki	95
Tablo 96: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Araba Sahibi Olma/Modeli Arasındaki İlişki	95
Tablo 97: Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Yurt Dışına Gidiş Sayıları Arasındaki İlişki	96
Tablo 98: Okul Müdürlerinin Sigara Kullanma Alışkanlıkları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	97
Tablo 99: Okul Müdürlerinin Sigara Kullanma Alışkanlıkları İle Yaşları Arasındaki İlişki	97
Tablo 100: Okul Müdürlerinin Kendilerinde En Sevmedikleri Kişilik Özelliği İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	98
Tablo 101: Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki	99
Tablo 102: Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki	99
Tablo 103: Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	100
Tablo 104: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki	101
Tablo 105: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Okul Müdürlerinin Atanma Kıstasları Hakkındaki Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki	101
Tablo 106: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle İdeal Okul Müdürünün Sahip Olması Gereken Özellikler Arasındaki İlişki	102
Tablo 107: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle "Milli Eğitimin Genel Amaçlarının" Gerçekleşmesine İlişkin Düşünceleri Arasındaki İlişki ..	102
Tablo 108: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle İdeal Okul Standartlarına Uygunluğu Arasındaki İlişki	103
Tablo 109: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bilişim Teknolojilerini Kullanma Arasındaki İlişki	103

Tablo 110: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Son Üç Yılda Yöneticilikle İlgili Gittikleri Seminerler Arasındaki İlişki	104
Tablo 111: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Eve Düzenli Gazete Alma Arasındaki İlişki	104
Tablo 112: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bir Dergiye Abone Olma Arasındaki İlişki	105
Tablo 113: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı Arasındaki İlişki	105
Tablo 114: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Tiyatroya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	106
Tablo 115: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Sinemaya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	106
Tablo 116: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Sahip Olunan Otomobil Ve Modeli Arasındaki İlişki	107
Tablo 117: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle En Çok İzlenen TV Programı Arasındaki İlişki	107
Tablo 118: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Yurt Dışına Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	108
Tablo 119: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Ailece Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı Arasındaki İlişki	108
Tablo 120: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Hobi Olarak Spor Yapma Arasındaki İlişki	109
Tablo 121: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Hobi Olarak Bir Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki	109
Tablo 122: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bir Kulüp Veya STK'ya Üye Olma Arasındaki İlişki	110
Tablo 123: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Ailece Tatile Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	110

Tablo 124: Görev Yapılan Devlet Okulu İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	111
Tablo 125: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Süre İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	112
Tablo 126: Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Süre İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki	112
Tablo 127: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	113
Tablo 128: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Düzenli Gazete Alma Arasındaki İlişki	114
Tablo 129: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Bir Dergiye Abone Olma Veya Düzenli Olarak Bir Dergi Alma Arasındaki İlişki	115
Tablo 130: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı Arasındaki İlişki	116
Tablo 131: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Tiyatroya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	117
Tablo 132: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Sinemaya Gidiş Sıklığı	117
Tablo 133: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Hobi Olarak Bir Sporla Uğraşma Arasındaki İlişki	118
Tablo 134: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Hobi Olarak Bir Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki	119
Tablo 135: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Bir Kulüp Veya STK'ya Üye Olma Arasındaki İlişki	119
Tablo 136: Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Ailece Tatile Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki	120

Tablo 137: Okul Müdürlerinin Yabancı Dil Bilmesi İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	121
Tablo 138: Okul Müdürlerinin Yabancı Dil Bilmesi İle Yurt Dışına Gitme Sıklığı Arasındaki İlişki	121
Tablo 139: Okul Müdürlerinin Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	122
Tablo 140: Okul Müdürlerinin Kendi Yeterlilik Ve Donanımlarını Değerlendirmeleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki	122
Tablo 141: Okul Müdürlerinin Kendi Yeterlilik Ve Donanımlarını Değerlendirmeleri İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	123
Tablo 142: Okul Müdürlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanmaları İle Yaş Arasındaki İlişki	124
Tablo 143: Okul Müdürlerinin Eve Düzenli Gazete Almaları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	124
Tablo 144: Okul Müdürlerinin Bir Dergiye Abone Olma Veya Düzenli Olarak Bir Dergi Almaları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	125
Tablo 145: Okul Müdürlerinin Yılda Okudukları Ortalama Kitap Sayısı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	125
Tablo 146: Okul Müdürlerinin Tiyatroya Gidiş Sıklıkları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	126
Tablo 147: Okul Müdürlerinin Sinemaya Gidiş Sıklıkları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki	127

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1.TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE EĞİTİM VE OKUL ÖRGÜTÜ

1.1.1. Eğitim Kavramı ve Eğitimbilim

Eğitim ve eğitim bilim kavramları üzerine eğitim bilimcilerin anlam itibarıyla bir birine benzer pek çok tanımlamaları vardır. Bunlardan bazıları şöyledir:“Eğitim zaman ve mekan yönünden kapsamlı, süreli ve çok boyutludur. Bireyin yaşam boyu süren eğitiminin; okulda, planlı ve programlı olarak yürütülen kısmı bireyin öğretimini oluşturur (Varış, 1981:23).”

“Eğitim, bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir (Demirel, 2006:6).”

“Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır (Tezcan, 1984:4).”

“Eğitim edinilen bilgilerin hayata uygulanması sanatının kazanılmasıdır (Whitehead, Akt: Titiz, 1998:17).”

Tezcan’a göre eğitimin bir başka tanımı da şöyledir: Eğitim, “Bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Tezcan, 1984:4).”

Bu tanımlamaların ortak özelliklerine dikkat ettiğimizde eğitimin, kişiliğin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreç olduğu anlaşılmaktadır.

“Eğitim Bilim” ise, eğitimi kendisine konu alan bir bilimdir. Eğitim alanını bilimsel yöntemlerle inceleyen, eğitim sorunlarını bilimsel bir yaklaşımla çözümlenmeye çalışan ve eğitim alanında kurallar ve kuramlar düzenlemeyi amaçlayan bir bilim dalıdır (Tezcan, 1984:4).

1.1.2. Eğitim Örgütü

Belli bir amacı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen insanların oluşturdukları tüm ekonomik ve siyasal işletmelerde olduğu gibi eğitim örgütleri de, temsili siyasal organlar tarafından saptanmış eğitim politikası çerçevesinde, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bulunan yerlerdir.

"Eğitim örgütü, toplumun planlı eğitim gereksinmesini karşılamak için kurulur ve eğitim örgütü anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, kararname, yönerge, genelge ve eğitim programları gibi yasal belgelerle belirtilmiş amaçların gerçekleştirilmesi için eğitim hizmeti üretir... örgüt bu hizmeti üretmek için kurulur". "Türk eğitim örgütü okul, ilçe, il ve Bakanlık olarak dört kademedен oluşur. Bunların temeli okul örgütüdür (Aytaç, 2000:17) .

1.1.3. Okul Örgütü

Çıktısı insan olan ve çevre ile sürekli etkileşim halinde olması nedeniyle sürekli değişen ve gelişen bir örgüt olan okulu ve okul örgütünü Aytaç şöyle tanımlamaktadır.

- Okul, eğitim sisteminin genel, özel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenciye istendik bilgi, beceri ve davranışların bilimsel yöntemlerle kazandırıldığı bir örgüttür. Sanayi toplumundan bilişim toplumuna geçiş sosyo-ekonomik, politik ve teknolojik alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da değişiklikler öngörmüştür. Bu bağlamda, okulun işlevlerinde de değişiklikler gözlenmektedir.
- Öğrenen örgüttür.
- Çevresine açık, kitle eğitimine imkân veren "bilgi merkezi" ve "çoklu iletişim merkezi" dir.

İki binli yıllara girmişken okullarımızda hala bilgi aktarma fonksiyonu yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Etkinliği her geçen gün artan bilgi ve enformasyon teknolojisi, okulun bilgi aktarma fonksiyonunu üstlenmeye başlamıştır. Okul artık çevresini etkileyen bir kurum olmaktan çok, etkilenen bir konuma dönüşmüştür (Aytaç, 2000: 4).

Carlson ise okul örgütünü şu ifadelerle tanımlamaktadır. Okul sistemleri genellikle kanun ve yönetmeliklere uymaya daha çok önem vererek, işbölümü ve hiyerarşik yetke ilişkisini sürdürerek merkezileşmiş bürokrasiyi işletmektedir. Bürokrasinin doğası, eğitimde yerinden yönetim ve okul merkezli yönetim uygulamalarını gerçekleştirmeye fazla destekleyici değildir. Bürokratik ilkeler üzerine kurulan okul örgütleri, okulda değişim ve yeniliği büyük ölçüde engelleyebilir (Carlson, 1996: 269-276, Akt :Aytaç, 2000:6).

1.1.4. Okulun Örgüt Özellikleri

Türk'ün kitabında okul örgütünün sahip olması gereken özellikler şöyle sıralanmaktadır. Okul örgütünün en önemli özelliği, üzerinde çalıştığı hammadenin toplumdan gelen ve topluma giden insan oluşudur. Böylece, okulun birey boyutu kurum boyutundan daha duyarlı, gayri resmî yanı resmî yanından daha ağır, sosyal yönü bürokratik yönünden çok fazla, etki alanı yetki alanından daha geniştir. Bu nedenle sosyal bir sistem olarak kurulması ve çalışılması gereken okul ortamında davranış bilimleri ve insan ilişkilerinin yeri ve önemi büyüktür. Balcı, Weber'in, 1971 yılında yaptığı bir araştırmada, başarılı bir okul için sekiz özellik saptadığını belirtmektedir: 1) Güçlü liderlik , 2) Başarı için yüksek beklentiler , 3) İyi iklim 4) Okumaya büyük önem verme , 5) İlave okutman personeline sahip bulunma 6) Bireyselleşme 7) Öğrenci gelişiminin titiz bir değerlendirilmesi 8) Okuma öğretiminde fonetiklerin kullanılması (Türk, 2002:17).

1.1.5. Okul ve Okulun Görevleri

Tüm sistemler gibi eğitim sistemi de amaçları olan, bu amaçları gerçekleştirmek için girdi alan, girdileri bilimsel meslek birikimi ile amaçları doğrultusunda işleyip dönüştüren ve çıktı veren bir sistemdir. Eğitim sisteminin girdileri öğrenciler, çıktıları amaçlara göre bilgi ve davranışlar kazanmış olan mezunlardır. Eğitim sisteminde üretim işlemi okulda yapıldığı için, sistemin vazgeçilmez ögesi okuldur.

Diğer bütün alt sistemler, örgüt ve mekanizmalar okulun işlevini yerine getirmesine yol gösterici ve destek niteliğindedirler. Bu açıdan, eğitim sisteminde okul "temel sistem"dir (Türk, 2002:17).

Okulun Görevleri

Okulun var oluş nedeni olan sosyal,siyasal ve ekonomik görevlerini şu şekilde açıklayabiliriz.Okulun iki tür görevi vardır: Birincisi eğitimi yapmak, ikincisi ise eğitimin yapılmasına ortam hazırlamaktır. Okulun görevleri eğitim bilimciler tarafından değişik biçimlerde açıklanmıştır. Okulun görevleri aslında eğitimin görevleridir ve bunlar sosyal, siyasal ve ekonomik olarak gruplandırılabilir. Okulun sosyal görevi; çocuğu sosyalleştirmek, yani kültürü ve toplum değerlerini aşlamaktır. Okul bu görevini yaparken kültürü hem korur, hem gereklere göre değiştirir. Böylece, kültürün hem yenileşmesini, hem kararlılığım birlikte sağlamak zorundadır. Okulun siyasal görevi; yetiştirdiği kuşağın devletine bağlılık göstermesini sağlayarak yetiştirmek, önderlik yetenekleri olan öğrencilerin seçilerek bu yönde eğitilmesini gerçekleştirmektir. Okulun ekonomik görevi ise, ekonominin beyin gücü ve insan gücü gereksinimlerini karşılamaktır (Türk, 2002:18).

1.1.6. Okul ve Eğitimin İşlevleri

Çağdaş okulların temel işlevleri aşağıda açıklanan beş başlık altında toplanabilir.

1.1.6.1. Okulun Teknik-Ekonomik İşlevleri

Okulun teknik ve ekonomik işlevleri bir ülkenin kalkınmasında en büyük rolü oynayan işlevlerinden biri olduğunu söylemek abartılı olmayacaktır. Bu işlevleri Bolen şu şekilde açıklamaktadır.Okulun teknik-ekonomik işlevleri, birey ve onun içinde yer aldığı toplumun teknik veya ekonomik yönden gelişmesi için okullardan gerçekleştirmesi beklenenleri ifade etmektedir. Toplumların geçmişinde, endüstrileşme sürecine kadar başlangıçta üstün becerili insan gücüne fazla ihtiyaç duyulmamıştır. Ancak daha sonra, bunun bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmasına bağlı olarak mesleki ve teknik eğitim önem kazanmıştır. Sanayide otomasyon imalatın gelişmeye başlamasıyla birlikte insanların yerini makineler almaya başlamıştır. Okul ve eğitimden de daha üstün nitelikli insan gücü yetiştirmesi beklenmeye başlanmıştır. Böylece eğitim sistemleri, kendilerini ekonomik sistemdeki değişme ve gelişmelere uyarlamak durumunda kalmakta; bu haliyle de piyasa tarafından yönlendirilmektedir (Bollen, 1996:39, Akt: Şişman, 2002:23).

1.1.6.2.Okulun İnsani-Sosyal İşlevleri

Okulun sosyal işlevlerini ise eğitim bilimcilerin ifadesiyle şöyle açıklayabiliriz:İnsani ve sosyal açıdan eğitim ve okulun temel işlevi, kısaca insanın bütün yönleriyle gelişimine ve diğer insanlarla sosyal ilişkilerini geliştirmesine ve sosyal beceriler kazanmasına katkıda bulunmaktır. Bireysel açıdan yaklaşıldığında eğitimin insani amacı, öğrencilerin fiziksel, sosyal, psikolojik yönlerden gelişimine, sahip oldukları potansiyeli tam olarak geliştirip kullanabilmelerine olanak sağlamaktır. Okul, aynı zamanda sosyal bir sistem ve sosyal bir kurum olarak gerek öğrenciler, gerekse içinde yer alan diğer insanlar için insani bir çalışma ve öğrenme ortamı hazırlamak ve bunu sürdürmek durumundadır. Çevresel ve toplumsal açıdan yaklaşıldığında ise okul, geniş/büyük toplumun bir parçası olarak söz konusu toplumun sosyal ihtiyaç ve beklentilerini göz önüne alarak bunları karşılamaya dönük işlevleri gerçekleştirmek durumundadır. Bu bağlamda okulun, yapısal-işlevsel kuram açısından yaklaşıldığında, söz edilebilecek başlıca işlevleri, toplumsal bütünleşmeyi sağlama, sosyal hareketliliği gerçekleştirme, sosyal eşitliği sağlama, öğrencileri toplumsal rollere hazırlama, sosyal değişme ve gelişmeyi sağlama gibi işlevlerdir. Çatışmacı ve eleştirel kuram açısından yaklaşıldığında ise sosyal işlevler açısından okul ve eğitim, mevcut sosyal sınıf yapısını ve sosyal eşitsizliği yeniden üreten bir yer olarak görülmektedir (Feinberg ve Soltis,1985, Akt: Şişman, 2002:24)

1.1.6.3. Okulun Politik İşlevleri

Şişman okulun önemli işlevlerinden biri olan politik işlevlerini ise şu şekilde açıklamaktadır: Bir toplumda politikalar, toplumdaki eğilim, yönelim ve değerleri yansıtır. Politikacılar da toplumda yeni sosyal düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde aktif rol alırlar. Hemen bütün ülkelerde eğitim, bir devlet politikası olarak ele alınmaktadır. Merkezi hükümetler tarafından da bütçeden eğitime büyük paylar ayrılmaktadır. Okulun politik işlevleri de bireysel, kurumsal, sosyal-ulusal, uluslar arası boyutlarda ele alınabilir. Bireysel açıdan yaklaşıldığında okul, öğrencilerin birer vatandaş ve toplum üyesi olarak hak ve sorumluluklarının bilincinde olmasını, bu konuda olumlu davranış ve beceriler kazanmalarını sağlamak durumundadır. Diğer taraftan okul, mevcut politik inanç, değer ve normlar içinde öğrencileri sosyalleştiren, politik olayları eleştirel bir biçimde tartışan bir yer olarak görülebilir.

Ayrıca okul, aynı zamanda yönetici, öğretmen, öğrenci ve aileler arasında bir koalisyon oluşturarak politik güç yapısının istikrarını sağlamaya hizmet eden bir yer olarak da görülebilir. Okul, mevcut hükümet otoritesini meşrulaştır, politik yapının istikrarını sağlar demokratik toplumlarda demokrasiye karşı duyarlılığı politik değişme ve gelişmeleri destekler. Diğer taraftan giderek gelişen uluslararası bağımlılık, okul eğitiminin, gelişen küresel eğilimleri anlama, politik açıdan uluslar arası koalisyonu sağlama savaş karşıtı hareketleri ve uluslararası barışı destekleme, uluslar ve dinler arası çatışmaları giderme işlevlerini de öne çıkarmaktadır (Şişman, 2002:38).

1.1.6.4.Okulun Kültürel İşlevleri

Okulun kültürel işlevlerini aşağıdaki eğitim bilimcilerin görüşleriyle şu şekilde açıklayabiliriz. Toplumlarda kültürel değişme ve gelişmeler, ekonomik ve politik gelişmelerden daha karmaşık bir özellik taşımaktadır. Bazen bu gelişmeler, birbirine karşı eğilimler ve karşıt kültürler biçiminde ortaya çıkmaktadır. Geleneksel anlamda okuldan, toplumsal çevrenin baskın kültürünün özelliklerini biçimlendirmesi ve geliştirmesi, böylece ulusal kültür çevresinde bir bütünleşme oluşturması beklenmektedir. Çok kültürlü toplumlarda ise okulun, birlikte ve barış içinde yaşamaya katkı sağlaması beklenmektedir (Döllen, 1996:9).

Kültürel açıdan okulun, öğrencilerin bireysel yaratıcılıklarını ve estetik duygularını geliştirmeye katkıda bulunması, onları toplumsal inanç, değer, norm ve sembollere göre sosyalleştirmesi beklenmektedir. Diğer yandan okulun, sosyal bir kurum olarak sosyal kültürü aktarma ve kültürel bütünleşmeyi sağlama işlevinin yanı sıra, kültürel değişme ve yenilenmeyi sağlama, kültürü yeniden üretme işlevleri de söz konusu edilmektedir. İşlevsel açıdan yaklaşıldığında okullar, kültür taşıyıcı yerler olarak görülmektedir. Okulların, toplumun mevcut kültürünü yeni yetişenlere aktarması, değişik yaşantılara sahip olup toplumun farklı kesimlerinden ve alt kültürlerinden okula gelen öğrenciler arasında kültürel bütünleşmeyi sağlaması, çatışmaları azaltması, ulusal çıkarlar çevresinde ortak bir birlik bilinci ve güç oluşturması beklenmektedir. Uluslararası açıdan yaklaşıldığında ise okulların, farklı kültürlerle karşı duyarlılığı teşvik etmesi, farklı bölge ve toplumlarda, farklı inanç, değer, norm ve geleneklerin varlığını kabul etmeye ve evrensel bir kültürün oluşumuna katkı sağlaması beklenmektedir (Cheng, 1996, Akt: Şişman, 2002:39).

1.1.6.5.Okulun Eğitsel İşlevleri

Başaran ve Cheng okulun eğitsel işlevleriyle ilgili şu tanımlamaları yapıyorlar: Geleneksel anlamda eğitim, ekonomik, sosyal, politik, kültürel amaç ve değerleri gerçekleştirmek olarak algılanmaktadır. Dünyada çeşitli alanlarda gözlenen hızlı değişme ve gelişmeler, eğitimin kendisinin de insanlar tarafından bir amaç ve değer olarak görülmesini sağlamıştır. Eğitim, öğrenme ve gelişmeyi temsil etmektedir.Toplumsal açıdan yaklaşıldığında ise okullar, toplumun eğitim ihtiyacının karşılandığı yerler olarak görülebilir. Böylece çağdaş okulların, öğrenen bir toplum oluşturmada önemli bir rol üstlenmesi beklenmektedir. Uluslararası açıdan yaklaşıldığında da okulun, uluslar arasında eğitsel yönden değişim ve işbirliğini teşvik etmesi, küresel eğitimin gelişmesine katkıda bulunması beklenmektedir. (Cheng, 1996, Akt: Şişman, 2002:40)

Eğitsel amaçlar, belli bir öğretim basamağındaki öğrencilere kazandırılacak davranışların niteliğini gösterir. Eğitim sisteminin eğitsel amaçları,yetiştirilecek örnek yurttaşları betimler. Eğitim yönetiminde en güç sorun,öğrencide oluşturulacak niteliklerin belirlenmesidir (Başaran, 2000:27).

1.1.7. Yönetim ve Yönetici

1.1.7.1. Eğitim Yönetimi

Eğitim yönetimini bazı eğitimbilimcilerin tanımlarıyla şöyle ifade edebiliriz. Eğitim Yönetimi'ni de eğitim sistemini, mevcut kaynakları en etkili bir şekilde kullanarak, önceden belirlenen temel amaçlara ulaşabilmek için yapılan etkinlikler olarak tanımlayabiliriz. Başka bir deyişle Eğitim Yönetimi, eğitim örgütlerini saptanan amaçlara ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili bir biçimde kullanarak belirlenen politikaları ve anılan kararları uygulamaktır (Kaya, 1993:37).

Başka bir tanıma göre ise Eğitim Yönetimi, toplumun eğitim gereksinmesini karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünü önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili bir şekilde işletme, geliştirme ve yenileştirme sürecidir (Başaran, 1993, Akt: Erdoğan, 2006:133).

1.1.7.2. Okul Yönetimi

Okul yönetimi nedir sorusunu aşağıdaki iki eğitim bilimcinin tanımlarıyla yanıtlayalım. Okul Yönetimi, Eğitim Yönetimi'nin sınırlı bir alana, yani okula uygulanmasıdır. Başka bir ifade ile Okul Yönetimi, Eğitim Yönetimi'nin bir alt uygulama alanıdır (Bursalıoğlu, 1994, Akt: Erdoğan, 2006:135).

Okul yönetiminin eğitim yönetiminden farkı şu şekilde açıklanabilir: Eğitim Yönetimi sistem ile ilgilenirken Okul Yönetimi okul düzeyinde yoğunlaşan sorunlar ile ilgilenir. Yani Eğitim yönetimi eğitime makro düzeyde, okul yönetimi ise mikro düzeyde bir bakış açısı ile yaklaşır. Ancak eğitim yönetimi ve okul yönetimi kavramsal açıdan birbirinden farklı olsa da pratikte her iki alanın çerçeveleri arasında genel olarak önemli farklılıklar bulunmamaktadır. Okul yönetiminin ve okul yöneticiliğinin ülkemizde mesleki açıdan belirli bir çerçeveye oturduğunu söylemek zordur. Çünkü okul yöneticiliği için bürokratik işlemlerin dışında uzmanlığı yansıtan bir gereklilik söz konusu değildir. Yani okul yöneticiliğini çağrıştıran belirli bir farklılık yoktur. Bu da okul yöneticiliğinin mesleki bir kimlik kazanmasını engellemektedir. Bu yüzden de okul yöneticiliğinin uygulama alanına bilimsel çalışmaların transferi hiç olmamaktadır veya gecikmektedir (Erdoğan, 2006:135).

1.1.7.3. Yönetici ve Eğitim Yöneticisi

Yönetici : “Yönetici, bir zaman dilimi içinde birtakım amaçlara ulaşmak için insan, para, hammadde, malzeme, makine, vb. üretim araçlarını bir araya getiren; onlar arasında uygun bir bileşim, uyumlaşma ve ahenkleşmeyi sağlayan kişidir (Eren,1998, Akt: Erdoğan, 2006:53).”

Eğitim Yöneticisi: “Eğitim yöneticisi, değişik sistem, kurum ve kademelerde hizmetlerini yönetmeye yeterli olacak nitelikte kuramsal alanda ve uygulamada yetişmiş uzmandır (Türk, 2002:27).”

1.1.7.4. Okul Yöneticisinin Sahip Olması Gereken Nitelikler

Günümüzde okul yöneticisi hem iyi bir yönetici hem de donanımlı bir eğitim lideri olmak, yenilikleri takip etmek ve değişen şartlara ayak uydurmak zorundadır. Bursalıoğlu iyi bir eğitim yöneticisinin sahip olması gereken nitelikleri şöyle ifade

etmektedir. Okul yöneticisi, eğitimin temelini oluşturan kuram ve kavramları öncelikli olarak bilmelidir. Ve özellikle eğitim öğretim alanında ortaya çıkan gelişmelerden haberdar olmalı, özümsemelidir. Bu doğrultuda yeni bir bin yıla girerken okul yöneticileri, Çoklu Zekâ Kuramı, Duygusal Zekâ, Beyin Haritaları, Portfolio sistemi gibi kuram ve uygulamalardan haberdar olmalıdır. Çünkü yürütülecek olan yöneticiliği bu kuramlardan etkilenen öğretimle ilişkilendirmek için bunları bilmek kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görünüyor. Okul yöneticisi bilgili olmanın dışında sorun çözme, karar verme, yazma, konuşma, raporlama gibi konularda becerili ve deneyimli olmalıdır. Okul yöneticisi, öncelikle görev ve sorumluluk alanına giren mevcut prosedürleri ve işleyişleri en etkili bir biçimde, en iyi zamanlama ile yerine getirmelidir. Bu anlamda sahip olduğu yetkileri de iyi bir şekilde kullanmalıdır. Ancak her alanda değişimin çok hızlı olduğu günümüzde başarılı bir okul yöneticisi için önceden belirlenmiş olan yetki ve sorumlulukları yerine getirmek yeterli değildir. Yönetici, gücünü sadece sorumlulukları ile ilgili mevcut prosedürlerden değil kişisel olarak sahip olacağı potansiyelden almalıdır. Yöneticiye genel olarak güç kazandıran kaynaklar aşağıdadır:

- **Teknik Güç:** Planlama, liderlik teorileri, örgütsel yapılar, zaman planlaması gibi konularda sahip olunan bilgi ve becerilerin sağladığı güç.

İnsan İlişkileri Gücü: Okulda çalışan kişilerle ve çevrede bulunan diğer kişilerle kurulan sağlıklı ilişkilerin sağladığı güç.

- **Eğitimcilik Gücü:** Eğitim, öğretim ve okulun işleyişi ile ilgili konularda sahip olunan bilgi ve becerinin sağladığı güç.
- **Sembolik Güç:** Okuldaki işleyişlerin ne anlama geldiğini açıklayan değer sistemlerinin sağladığı güç.
- **Kültürel Güç:** Okulda belirli süreçlerden geçerek oturmuş olan değerler ve ilkelerden oluşan informal yapının sağladığı güç.

Okul yöneticisi, sahip olduğu yetkilerim yukarıdaki güç türlerini kazanarak desteklemeli ve sağlamlaştırmalıdır. Okul yöneticisi yukarıda sıralanan güç biçimlerine sahip olduğu ve onları iyi kullanabildiği takdirde mevcut prosedürlerin dışına çıkabilir ve yeni değerler yaratabilir, özetle kurumunu başarılı bir şekilde geleceğe taşıyabilir. Bu şekilde yönetici gerçek bir lider olabilir (Bursalıoğlu, 1994, Akt: Erdoğan, 2006:145-147).

1.1.7.5. Okul Yöneticisinin Temel Görevleri

“Okul yöneticisinin temel görevi okuldaki madde ve insan kaynaklarını en verimli biçimde kullanarak okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır (Taymaz,1986:29).

“Etkili bir okul yöneticisinin öncelikle öğrencinin her yönden gelişmesi için bilişsel, duygusal, psikomotor, sosyal ve estetik açılardan imkân veren optimum bir öğrenme çevresini sağlayabilmesi gerekir (Balcı,1993,Akt:Erdoğan, 2006:151)”

“Okul yöneticisi, kurumunda çalışan kişilerin enerjisini birleştirmeli yani sinerji yaratmalı, kişilerin gücünü birleştirebildiği zaman elde edeceği sonucun bireysel güçlerin toplamından daha fazla olabileceğini bilmelidir (Erdoğan, 2006:144).”

Okul yöneticisinin hem yönetici hem de eğitim lideri olarak sahip olması gereken roller ve nitelikler vardır. Çelik, okul yöneticisinin öğretimsel lider olarak sahip olması gereken temel rolleri dört guruba ayırmaktadır.Bunlar:

Kaynak sağlama rolü: Yönetici, okulu amacına ulaştırmak için gerekli olan her türlü kaynağı bulur ve sağlar. Öğretmenlerin işlerini en iyi bir şekilde yapabilmelerini sağlayabilmek için gerekli çalışmaları yapar.

Öğretimsel olarak kaynaklık etme rolü: Yönetici, öğretmenlerle iletişim kurarak onların yeni öğretim materyallerini ve öğretim stratejilerini kullanmalarını sağlar.

İletişim sağlama rolü: Yönetici, bu rolünü de okulun vizyonunu, programını herkesin anlamasını sağlayarak yani okulda bulunan öğretim kadrosu arasındaki iletişimi güçlendirerek yerine getirir.

Görünür bir kişi olma: Yönetici, öğretimsel lider olarak sınıf ortamında, koridorlarda, bölüm toplantılarında bulunmalı, öğretmenlerle ve öğrencilerle sohbetler yapmalıdır. Okulun her yerinde kendisini hissettirmeli ve okulun sahip olduğu değerleri sürekli olarak davranışlarıyla güçlendirmelidir (Çelik, 2003:46).

1.1.7.6. Başarılı Okul Müdürlerinin Özellikleri

Eğitim lideri ve okul yöneticisi olarak çok başarılı olan,adeta bir misyoner gibi çalışıp bulunduğu okulu her açıdan örnek okul statüsüne çıkaran sayısız okul müdürü vardır. Bu başarılı okul müdürlerinin genel olarak aşağıdaki özelliklere sahip olduğunu görülmektedir.

- Öğrencilere karşı derin bir sevgi ve muhabbet beslemekte ve onlara güvenmektedirler.
- Okulda işbirliğine dayalı ortaklaşa iş yapma konuları üzerinde yoğunlaşmakta olup insanlarla birlikte etkili çalışma becerilerine sahiptirler.
- Okul ve eğitimle bütünleşmiş olup okul başarısını en üst seviyeye çıkarmak için büyük çaba harcamaktadırlar.
- Okul müdürlüğünü, bürokratik bir görev olmaktan çok bir davayı (misyon) gerçekleştirmenin aracı olarak görmektedirler.
- Değişme ve yeniliklerin farkında olup okul geliştirme konusunda iyi bir strateji lideridirler.
- Etkili bir öğretim liderliği bağlamında yöneticinin ve okulun aşağıdaki değerlere sahip olması gerekir.
- Her çocuğun eğitilebilirliğine ve öğrenebileceğine inanılmalıdır. Her öğrencinin öğrenmesini sağlamak için bütün çocukları öğrenmeye hazır hale getirmek.
- Okulun, geniş bir toplumun bir parçası olarak iş görmesi gerektiğine, ailelerle işbirliği ve iletişimin gereğine inanmak.
- Toplumun genel ideallerine inanmak, her öğrencinin nitelikli ve özgür bir eğitim hakkı olduğuna inanmak.
- Sosyal hareketlilik ve eşitlik anlayışını benimsemek, farklı kültür-değer ve fikirlere saygı duymak, eğitimi daha iyiye götürmek için diğer kurumlarla sürekli diyalog içinde olmak (Şişman, 2004, Akt: Erdoğan, 2006:155).

1.1.7.7. Yöneticinin ve Okulun Vizyonu

“Vizyon, kişiyi motive eden, heyecanlandıran, mükemmeli yaptıran bir güç, geleceğe yön veren, uzun vadeli düşünmeyi sağlayan bir sözleşmedir. Bireyin, ailenin, şirketin ve bir okulun yaşamı vizyonu olduğu ölçüde anlamlıdır (Özden,1998,Akt: Erdoğan,2006:162).”

Vizyonu olmayan ve misyonunun bilincinde olmayan okul yöneticilerinin katılımcı bir yönetim yapısı olup başarılı olmaları mümkün değildir. Vizyonun öncelikle okulda benimsenen değerlere ve ilkelere dayalı olması gerekir. Genel olarak eğitimin, özel olarak da okulun değerlerini içermelidir. Vizyon misyonsuz

olmamalı. Misyonsuz vizyon bir anlam ifade etmez. Yani sadece vizyonun geliştirilmesi yeterli değildir. Atatürk'ün batılı ve çağdaş bir toplum yaratma projesini bir vizyon olarak düşünürsek, harf ve kıyafet devrimlerini de misyon olarak düşünebiliriz.

Değerler → Vizyon → Misyon → Hedefler → Eylemler

Vizyon, herhangi bir yerden olduğu gibi kopya edilmemelidir. Okulun üst düzey yöneticilerinden alt düzeye kadar herkesin katılımı ile geliştirilmelidir. Vizyon, kurumdaki herkes için herhangi bir belirsizliğe yer vermeyecek açıklıkta olmalıdır. Ancak bir formül gibi değil yorumlanabilir olmalıdır. Vizyonda geçen ifadeler tabii ki kendi içinde tutarlı olmalıdır. Güçlü bir okul kültürü oluşturulduğunda yöneticinin denetim için ayırdığı zaman azalacaktır. Çünkü kültür sayesinde bürokratik kurallar azalır ve personel kendi davranışını düzenleyebilir (Erdoğan, 2006:164).

1.1.7.8. Eğitim Yöneticisi ve Örgütsel Kültürün Oluşturulması

Taşıdığı misyona inanmış ve vizyon sahibi bir okul yöneticisi görev yaptığı okulu her açıdan ileriye götürmek, uygun okul iklimi ve okul kültürü (örgütsel kültür) yaratmakla mükelleftir. Yönetici, görev yaptığı okulun örgütsel kültürünü oluşturabilmek için şunları yapmalıdır:

- Yönetici, eğitim öğretimin, toplumun, ülkenin ve insanlığın temel değerlerini taşımaları ve temsil etmelidir.
- Yönetici, okulda efsaneleşmiş olan kişileri ve onların deneyimlerini, oluşturulacak okul kültürü için önemli kişiler ve deneyimler olarak görmelidir.
- Yönetici, toplumsal değerlerin ve âdetlerin okulun kültürü ile kaynaşmasını sağlamalıdır.
- Yönetici, okula yeni katılan kişilerin örgüt kültürüne uyumlarını sağlamalı ve getirdikleri kültürün örgüt kültürünü zenginleştirici boyutlarını saklamamalarını ve okul ortamında geliştirmelerini sağlamalı (Açıkalın,1995, Akt:Erdoğan, 2004:107).

1.1.7.9. Klasik ve Modern Yöneticiler

Klasik Yönetici: Günümüzde pek çok okulda ve kurumda görmeye alıştığımız gücünü bulunduğu makamdan ve sahip olduğu yetkiden alan yönetici tipidir. Klasik yönetici denince akla emirler veren, itaat isteyen, otoriter olan yönetici gelmektedir. Bu yöneticilerin başarılı olması genellikle otoriter olmaya dayalıdır. Klasik yöneticiler statükocu olmakla birlikte bozulan dengelerin eskisi gibi kurulmasına çaba harcarlar .

Modern Yönetici: Katılımcı ve paylaşımcı bir yapıya sahip, ekip çalışmasına inanan, hem çalışanların hem de örgütün ihtiyaçlarını dikkate alan yönetici modelidir. Modern yönetici denilince akla katılıma önem veren, sadece konulmuş değerleri izleyen değil yenilerini de yaratan, esnek olan, insan ilişkilerine önem veren yöneticiler gelmektedir. Modern yöneticinin başarılı olması otoriter olmaktan daha çok etkili ve verimli yönetmeye ve saygın olmaya dayalıdır (Açıkalın,1995:29).

1.1.7.10. Lider ve Liderlik

Lider ve yöneticinin algılanması zaman zaman aynı gibi görünse de ikisi birbirinden oldukça farklı kavramlardır. Her lider aynı zamanda bir yönetici fakat her yönetici bir lider değildir. Yönetici, bir örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için var olan örgüt yapısını ve prosedürü kullanan kişidir. Lider ise örgütsel yol göstericilere (emir, direktif, kararname) mekanik olarak uymanın üstünde ve ötesinde bir etkileme gücüne sahip olan kişidir. Liderlik makam ve statüden çok kişiliğin ürünüdür. Liderler genellikle kendine güvenirlir, daha az kişisel davranırlar, çabuk fikir üretirler, eyleme geçerler, çevresindekilerin davranışlarına karşı duyarlı olurlar (Bursalıoğlu,1994:49).

“Liderlik belirgin niteliklere bağlı olmadan yeni durumlara göre oluşur. Yani lideri var olan durum yaratabilir. Lideri genellikle grup yaratır. Bir kişinin lider olarak nitelendirilebilmesi için astlarının onu lider olarak görmesi gerekir (Gümüşeli, 2001:79).”

1.1.7.11. Lider ile Yönetici Arasındaki Farklılıklar

Lider	Yönetici
Değişmeyle ilgilenir.	Yapıyı korumakla ilgilenir
Yönlendiricidir.	Yöneticidir
Moral otoriteye dayanır.	Bürokratik otoriteye dayanır
İzleyenlere mücadele ruhu aşılar.	Mutlu topluluğu korur
Vizyon sahibidir.	Liste ve bütçe sahibidir
Seçenekler geliştirir.	Plan hazırlar
Paylaşmış amaca dayalı gücü vardır.	Ödül ve cezaya dayalı gücü vardır
Güdüler.	Denetler
İlham verir	Düzenler
Otoritesinin kaynağı kendisidir	Otoritesinin kaynağı mevzuattır
Yetkileri astlarına dağıtır	Yetkileri kendi elinde toplar
Katılıma önem verir	Uyuma önem verir
Güçlüdür	Yetkilidir

Kaynak : (Çelik,1999:3)

1.1.8. Okul Merkezli Yönetim ve Etkili Okul

1.1.8.1. Okul Merkezli Yönetim

Pek çok demokratik ülkede son yıllarda eğitimde kalitenin artması,sorunların yerinde çözümü vb nedenlerle, eğitimin niteliğini geliştirme amacına yönelik olarak genel kamu sistemi içerisindeki okullara daha fazla özerklik verilmesi, yetki aktarımı yapılması, öğretmenlerin yetkilendirilmesi ve okulların yerinden yönetilmesine doğru uluslararası bir eğilim ortaya çıkmıştır. Okulun başarısını yükseltmede araç olarak, bu yaklaşımlar daha fazla destek görmektedir. Okul merkezli yönetim yaklaşımı farklı adlarla da betimlenmektedir. Bunlar; okulların yerel yönetimi ,ortak karar alma, kendi kendini yöneten okullar, katılımlı karar alma-katılımlı yönetim ,kendi kendine karar veren okullar, yerel özerk okullar, yerinden yönetim ve yeniden yapılanmış okullar (Arterbury, 1998:2; Kuehn, 1996:1, Akt: Aytaç,2000:15).

Okul merkezli yönetimin çeşitli şekilleri 1960'lı ve 1970'li yıllarda gündeme gelmiştir. Eğitimde yetki ve sorumlulukların yerel yönetimlere devredildiği İngiltere ve A.B.D. gibi bazı ülkelerde, bölgeler arasında bazı yönetim yetersizliklerinin gözlenmesi ve nitelik düşüklüğü gibi nedenlerle son yıllarda daha radikal alternatif yaklaşımlar önerilmiştir. Bunlardan biri, okullara geniş yönetim sorumlulukları veren "Okula Dayalı Yönetim - School-Based Management" yaklaşımı olmuştur (Kabadayı, 1997: 28).

“Okul Merkezli Yönetim = Özerklik + Katılımlı Karar Alma” şeklinde formüle edilebilir. Okul merkezli yönetim, okul toplumu üyelerinin (yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, çevre grupları) bütçe, personel ve eğitim programları alanlarında yetki ve sorumluluklarının artırılmasını öngören bir okul geliştirme yaklaşımıdır ve temel amaç öğrenci başarısını artırmaktır (Aytaç, 2000:15-18).

1.1.8.2. Okul Merkezli Yönetimin Özellikleri

Otoritenin ağırlıklı olarak okul yönetimine devredildiği okula dayalı yönetimin temel özelliklerini şu şekilde ifade edilebilir : Özerklik, katılım, kendini yönetme. Otonomi, katılım ve kendini yönetme, okula dayalı yönetimde birbirine sıkı bir şekilde bağlı özelliklerdir. Otonomi, çalışanlar arasında işbirliğini bütçe, personel ve eğitim programı konularında yeterli bir yönetim yapısını kabul etmektedir ve kendini yönetme süreci için ön şarttır. Kendini yönetme süreci de okulun dinamik olarak çalışmasına imkân vermektedir (Kabadayı, 1997:102, Akt: Aytaç, 2000:19).

1.1.8.3. Etkili Okul

Temel işlevi eğitim olan ve çıktısı insan olan okullardan eğitim işlevini en iyi gerçekleştiren okullar etkili okullardır. Bir başka deyişle etkili okul, örgütsel, yönetsel ve eğitsel amaçlarını planlanan düzeyde gerçekleştiren okuldur.

Okulun örgütsel amacı, var olmak ve yaşamını sürdürmektir. Yönetsel amaç, okul yönetiminin eğitilenlerin sayısını artırması ve eğitimin niteliğini yükseltmesidir. Eğitsel amaç ise, eğitilen kişide oluşturulması düşünülen davranışları ona kazandırmaktır. Okulun, etkililiğini tam gerçekleştirebilmesi için, öğrencinin gördüğü eğitimle, kendine, ailesine, ulusuna ve devletine yararlı olması gerekir. Etkililiğin koşulları, okulu verimli, sağlıklı, yararlı, dirik işletmek ve eğitim iş görenlerinin işten

doyumlarını sağlamaktır. Verimli okul, eğitimin niteliğini düşürmeden, öğrenci başına düşen yıllık maliyeti düşürür. Sağlıklı okul, eğitim iş görenlerinin kişisel amaçları ile okulun amaçlarını tümleştirir ve iş görenler arasında oluşan çatışmaları, okulun amaçlarına uygun biçimde yönetir. Dirik okul, etkililiğini sürdürmek için bilimin, teknolojinin ve toplumun gereksinmelerine uygun olarak eğitimi yenileştirir. Eğitim yönetiminin amacı, toplumun eğitim gereksinmesini karşılamak için kurulan eğitim örgütünü (okulu), önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek ve yenileştirmektir. Etkili okul aynı zamanda sağlıklı bir örgüttür. Sağlıklı örgüt, iş görenlerin ve takımlar arasında oluşan çatışmaları örgütsel amaçlara yöneltebilen; ve iş görenlerini zorlanmaya düşürmeden uyumlarını sağlayabilen örgüttür (Başaran, 2000:11-23).

1.1.8.4. Yönetim Süreçleri

Yönetim süreçlerini Başaran'ın ifadesiyle planlama, örgütleme, eş güdümlenme, iletişim ve denetleme olarak tanımlayabiliriz.

Planlama: Amaçların gerçekleştirilmesi için, yapılması gereken işleri ve bütün kaynakları sıraya koyma, uygulanacak yöntemleri genel çizgileri ile belirlemek ve geleceğe yönelik kararları kapsayan işlemlerdir.

Örgütlenme: Yapıyı kurma, kadrolama ve donatım sürecidir. Eğitim örgütlerinin yapı, kadro ve donatım koşullarından çoğu Bakanlıkça hazırlandığından, okul yöneticilerimizin örgütlenme yetkileri çok sınırlı bulunmaktadır.

Eş güdümlenme: Eş güdümlenme, örgütteki madde ve insan pazarının birleştirilmesi, bilgi ve becerilerin uzlaştırılması ve bu örgüt amaçlarını gerçekleştirmeye yönelmektir.

İletişim: Bir örgüt ortamı içinde, formal ve informal olmak üzere iki tip iletişim işler. Formal iletişim hiyerarşideki basamaklar ve makamlar arasında informasyon ve kararların çift yönlü akımıdır, informal iletişim ise, kişiler ve gruplar arası ilişkilerden meydana gelir, üyelerin örgüte karşı tutumlarını gösterir.

Denetleme: Örgütün, programın ve etkinliklerin gerçekleştirmeye çalıştığı amacı, ne ölçüde ya da ne kadar iyi gerçekleştirdiklerinin saptanmasıdır. Yani, örgütsel amaçlardan sapmayı önlemek için, örgütün işlemlerini izleme ve düzeltme sürecidir (Türk, 2002:49).

1.1.8.5. Eğitim ve Okul Yönetiminin Süreçleri

Yönetim süreçlerinin başlıcaları şu şekilde sıralanabilir: Sorun çözme, karar verme, planlama, örgütleme, iletişim ve değerlendirme. Yönetimin gerçekleştirildiği her sektörde işleyen bu süreçler eğitim ve okul yönetimi için de söz konusudur. Eğitim ve okul yönetimi çerçevesinde yapılan işler; yönetsel ve işlevsel süreçler olmak üzere iki grupta toplanabilir .

- **Yönetsel süreçler:**

- Sorun çözme
- Karar verme
- Planlama
- Örgütleme
- İletişim
- Değerlendirme

- **İşlevsel süreçler:**

- Öğrenci işleri
- Personel işleri
- Öğretim işleri
- Eğitim işleri
- Okul işleri

Kaynak: (Kaya,1993, Akt: Erdoğan, 2004:86-87).

1.2. BAZI AB ÜLKELERİNDE VE ÜLKEMİZDE OKUL MÜDÜRLERİNİN ATANMA KRİTERLERİ

1.2.1. Avrupa Birliği'nde Eğitim Bakanlıklarına Genel Bir Bakış

Üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim bakanlıklarına baktığımızda pek çoğunda bizdeki kadar büyük ve hantal bir yapının olmadığını görürüz. Fransa gibi bakanlık yapısı kısmen bize benzeyen ülkelerin dışında pek çok ülkede eğitim programlarının genel çerçevesinin merkezi hükümetçe belirlenmesine rağmen, eğitim işi büyük oranda eyaletlere, yerel yönetimlere ve hatta Finlandiya'da olduğu gibi okullara bırakılmıştır. Birleşik Krallık'ta merkezi hükümetin tüm eğitim hizmetlerinde, milli politikaların tanımlanması ve sistemin planlanarak yönlendirilmesi konusunda yetki ve sorumluluğu bulunmaktadır.

İngiltere'de Eğitim ve Beceri'den sorumlu Devlet Sekreteri, Başbakan tarafından atanmakta ve bu devlet sekreteri, kamu eğitim sisteminin kontrolü ve yönetilmesi konusunda Birleşik Krallık Parlamentosuna karşı sorumlu olmaktadır. İngiltere'de eğitimden en üst düzeyde sorumlu kişi olan Devlet Sekreteri'ni desteklemek üzere, Okullardan sorumlu Devlet Bakanlığı, Çocuk ve Aileden sorumlu Devlet Bakanlığı ile Yüksek Öğretim ve Yaşam Boyu Öğrenmeden sorumlu Devlet Bakanlığı olmak üzere üç bakanlık bulunmaktadır.

Fransa Eğitim Bakanlığı incelendiğinde, bakanlığın merkezi bir yapıda olmasına rağmen, 1982'den sonra yetkinin yerel yönetimlere devredildiği görülmektedir. Bununla birlikte, merkezi hükümet, hizmetlerin tutarlılığı ve uygunluğu konusunda yetkileri elinde tutmaktadır. Bakanlık, pedagojik çerçeveyi ve müfredatı belirleme, kamu okulu öğretim personelinin işe alınması, yetiştirilmesi ve yönetilmesi işlerini yapmaktadır. Fransa'da belediyelerin ve yerel eğitim yönetimlerinin eğitim ile ilgili farklı görev ve yetkileri bulunmaktadır.

Almanya'daki Federal düzeyde Eğitim ve Bilim Bakanlığı; mesleki ve ileri mesleki eğitimi sağlama, yükseköğretimin genel ilkeleri için temel sorumluluklar alma, öğrencilere finansal destek sağlama, bilimsel akademik ve teknolojik gelişmeleri teşvik etme, gençliğin sağlığını koruma, eğitimin akreditasyonunu sağlama, mesleklere girişte kanuni standartlar geliştirme konularında sorumlulukları bulunmaktadır. Alman Federal Eğitim Bakanlığı biri merkezi genel sekreter yedisi de genel sekreter yardımcısı şeklinde örgütlenmiştir. Genel sekreter yardımcılıkları ise;

stratejiler ve politika sorunları, Eğitim ve araştırmada Avrupa ve diğer uluslar ile işbirliği, Mesleki yetiştirme ve yaşam boyu öğrenme, Bilim sistemi, Anahtar teknolojiler - yenilik için araştırma, Yaşam bilimleri - sağlık için araştırma, Gelecek için koşulları hazırlama - kültürel, temel ve sürdürülebilirlik araştırmaları şeklinde örgütlenmiştir. Almanya'da eyalet eğitim bakanlıklarının örgüt yapısı eyaletten eyalete farklılaşmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim bakanlıklarının merkez örgütleri incelendiği zaman; yönetsel konulardan sorumlu bir merkezi örgütün ve onu yöneten bir bakanın mutlaka olduğu, orta öğretimin mesleki ve teknik eğitimden ayrıldığı, yüksek öğretimin birçok ülkede ayrı örgütlendiği, dış ilişkilerin aynı olarak örgütlendiği, eğitim teknolojisini geliştirmek için bir birimin mutlaka bulunduğu görölmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde bakanlık birimlerine ve sayılarına göz atıldığında; ilköğretimin ve genel ortaöğretimin, altı ülkede; mesleki ve teknik eğitim ile dış ilişkilerin dokuz ülkede; yükseköğretimin, halk eğitiminin, eğitim teknolojilerinin ve personel işlerinin yedi ülkede, bağımsız bir örgüt birimleri bulunduğu gözlenmektedir.

Bununla birlikte, Avrupa Birliği ülkelerinin hemen tamamında ve Fransa, İtalya, İrlanda, Lüksemburg ve Yunanistan gibi merkeziyetçi bir yapının ağırlıkta olduğu ülkelerde bile, yerel yönetimlerin eğitim hizmetine katılımı, desteği ve çeşitli yetkileri vardır (Gülcan, 2003:7).

1.2.2. Finlandiya'da Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri

Finlandiya'da okul müdürü olabilmek için öncelikle nitelikli bir öğretmen olmak gerekir. Ayrıca okul idaresi sınavından geçmeniz gerekir. Son yıllarda ise okul müdürü olabilmek için Eğitim Bakanlığı'nın düzenlediği bir kurstan geçmek veya Jyväskylä Üniversitesi tarafından verilen okul yönetimi eğitimi diplomasını almak gerekiyor. Okul müdürleri diploma ve sertifikaları daha çok okul müdürü olarak atandıktan sonra alılır. Okul müdürü olabilmek için genellikle önce müdür yardımcısı olmak gerekiyor. Okul müdürü olmak isteyen müdür yardımcıları ve öğretmenler için kurslar düzenlenir. Okul müdürü olduktan sonra da okul müdürlerinin her yıl katılmakla yükümlü oldukları seminer ve kurslar vardır. Şayet bir okulun müdürüne ihtiyacı varsa okul yetkilileri gazeteyle ilan verirler. Müdür olabilme nitelik ve sertifikalarına sahip adaylar CV'lerini ilgili okula gönderirler. Daha sonra adaylar okul komisyonu tarafından görüşmeye alınır ve bazen de psikolojik bir teste tabi tutulurlar. Normalde

okul öğretmenlerinin de görüşleri alınır fakat son kararı okul, belediye ve velilerden oluşan komisyon verir. Çok az sayıda olan özel okullarda ise bu kararı daha çok kurucu veya kurucu temsilcisi verir. Okul müdürü olarak atananlar okul yönetim kurulu uygun gördüğü takdirde emekliye ayrılıncaya kadar görev yapabilirler.

- Okul müdürü okuldaki her şeyden sorumludur, planlama, geliştirme, uygulama ve finansal işler öğretmenlerin de desteğiyle okul müdürü tarafından yapılır. Fakat, yeni öğretmen alımı gibi işler okul eğitim komitesi tarafından yapılır.
- Okullar hem Eğitim Bakanlığı hem de belediyeler tarafından finanse edilir ve desteklenir.
- Eğitim Programlarının belirlenmesinde Eğitim Bakanlığı genel çerçeveyi belirler. Sonra şehirlerdeki ulusal eğitim komitesi (National Board Of Education) programı şekillendirir, daha sonra belediyelere gelir onlar da gerekli ilaveleri yaparlar ve en sonunda program okullara gönderilir ve okullarda da okul müdürü ve öğretmenler öğrenci, okul ve çevrenin ihtiyaçlarını da dikkate alarak okul temelli (okula bağlı - School Based Curriculum) program denen eğitim- öğretim programını oluşturur ve uygulamaya koyarlar.
- Finlandiya’ da okullar pek çok konuda özerk olmalarına ve yerel yönetimlere bağlı olmalarına rağmen eğitim bakanlığı eğitimle ilgili en üst organ ve otoritedir. Toplam 4 eyaletteki Provincial State Office (il temsilcilik büroları) aracılığı ile genel bir eğitim politikasının oluşturulmasından, uygulanmasından, yönetiminden ve belediyeler aracılığıyla finanse edilmesinden sorumludur (Eurodice, 2008).

1.2.3. İngiltere’de Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri

- Müdür veya müdür yardımcısı açığı olan okulların yönetim kurulları mutlaka gazete ilanıyla bunu tüm İngiltere’ de ve Galler’ de duyurmak zorundadırlar,
- Okul Yönetim Kurulu aday ön görüşmeleri için en az 3 üyesinden oluşan bir komisyon oluşturur,
- Komisyonun hakkında uygun görüş bildirdiği adayın ismi onay için yönetim kuruluna bildirilir,

- Eğer komisyonun uygun grdđđ adayı yönetim kurulu onaylamazsa veya Yönetim Kurulu'nun onayladđđ adayı Yerel Yönetim onaylamaz ise komisyon başka bir aday belirler,
- Vakıf ve dini eğitim veren okullarda, yönetici atamalarında yöneticilerin okulun bu karakterini koruyup koruyamayacađđ da dikkate alınır,
- Okul müdürü olabilmek veya bu görev için başvuruda bulunabilmek için ařađđdaki koşulları yerine getirmek ve bu niteliklere sahip olmak gerekir.
 - a) Tecrübeli ve nitelikli bir ğretmen olmak,
 - b) Akademik niteliklere sahip olmak,
 - c) Profesyonellik, karakter ve mesleki geçmişi hakkında iyi bir referansa sahip olmak,
 - d) Herhangi bir suçtan veya yüz kızartıcı olaydan sabıka kaydının olmaması,
 - e) Sağlık koşullarının bu görev için uygun olması (Eurodice,2008).

1.2.4. Polonya'da Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri

Polonya' da okul müdürü olabilmek için gerekli koşullar şunlardır:

- En az 5 yıllık ğretmen olmak
- Temiz bir sicile sahip olmak,
- Eğitim- Yönetimi konusunda bir kursu tamamlamış olmak,
- Yukarıdaki niteliklere sahip adaylar başvurularının kabul edilmesi durumunda okul yönetim kurulu tarafından en az 1 yıl, en çok 5 yıllık sürelerle tüm adaylara açık rekabet koşullarıyla işe alınırlar.

Okul Müdürlerinin Görevleri

- Okul yönetimi, okul etkinliklerinin planlanması ve okulun dış dünyada temsili
- Pedagojik denetmelik
- Tüm ocukların psikolojik ve fiziki açıdan sağlıklı gelişimlerini sağlayacak koşulların ve ortamın oluşumunu sağlamak.
- Okul Konseyi ve Pedagojik Konsey tarafından alınan kararların öğrencilerin yetenekleri ve kapasiteleri ölçüsünde uygulanmasını sağlamak.
- Finansal kaynakların amacına uygun ve verimli kullanımını sağlamak.

- Öğrencilerin yüksek öğretim kurumlarına yerleştirilmeleri için Yüksek Öğretim Kurumları ve öğretmen yetiştiren kurumlarla ortak çalışmak.
- Okul müdürü hem okulun müdürü hem de işverendir.
- Okul müdürleri ilgili kurullara danışmak koşuluyla müdür yardımcılarını atayabilir veya görevden alabilirler.
- Öğretmen ve yardımcı personel ataması yapma ve görevini yerine getirmeyenlerin işlerine son verme yetkisine sahiptirler.
- Personeli ödüllendirme veya cezalandırma yetkisine sahiptirler.
- 4 sınıflı bir okulun müdürü haftada 12 saat, 17 ve daha fazla sınıflı bir okulun müdürü ise haftada 3 saat derse girmekle yükümlüdürler.
- Okullar merkezi hükümet ve daha çok da yerel yönetimler tarafından finanse edilirler.
- Öğretim programları merkezi hükümetçe belirlenir. Fakat okullar bu çerçeve programa bağlı kalmak şartıyla kendi programlarını oluşturabilirler.
- Eğitim Bakanlığı bütün eğitim kurumlarından sorumlu en üst organdır. Bakanlığa bağlı her ilde birimler vardır ve okullar bu birimlere bağlıdır (Eurodice, 2008). .

1.2.5. Ülkemizde Yönetici Yetiştirmenin Uygulamalarının Tarihsel Gelişimi

Son yıllarda oldukça sık değişen yönetici atamalarının tarihçesine kısaca göz atmak gerekirse; Türkiye’de eğitim yöneticiliği kavramının öğretmenliğin doğal bir sonucu olmaktan ziyade özel bir çalışma ve eğitim gerektiren bir olgu olduğu uzun süreden beri tartışılmıştır. Türkiye’de eğitim yöneticiliğinin öğretmenliğe ek bir görev olmaktan kurtarılarak meslekleşmesinin sağlanması, ilk kez 1946 yılında toplanan Üçüncü Milli Eğitim Şurası’nda tartışılmıştır (Aslan,2003:4).

Türkiye’de 1970’li yıllara kadar okul yöneticilerinin seçimi, atanması ve yetiştirilmesi konusunda bugünkü uygulamalara benzerliği olan, içerik yönünden farklı özellikler taşıyan uygulamaların yapıldığı görülmektedir. Osmanlı Devleti’nde her kesimin yöneticileri, ilk kez Bağdat’ta açılan ve her kademedede eğitim ve öğretim veren medreseler ile 1455’te Fatih tarafından açılan Enderun okullarında yetiştirilmişti. Yeterlik, eşitlik, hak ve adalet, hoşgörü gibi özelliklerin, yönetici adaylarında aranan temel nitelikler olduğu anlaşılmaktadır. Geleneksel okulların

yanında batı tarzı okulların açılmasına II. Mahmut döneminde ağırlık verildiği görülmektedir. Bu dönemde ilk kez bir maarif nazırı atanmıştır (Kaya,1979:37; Bursalıoğlu, 1987:49; Akt. Balcı, 2004:23).

Tanzimat döneminde, millî eğitim alanında yeni bir yönetim yapılanmasına gidildi. Millî eğitim alanında yapılması kararlaştırılan reformları gerçekleştirmek için gerekli tedbirleri düşünmek ve lüzumlu nizamları gerçekleştirmek üzere 6 üye ve 1 kâtipten oluşan "Meclis-i Maarif-i Umumiye" kuruldu. Osmanlı devlet kuruluşları içinde millî eğitim işlerinden doğrudan doğruya sorumlu ve hükümet başkanına bağlı ilk örgütün çekirdeğini bu meclis oluşturdu. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi 1 Eylül 1869'da yayımlandı (Akyüz, 1999:181-182; Akt.Cemaloğlu, 2005:2-4).

Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile ilk defa eğitim sistemi teşkilatlı hâle geldi. Nizamname eğitim sistemini dinî grupların etkisinden kurtarmak ve dünyevîleştirmek amacıyla bu sisteme, devlete bağlı bir sistem niteliği kazandırdı. Eğitim işlerinin yürütülmesi amacıyla merkezi İstanbul'da olan Meclis-i Maarif kuruldu (Antel,1940:456;Kazamias,1966:71; Akt.Cemaloğlu, 2005:4-6).

Tanzimat döneminde Millî eğitim teşkilatının yeniden düzenlenmesine rağmen, okul yöneticisi yetiştirme uygulamalarına yönelik herhangi bir yeni uygulamanın yapılmadığı görülmektedir. Üniversitelerde okul yöneticiliği ile ilgili ilk açılan fakülte, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesidir. 1965-1966 öğretim yılında öğretime başlamış olan Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, bu dönemde alanında süresi dört yıl olan ve türündeki tek fakültedir. Bu fakültede Eğitim Yönetimi, Teftişi, Ekonomisi ve Planlaması Anabilim Dalı'nda Eğitim Yönetimi ve Teftişi Bilim Dalı, Eğitim Ekonomisi ve Planlaması Bilim Dalı kurulmuştur.1990 yılından sonraki ilk uygulama 07.06.1993 tarih ve 21600 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan atama yönetmeliğidir. Daha sonra Kasım 1998 tarih ve 2494 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan atama yönetmeliği, 30 Nisan 1999 tarih ve 23681 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan atama yönetmeliği ve 24 Nisan 2008 tarih ve 26856 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği" gelmektedir (Cemaloğlu, 2005:8-9).

1.2.6. AB Ülkelerinde ve Türkiye’de Okul Müdürlerinin Atanma

Kriterlerinin Karşılaştırılması

1.2.6.1. AB ülkelerinde Okul Müdürlerinin Atanma Kriterleri

Avrupa Birliği ülkelerinde okul müdürlerinin atanma koşulları ülkeden ülkeye bazı farklılıklar gösterse de, atama koşulları ve kriterleri genel olarak şöyle özetlenebilir:

- Okul müdürü olabilmek için öncelikle nitelikli bir öğretmen olmak ve akademik niteliklere sahip olmak,
- Eğitim Bakanlığı’nın düzenlediği bir kurstan geçmek veya üniversite tarafından verilen okul yönetimi diplomasına sahip olmak,
- Profesyonellik, karakter ve mesleki geçmişi hakkında iyi bir referansa sahip olmak,
- Herhangi bir suçtan veya yüz kızartıcı olaydan sabıka kaydının olmaması,
- Sağlık koşullarının bu görev için uygun olması,
- Okul müdürü ihtiyacı varsa okul yetkilileri gazeteyle ilan verirler. Müdür olabilme nitelik ve sertifikalarına sahip adaylar CV’ lerini ilgili okula gönderirler,
- Okul Yönetim Kurulu ; okul, belediye ve velilerden oluşan en az 3 üyeli bir komisyon oluşturur. Adaylar bu komisyonu tarafından görüşmeye alınır, bazen de psikolojik bir teste tabi tutulurlar.
- Normalde okul öğretmenlerinin de görüşleri alınır fakat son kararı okul, belediye ve velilerden oluşan komisyon verir.
- Vakıf ve dini eğitim veren okullarda, yönetici atamalarında yöneticilerin okulun bu karakterini koruyup koruyamayacağı da dikkate alınır.
- Çok az sayıda olan özel okullarda ise bu kararı daha çok kurucu veya kurucu temsilcisi verir.
- Okul müdürü olarak atananlar genellikle 1-5 yıllık sözleşmelerle görev yapsalar da okul yönetim kurulu uygun gördüğü takdirde emekliye ayrılıncaya kadar bu görevde kalabilirler.
- Okul müdürleri okuldaki her şeyden sorumludur, planlama, geliştirme, uygulama ve finansal işler öğretmenlerin de desteğiyle okul müdürü tarafından

yürütülür. Fakat, yeni öğretmen alımı gibi işler okul eğitim komisyonu tarafından yapılır.

- Okullar hem merkezi hükümetin eğitim bakanlığı hem de eyaletler ve belediyeler tarafından finanse edilir ve desteklenirler.
- Eğitim Programlarının belirlenmesinde Eğitim Bakanlığı genel çerçeveyi belirler. Daha sonra şehirlerdeki ulusal eğitim komiteleri (National Board Of Education) ve okullar; öğrenci, okul ve çevrenin ihtiyaçlarını da dikkate alarak okul temelli/okula dayalı (School Based Curriculum) program denen eğitim-öğretim programını oluşturur ve uygulamaya koyarlar.
- Eğitim bakanlıkları yerel yönetimlere, eyalet, il ve ilçelerdeki temsilciliklerine bir kısım yetkilerini devretmiş olsa da bütün eğitim kurumlarından sorumlu en üst organdır. Bakanlığa bağlı her ilde birimler vardır ve okullar bu birimlere bağlıdır (Eurodice, 2008).

1.2.6.2. Ülkemizde Okul Müdürlerinin Atanmasındaki Mevcut Uygulama

24 Nisan 2008 tarih ve 26856 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliği" halen yürürlükte olan yönetmeliktir. İlgili yönetmeliğin müdür atama kriterleri ve aranan şartlar aşağıya alınmıştır (daha detaylı bilgi için bkz. ek 3).

Atama yetkisi

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki eğitim kurumlarının her kademedeki yöneticileri valiliklerce atanır.

Yönetici olarak atanacaklarda aranacak genel şartlar:

MADDE 11 – (1) Yöneticilik görevlerine atanacaklarda aranılan genel şartlar şunlardır:

- a) Yükseköğrenim görmüş olmak,
- b) Öğretmenlikte adaylığı kaldırılmış olmak,
- c) Son yıla ait sicil notu iyi olmak kaydıyla son üç yıllık sicil notu ortalaması 76 puandan aşağı olmamak,
- ç) Son üç yıllık hizmet süresi içinde, yöneticilik görevi olanların yöneticilik görevi adli veya idari soruşturma sonucu üzerinden alınmamış olmak,

d) Zorunlu çalışma yükümlülüğü gerektiren yerler dışındaki eğitim kurumu yöneticiliklerine atanacaklar için ilgili mevzuatına göre zorunlu çalışma yükümlülüğünü sağlık veya eş durumu özrüne dayalı olarak erteletmiş, tamamlamış ya da bu yükümlülükten muaf tutulmuş olmak.

(2) Anadolu statülü eğitim kurumları, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ve bilim sanat merkezleri yöneticiliklerine öncelikle bu eğitim kurumlarında görev yapan ya da yapmış olanlar arasından atama yapılır.

Müdürlüğe atama

MADDE 12 – (1) (C) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az bir yıl görev yapmış olmaları, (B) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az iki yıl görev yapmış olmaları ve (A) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla, boş bulunan eğitim kurumu müdürlüklerine atanmak isteyenlerden bu Yönetmelikte öngörülen genel şartları taşıyanlar, valiliklerce yapılacak duyuru üzerine ek-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile en fazla beş eğitim kurumu tercih etmek suretiyle valiliklere başvuruda bulunurlar.

(2) Başvuruda bulunan adayların değerlendirmeleri ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden yapılır.

(3) Yapılan değerlendirme sonucunda adayların atamaları, tercihleri doğrultusunda puan üstünlüğü esasına göre yapılır.

1.3. PROBLEM

İçinde bulunduğumuz 21.Yüzyılda bilim ve teknoloji akıl almaz bir hızla ilerlemektedir. Günümüzün gelişmiş sanayi toplumları bu gelişmişlik düzeylerini hiç kuşkusuz eğitime ve bilime verdikleri öneme borçludurlar.

Teknolojik yarışın sonucunu, bu sonuca bağlı olarak da, ülkelerin gelişim düzeylerini eğitime verdikleri önem belirleyecektir. Eğitim, yalnızca teknolojik yarışın belirleyicisi değil, aynı zamanda kalkınma ve uygarlığın göstergesi olan toplumsal disiplinin de temelidir. Bu gerçek, insanlık tarihinin bütün dönemlerinde yaşanmış olan bir olgudur ve bütün ilkeler için geçerlidir (Aydoğın , 1999:48).

Türk toplumu ise eğitim sorununu yüzyıllardır çözemediği için ne yazık ki bu teknolojik ve bilimsel yarışın içerisinde hiçbir zaman yer alamamıştır. II.Mahmut döneminde (1808-1839) başlayan Türk Eğitim Sistemi'ndeki iyileştirme hareketleri, Tanzimat, I.- II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemindeki reformlarla günümüze kadar devam etmiştir. Yaklaşık 200 yıldır süren bu yenileşme hareketleri Türk Milli Eğitim Sistemi'ni şüphesiz belli bir noktaya getirdi. Fakat, Avrupa Birliği'ne giriş müzakerelerinin en önemli başlıklarından olan "Eğitim Sistemimiz"; 21.Yüzyıl bilgi çağında kişi başına düşen yaklaşık 4-5 yıllık eğitim ortalaması ile Avrupa standartlarının hala çok gerisindedir. Türk eğitim sisteminin belli başlı sorunlarını şöyle sıralayabiliriz:

- Okul öncesi, orta ve yükseköğretim kademelerinde okullaşma oranlarının düşük olması,
- 21.Yüzyıl bilgi çağında kişi başına düşen eğitim yılı ortalamasının halen yaklaşık 4 yıl düzeyinde olması,
- Ülkedeki genel nüfus artış hızının Avrupa Birliği ülkeleri ile kıyaslandığında oldukça yüksek olması,
- Eğitime devlet bütçesinden yeteri kadar ödenek ayrılmaması ve bu yüzden de eğitimin her kademesinde çeşitli eksikliklerin olması,
- Eğitim sistemimizin gerçekten partiler üstü milli bir politikasının olmaması ve eğitimin zaman zaman politik çıkarlar için kullanılması,
- 1924'te çıkarılan Tevhid-i Tedrisat (öğretim birliği) kanunu ile laik bir eğitim sistemine geçilmiş olmasına rağmen, zamanla daha çok politik sebeplerle sayıları ihtiyacın çok üstünde artırılan İmam Hatip Liseleri ile eğitimin adeta iki başlı hale gelmesi ve laik anti laik çatışmaların her alanda olduğu gibi eğitimin de her kademesinde yaşanması,

- Anayasamızın 42. maddesinde ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 26. maddesinde yer alan, eğitim hakkının ve eğitimde fırsat eşitliğinin uygulamada sağlanamaması;sayıları her geçen yıl artan özel okullar ve vakıf üniversiteleri sayesinde parası olanın daha iyi bir eğitim ve yüksek öğrenim alma imkanının gitgide artması,
- Eğitimde; alanında uzman, yabancı dil bilen, vizyoner eğitim liderlerinin çok az olması,
- Liyakate,yerleşik kurallara,yasa ve yönetmeliklere dayalı bir atama sisteminin yerleşmemiş olması,
- Okullarımız arasında fiziki alt yapı ve eğitim kalitesi açısından büyük uçurumlar olması,
- Okullarımızın aşırı merkeziyetçi bir yapıyla yönetiliyor olması,
- Okullarımızda katılımcı bir yönetimin olmayışı,
- Yazışma,raporlar vb. bürokratik işlemler için çok fazla zaman harcanması,
- Okulların öğrenen bir örgüt olmaktan uzak oluşu ve çevreleriyle etkileşimde olmamaları,
- Öğretmen seçimine, yetiştirilmesine ve meslek içi eğitimlerine gereken özenin gösterilmeyişi,
- Öğrencilerin bilgileri gerçek yaşam becerilerine dönüştürmekten çok, bilgiyi ÖSS,SBS, KPSS vb. sınavlarda başarılı olabilmek için ezberlemeleri,
- Analitik düşünebilen ,analiz-sentez yapabilen bireylerin yetiştirilememesi,

Türkiye'nin üyesi olmaya çalıştığı Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin eğitim sistemlerine uyum sağlayabilmesi için bu sorunları bir an önce çözüme kavuşturması gerekir. Türk Eğitim Sistemi'nin bu çıkmazdan kurtulabilmesi, ancak politikadan arındırılmış fakat mutlaka milli bir politikası olan bilimsel bir eğitim sistemi oluşturarak, çağa ayak uydurabilecek alan yeterliliği olan, etik değerleri benimsemiş, evrensel hukuk kurallarına saygılı ve demokrasiyi özümsemiş çağdaş öğretmenler ve eğitim liderleri yetiştirmekle mümkün olacaktır. Bu nedenle iyileştirmeye öncelikle bu kişileri yetiştiren üniversitelerden başlamak ve bu kurumlarda 21.yüzyıl bilgi çağına uygun reformlar yapmak zorundayız. Şunu unutmamalıyız ki; Türk Milli Eğitimi'ni hak ettiği yere taşıyacak olanlar ancak ve ancak öğretmenler ve onları yönlendirecek eğitim liderleridir.

Eğitime yapılan yatırım doğrudan insana yapılan bir yatırım olduğundan aynı zamanda o kişinin,ülkenin ve toplumun geleceğine yapılan bir yatırımdır. Bu nedenle,böylesi önemli bir yatırımı yapacak ve yönlendirecek kişilerin gerekli bilgi,birikim,donanım ve vizyona sahip kişiler olması o ülkenin veya toplumun geleceği ile doğrudan ilgilidir. İşte bu nedendir ki eğitim ve okul liderlerinin bu vasıfları taşıması o toplum veya ülke için yaşamsal önem arz etmektedir.Türkiye Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde bir çok alanda olduğu gibi eğitimde de ağır aksak da olsa gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya çalışmaktadır. Ancak, bu süreç içerisinde sadece yasal düzenlemelerin yapılmış olması yeterli değildir.

Amaç

Bu araştırmanın amacı İstanbul ili sınırları içerisinde görev yapan okul müdürlerinin profillerini belirlemek, atama kriterlerini saptamak ve Avrupa Birliği ülkeleriyle kıyaslayarak Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde hem eğitim sistemimizin hem de eğitim liderlerimizin profillerini ve problemlerini ortaya koymak ve çözüm yolları önermektir.

Alt Amaçlar

1. Okul müdürleri ağırlıklı olarak nasıl bir sosyo - kültürel yapıya sahiptir?
2. Okul müdürlerinin yabancı dil bilme, yüksek lisans yapıp yapmama, yeni teknolojileri bilme ve kullanma düzeyleri nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Okul müdürlerinin, MEB'nın genel amaçlarının gerçekteşme düzeyine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Okul müdürlerinin Avrupa Birliği'ne girmeye ilişkin görüşleri nelerdir?

Önem

Gazi Mustafa Kemal'in “ *Eğitimidir ki bir ulusu ya özgür, bağımsız, yüce bir toplum halinde yaşatır ya da tutsaklığa sürükler.*” özdeyişinde de belirttiği gibi bir milletin gerçek kurtuluşu ancak ve ancak eğitimle mümkündür. Okul müdürleri ve öğretmenler ise eğitim sisteminin en temel ve olmazsa olmaz öğeleridir. Bu nedenle okul müdürlerinin (eğitim liderlerinin) profillerinin belirlenip, eksik yanlarının saptanarak giderilmesi yönünde kamuoyu oluşturulması ve ilgili kurumların ; okul müdürlerinin 21. yüzyılın bilgi toplumunun gereksinimlerine uygun yetiştirilmeleri konusunda yönlendirilebileceği umulmaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırmada, şu sayıtlardan hareket edilecektir.

1. Okul müdürleri uygulanan ankete içtenlikle yanıt vereceklerdir.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı geçerli ve güveniliridir.

Sınırlılıklar

Araştırma, 2007- 2008 eğitim öğretim yılında İstanbul ili genelinde 32 ilçedeki 518 okulda görev yapan okul müdürleriyle sınırlıdır. Araştırmaya hem devlet hem de özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarında-meslek liseleri dahil-görev yapan okul müdürleri dahil edilmiştir.

Tanımlar Ve Kısaltmalar

Eğitim Lideri: Okul Müdürü

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

İÖ: İlköğretim Okulu

AB :Avrupa Birliği

Profil :“Profil” sözcüğü ile öğretmenlerin eğitim, kültür, dil, ilgi alanları vb. düzeyleri kastedilmiştir.

1.4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.4.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

AB ile eğitim alanında yapılan işbirliği ve imzalanan anlaşmaların uzun bir geçmişe dayanmaması nedeniyle olsa gerek AB ve Türk Eğitim Sistemiyle ilgili çok fazla araştırma bulunmamaktadır. Buna rağmen gerek YÖK'ün, gerekse üniversitelerin kendi web sayfalarında ve diğer kaynaklarda yapılan araştırmalarda “Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye Okul Müdürleri Profillerinin Belirlenmesi” adlı bu araştırmayla doğrudan veya dolaylı yönden ilgili olduğunu düşündüğüm bazı araştırma adları ve özet bilgileri aşağıda verilmiştir.

Bozkurt (2005), “ Türkiye ile bazı Avrupa Birliği ülkelerindeki okul yetiştirilme ve atanma süreçlerinin karşılaştırılması” araştırmasında Türkiye ile bazı Avrupa Birliği ülkelerinde devlete bağlı ilköğretim ve lise düzeyindeki okul yöneticilerinin yetiştirilme ve atanma süreçlerinde izlenen yol ve ölçütlerin neler olduğu sorusuna cevap aranmaya çalışılmış ve bu amaçla 25 üyeli Avrupa Birliği oluşumunda varlıkları eskiye dayanan 13 ülkenin eğitim sistemi incelenmiştir. Araştırmaya konu olan bu ülkeler: Almanya, Avusturya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Portekiz ve Yunanistan'dır. Araştırma iki alt probleme cevap aramak şeklinde düzenlenmiştir. Birinci alt problemde Türkiye ile bazı Avrupa Birliği ülkelerinde okul yöneticilerinin yetiştirilme ve atanma süreçlerinde hangi ölçütler kullanılmakta olduğu sorusu sorulmuştur. İkinci alt problemdeyse araştırma konusu olan Avrupa Birliği ülkelerindeki okul yöneticilerinin yetiştirilme ve atanma süreçlerinde izlenen ölçütlerin karşılaştırılmalı analizinden ülkemiz için ne gibi sonuçlar çıkartılabileceği konusuna cevap aranmaya çalışılmıştır.

Gürkan (2003), “Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde Türkiye eğitim sisteminin yapısal sorunları ve yapısal uyum modeli [The Structural problems of Turkish educational system in the process of candidacy to the European Union and structural adaptation model study] ” araştırmasında Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde Türkiye Eğitim Sistemi'nin yapısal sorunları belirlenmiş ve bu sorunlara çözüm olarak geliştirilen Türkiye Eğitim Sistemi Avrupa Birliği'ne Yapısal Uyum

Modeli, eğitimcilerin (öğretmen, yönetici ve ilköğretim müfettişleri) görüşlerine sunulmuş; ve bu modelin araştırmaya katılanlarca ne derecede desteklendiği belirlenmeye çalışılmıştır. Geliştirilen anket, altı ilde toplam 677 kişiye uygulanmış Araştırma bulgularına göre, Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde Türkiye Eğitim Sistemi'nin Avrupa Birliği ülkeleri eğitim sistemlerine göre daha merkeziyetçi bir yapıya sahip olduğu; Bakanlık birimleri arasında görev örtüşmesi olduğu; taşra birimlerine yetki devri yapılması halinde ihtiyaçtan fazla birim bulunduğu; bu bakımdan Bakanlık merkez örgütünün yeniden yapılandırılması ve mevcut birim sayısının (40'ı aşkın)10-15 ile sınırlandırılarak birimlerin işlevsel hale getirilmesi önerileri araştırmaya katılanlarca da desteklenmiştir.

Yıldırım (2007), "Türk eğitim sisteminin Avrupa Birliği eğitim politikalarına uyumu [Harmonization of Turkish education system with European Union education policies] " araştırmasında AB giriş sürecinde Türk Eğitim Sisteminin AB Eğitim Politikalarına uyumuna ilişkin tarihi gelişimi, Genel Eğitim, Mesleki ve Teknik Eğitim, Yüksek Öğretim Özel Eğitim, Özel Öğretim ve Yaygın Eğitim alanlarında yapılan çalışmaları ortaya koyarak analiz etmeyi hedeflemiştir. Çalışma betimsel nitelik arz etmekte olup tarama modelindedir. Elde edilen veriler, araştırmanın amacı olan TES'nin AB Eğitim Politikalarına uyumu bağlamında analiz edilerek çeşitli başlıklar altında sunulmuş ve değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda AB Eğitim Politikaları bağlamında ulusal düzeyde kurumsal ve hukuki düzenlemeler yapıldığı, Proje başvuru ve yaralanıcı sayılarında artış gözlemlendiği ve gerçekleştirilen çalışmaların Eğitim Sistemimize -niteliği net olmasa da-kesin olarak katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Bu yoğun çalışmalara sadece AB Eğitim Politikalarına uyumu veya yapılması gereken yükümlülükler açısından değil aynı zamanda TES'e nitelik yönünden olumlu kazanımlar sağlayan politikalar şeklinde bakılması gerektiği saptanmıştır.

Aydiner (2006), "Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türk eğitim sistemine yansımaları " araştırmasında AB eğitim politikaları, eğitim programları ve projeler, Türkiye'de AB eğitim müktesebatına uyum konusunda yapılan çalışmalar ve bu çalışmaların Türk eğitim sistemi üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Çalışma betimsel bir çalışma olup araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, AB ve Türkiye oluşturmaktadır.

Ayrıca örneklem alınma yoluna gidilmeyip evrenin tamamı üzerinde, belirlenen amaçlar kapsamında çalışılmıştır. Araştırma bulgularına göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Eğitimin AB'nin mutlak yetki kullandığı bir alan olmadığı görülmektedir. AB'nin temel yaklaşımı, üye ülkelerin kendi ulusal özelliklerine göre biçimlenen eğitim politikalarını AB eğitim politikasıyla uyumlaştırmaktır.
- Türkiye AB'nin aday ülkelere açtığı eğitim programlarından ve kaynaklarından yararlanmaktadır.
- AB Müktesebatının Üstlenilmesine ilişkin Ulusal Programda öncelikler listesinde, eğitim alanında, AB mevzuatına uyumun sağlanması, ulusal ajansın kurulması ve Topluluk programlarına katılımın sağlanması maddelerine yer verildiği görülmüştür.

Keser (2007), "Ortaöğretim okul müdürlerinin yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerinin belirlenmesi [Determining the extend to which high school principals exercise their authority and responsibility]" adlı araştırması ortaöğretim okullarında görevli okul müdürlerinin kendilerine verilen yetki ve sorumlulukları kullanma derecelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ili merkez ilçeleri olan Şahinbey ve Şehitkamil'de bulunan tüm resmi ortaöğretim okulunda görev yapan okul müdürleri oluşturmaktadır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda okul müdürlerinin kendilerine verilen yetkileri kullanarak sorumluluklarını yerine getirebildikleri ortaya çıkmıştır. Okul müdürlerinin mezun oldukları eğitim kurumu, görev yaptıkları okul türü ve okullarının bulunduğu sosyoekonomik çevre değişkenleri açısından yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerine ilişkin algıları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre:

1. Eğitim fakültelerinden mezun okul müdürlerinin, eğitim enstitülerinden mezun olan okul müdürlerine göre;
2. Ticaret-meslek, imam-hatip, Anadolu ve fen liselerinde görev yapan okul müdürleri genel liselerde görev yapan okul müdürlerine göre;
3. Üst düzey sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yapan okul müdürlerinin, alt düzey sosyoekonomik çevredeki okullarda görev yapan okul müdürlerine göre yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Munis (2006), “İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin kişisel ve yönetsel profilleri (Gaziantep İli örneği) [The personal and administrative profiles of the school principals working at primary schools (A case study in Gaziantep)]” araştırmasında Gaziantep ilindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan müdürlerin kişisel ve yönetsel profillerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada 128 ilköğretim okulunda görevli okul müdürün, “Kişisel özellikleri, Yöneticilik becerileri ve Yönetsel süreçler” açısından profilleri çıkarılmaya çalışılmıştır. Anket Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapan 128 okul müdürü ve 550 öğretmene uygulanmıştır. Bulgulara göre, müdürlerinin tamamına yakınının erkek, orta yaşın üstünde, kıdemli, genel lise artı eğitim fakültesi mezunu, yüksek lisans veya doktora yapmamış, yarısının kendine ait evi, çoğunluğunun özel arabası olan, sigara ve alkolden hoşlanmayan, cep telefonu, kredi kartı ve bilgisayar kullanan, medyayı takip eden, sendika faaliyetlerine az katılan, teknolojiye duyarlı, bir profil çizdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Veli (2006), “İlköğretim okulu müdürlerinin toplumsal liderlik yeterliklerinin belirlenmesi” konulu araştırması ilköğretim okulu müdürlerinin toplumsal liderlik yeterliklerini belirlemek; müdür, öğretmen ve veli algılarıyla okul müdürlerinin toplumsal liderlik yeterliklerinin bilgi ve davranış boyutlarını ortaya çıkarmak; cinsiyet, mesleki kıdem, müdürlükteki kıdemi, öğrenim düzeyi ve okul büyüklüğü değişkenlerine göre ilköğretim okulu müdürlerinin toplumsal liderlik yeterlikleri arasında anlamlı fark olup olmadığını incelemeye yöneliktir. Araştırmada çalışma evreni olarak Bakırköy ilçesi ilköğretim okulu müdürleri alınmıştır. İlçede bulunan 27 ilköğretim okulu müdürünün tamamı, her okulun öğretmen sayısının üçte biri oranında öğretmen ile öğretmen sayısı kadar da veli araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Elde edilen bulgulardan ilköğretim okulu müdürlerinin bilgi boyutunda toplumsal liderlik yeterlikleri kaynak gruplar tarafından farklı düzeylerde algılandıkları görülmüştür.

1.4.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

İnternette ve bazı yabancı üniversitelerin web sayfalarından yapılan araştırmalarda, yurtdışında, bu araştırmayla doğrudan bağlantılı veya aynı adlı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak dolaylı yoldan da olsa bu araştırmayla ilgili olabilecek bazı araştırmaların özeti aşağıda verilmiştir.

Darroch (2006), “Effective School Leadership Practices [Etkili Okul Liderliği Uygulamaları]” konulu araştırmanın amacı; okul yöneticilerinin çağa uygun sürdürülebilir ve etkili liderlik anlayışlarını ortaya koymaktır. Çalışma sadece bir ili ve devlet okullarını kapsamaktadır. Sürekli okul gelişimini öngören etkili bir okul liderliğinin nasıl olması gerektiği konusunda okul müdürleri ile yüz yüze yapılan bir çalışmadır. Çalışma aynı zamanda; katılımcı bir okul yönetimi ve herkese kaliteli bir eğitim imkanı sunma konusunda da okul yöneticilerinin görüş, düşünce ve önerilerini ortaya koymaktadır.

Siffelani (2002), “School Management Training in Zimbabwe: Needs and Opportunities [Zimbabwe’de Okul Yönetimi Eğitimi: İhtiyaçlar ve İmkanlar]” adlı araştırmanın amacı; okul yöneticilerinin eğitim ve yetiştirme şeklini saptamak, okul müdürlerinin nasıl olması ve nasıl yetiştirilmesi konusunda bir model ortaya koymaktır. Zimbabwe’deki okul yönetimi modelini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada anket ve yüz yüze görüşme yoluyla tesadüfî seçim yöntemiyle belirlenen 218 okul müdürü örnekleme oluşturmuştur. Belirlenen okul müdürleriyle yüz yüze kişisel ve grup görüşmeleri yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bazı bulgular şunlardır: Okul yönetimi eğitimi genellikle yeni atanan okul müdürlerine uygulanmaktadır. Bu seminerler daha çok tecrübeli okul müdürleri birliği tarafından düzenlenmektedir. Üniversitelerin bu tür çalışmalara çok az katılımı vardır. Okul müdürleri için buna benzer pek çok eğitim imkanı sunulmaktadır.

Brode (2006), “Secondary schools through the eyes of senior students; perceptions of leadership [öğrencilerin gözüyle ortaöğretim liderlik algılamaları]” adlı araştırma; ortaokul öğrencilerinin eğitim liderliğini nasıl algıladıkları ve kimleri büyük eğitim liderleri ve kimleri yetersiz eğitim lideri gördüklerini ortaya

koymaktadır. Araştırma Güneybatı Ontario'daki seçilmiş 32 adet 12.sınıf öğrencisi ile bir yıl süreli olarak yapılan bir çalışmadır. Bu çalışmada öğrenciler;

- Bir eğitim liderinin hangi niteliklere sahip olmaları gerektiğini,
- Bayan ve erkek liderlere bakış açılarını,
- Bir eğitim liderini nelerin etkili bir lider yaptıklarına dair düşüncelerini ve eğitim lideri(yönetici) koltuklarında oturanlara önemli tavsiyelerini belirtmişlerdir.

Brian (2007), "An Analysis of the Relationships between Servant Leadership, school culture and student achievement [memur liderlik, okul kültürü ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkilerin analizi]" adlı araştırmanın amacı, Missouri'deki ilköğretim okullarında atanmış (memur) müdürler, okul kültürü ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkileri ortaya koymak ve analiz etmektir. Araştırmaya 62 ilköğretim okulundan 677 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucuna göre eğitim lideri davranışının hem okul kültürü oluşmasında hem de öğrenci başarısı üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu, yine okul kültürünün öğrenci başarısına önemli bir etkisinin olduğunu ve yönetsel davranışla okul kültürünün birlikte öğrenci başarısını etkilediği ortaya çıkmıştır.

Newman (2005), "Dallas Public Schools Leadership [Dallas devlet okullarında liderlik]" araştırmasında Dallas'taki devlet okullarında uygulamaya konulan Dallas devlet okulları liderlik programının amaçlarına uygun yürüyüp yürümediği incelenmiştir. Çalışmaya 26sı stajyer müdür, 10u mentol müdür olmak üzere 36 kişiye uygulanmıştır. Müdürlerin yüz yüze yapılan görüşmelerde şu soruları yanıtlamaları istenmiştir; seçilme süreci, adayların karar alma sürecine katılımları, adayların kendilerini nasıl algıladıkları ve eğitim yönetiminin nasıl değiştiğine dair sorular yöneltilmiştir.

Araştırma yönetici atama sürecinin Dallas'taki öğretmen liderleri için ve azınlık guruplarından temsilcilerin seçimi içinde bir fırsat oluşturduğunu, fakat bazen başarısız adayların da seçildiğini ve stajyer müdürlere çok fazla görevler yüklendiğini de ortaya çıkarmıştır.

Gwen (2006), “Invitational leadership in public schools [devlet okullarına katılımcı okul liderliği]” adlı araştırma; katılımcı liderlik uygulamalarının yapıldığı etkili okullarla, bu tür liderlik uygulamalarının olmadığı okullar arasındaki farkı ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya, Midwestern Eyaletinden 178 okul müdürü ve öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcı liderlik uygulamalarının görüldüğü okullarla diğer okullar arasında eğitim kalitesi açısından açık bir fark olduğunu ayrıca bu tür bir eğitim kalitesi açısından eğitim liderliği tarzının uygulandığı okullarda yöneticinin(müdürün) kadın veya erkek olmasının eğitim kalitesinde herhangi bir kaybın sebep olmadığını da ortaya koymuştur.

1.4.3. Değerlendirme

Eğitim Avrupa Birliği ile müzakerelerin en önemli başlıklarından birisini oluşturmasına rağmen ne yazık ki Türk Eğitim Sistemi ve Avrupa Birliği süreciyle ilgili araştırmalar henüz çok yetersizdir. Aday ülke olan Türkiye'nin Yaşam boyu öğrenme Programına (Life Long Learning Programme - LLP) dahil edilmesiyle birlikte Comenius,Leonardo Da Vinci, Erasmus vb. programlarla on binlerce eğitimci ve öğrenci çeşitli Avrupa Birliği ülkelerinin ev sahipliği yaptığı çalışma ziyaretlerine ve değişim programlarına katılmaktadır. Ülkemizde de bu tür organizasyonlara ev sahipliği yapan üniversitelerin,ilköğretim ve orta öğretim kurumlarının sayıları da her geçen yıl artmaktadır.Başbakanlık ve Devlet Planlama Teşkilatı'na bağlı olarak çalışan Ulusal Ajans AB ile ortak projelerde yetkili kurum olarak gerekli koordinasyon ve organizasyonu yapmakta ve bu tür projelere AB fonundan kaynak aktarmaktadır. Bu yolla, gelecekte yapılacak AB bağlantılı araştırmaların artacağı ve eğitimcilerimizin edinecekleri bilgi, tecrübe ve kültürel farkındalıklarla Türk eğitim sistemine yeni bir bakış açısı getirecekleri ve Türk Eğitim Sistemi'nde kaliteyi yükseltecekleri umulmaktadır.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma İstanbul İlinde kamu ve özel okullarında (ilk ve ortaöğretim) görev yapan müdürlerin, araştırmacı tarafından hazırlanan, *Avrupa Birliği sürecinde İstanbul İlinde görev yapan okul müdürlerinin profilini* belirlemek amacıyla ankete verdikleri cevaplardan alınan puanları karşılaştırmak üzere yapılan, ilişkisel tarama modellerinden “karşılaştırma” türünde, betimsel nitelikte bir çalışmadır.

Tarama Modeli : Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir.

Tarama modellerinde amaçların ifade edilişi genellikle soru cümleleri ile olur. Bunlar: ”Nedir ?”, ”Ne ile ilgilidir ?”, ”Nelerden oluşmaktadır ?” gibi sorulardır (Karasar, 2006:77).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı 32 ilçedeki 2282 devlet ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarında (her türlü meslek lisesi dâhil) 2007-2008 eğitim-öğretim yılında görev yapan okul müdürleri oluşturmaktadır. Çalışma evreninin çok büyük olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırmanın geçerliliğinin ve güvenilirliğinin artırılması için alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeyden her türlü okuldan yeterli sayıda örneklem alınarak güvenilirlik düzeyinin % 95’in altına düşmemesine çalışılmıştır.

Örneklem büyüklüğünün hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \text{ (Yamane, 1967:886)}$$

Bu formüle göre araştırma örnekleminin büyüklüğü: $2282/1+2282(,05)^2=340$ olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

İstanbul ili sınırları içinde, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren resmi ve özel ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan müdürlerin profilini araştırmak amacıyla araştırmacı tarafından 50 maddelik bir anket oluşturulmuştur. Taslak olarak hazırlanan anket asıl uygulamadan önce geçerlilik çalışması için Maltepe ilçesindeki okul müdürlerine uygulanmış. Ön çalışma sonrası elde edilen dönütler sonrası, uygun olmayan sorular konunun uzmanlarının görüşleri doğrultusunda ankette çıkarılmış, gerekli değişiklikler yapılmış ve anket 50 maddelik son şekli ile uygulanmak üzere dağıtılmıştır. Örneklem kapsamındaki okullarda görev yapan müdürlere elektronik posta yoluyla gönderilerek anketlerin elektronik ortamda doldurulması sağlanmıştır. Okul müdürleri profilini araştırmaya yönelik hazırlanan bu ankette yer alan sorular kategorik olarak tasarlanmış olup, bir ölçek geliştirme çalışmasına girilmemiştir.

Anket toplam beş bölümden oluşmaktadır. Anketin başında katılımcılara araştırmanın amacı, anketi nasıl cevaplayacakları ve gerektiğinde araştırmacıya ulaşabilmeleri için ihtiyaç duyabilecekleri telefon, e posta ve okul adresi gibi bilgiler verilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket aşağıdaki beş alt bölümden oluşmuştur:

1. Kişisel bilgiler (14 madde)
2. Mesleki Bilgiler (9 madde)
3. Eğitim-öğretime ilişkin sorular (8 madde)
4. Sosyal ve kültürel yaşama ilişkin sorular (13 madde)
5. Avrupa Birliğine ilişkin sorular (6 madde)

Veri Çözümleme Yöntemleri

Araştırmacı tarafından hazırlanan anket okul müdürlüklerine e posta yoluyla gönderilmiş ayrıca İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri kanalıyla da okullara duyuru yapılması sağlanarak anket dönüş oranının gereksinimin üstünde olması sağlanmıştır. Anket dönüş oranlarını yükseltmek için, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 11.04.2007 tarih ve 950 sayılı "Anket Yönergesi" gereği İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Valilikten izin alınarak anketle birlikte okul müdürlüklerine gönderilmiştir. Araştırma için değerlendirilmek üzere yaklaşık 1300 kişiye elektronik ortamda (e-posta yoluyla) anket uygulanabilmiş ancak 552 okul müdüründen anket dönüşü olmuştur. $n = N/1 + N(e)^2$ formülüne göre araştırma örnekleminin büyüklüğü: $2282/1 + 2282(,05)^2 = 340$ olarak bulunmuş ise de kontrol sonrası değerlendirilemeyecek kadar eksik bırakılan 34 anketin çıkarılmasından sonra kalan 518 adet anketin tamamı bu araştırmada temel alınmıştır.

Araştırmaya Katılan Okul Müdürlerinin İlçelere Göre Dağılımı

No	İlçe Adı	Md. Sayısı	No	İlçe Adı	Md. Sayısı
1	Adalar	2	17	Güngören	7
2	Avcılar	6	18	K.Çekmece	27
3	B.Çekmece	31	19	Kadıköy	33
4	Bahçelievler	21	20	Kağıthane	6
5	Bakırköy	29	21	Kartal	38
6	Bayrampaşa	13	22	Maltepe	25
7	Beşiktaş	25	23	Pendik	19
8	Beykoz	8	24	Sarıyer	69
9	Beylikdüzü	1	25	Silivri	10
10	Beyoğlu	11	26	Şile	7
11	Çatalca	3	27	Şişli	4
12	Eminönü	5	28	Tuzla	12
13	Esenler	13	29	Ümraniye	2
14	Eyüp	5	30	Üsküdar	36
15	Fatih	26	31	Zeytinburnu	3
16	G.O.Paşa	10	32	Boş	11
Toplam					518

Ankette 5 alt başlık altında yer alan 50 maddeye okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar SPSS for Windows 13.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı ile çözümlenmiştir. Verilerin çözümüne geçilmeden önce, EDA (Exploratory Data Analysis/Açıklayıcı Veri Analizi) ile toplanan verilerin belirlenen sınırlar içinde olup olmadığı, hatalar barındırıp barındırmadığı kontrol edilmiş, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin profillerini araştırmaya yönelik 50 maddelik ankete verdikleri yanıtlar çerçevesinde özelliklerini özetlemek bakımından değişkenlerin frekans (N) ve yüzdeleri (%) hesaplanmıştır. Okul müdürleri anketteki bazı soruları yanıtlamadıkları için frekanslar tablolara göre değişiklik göstermektedir. Frekans ve yüzde dağılımlarına bakıldıktan sonra, okul müdürlerinin özelliklerine bağlı olarak verdikleri yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığı *ki-kare* (Chi-Square) testi ile araştırılmıştır. İstatistiksel analizlere ait sonuçlar tablolar halinde sırasıyla özetlenmiştir. İstatistiksel analizlerde $\alpha = 0,05$ anlamlılık değeri kullanılmıştır.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada ele alınan amaçlar doğrultusunda toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır. Bulgular bölümünde önce örneklem grubunun genel yapısını tanıtıcı frekans ve yüzde dağılımlarına ait tablo ve şekillerle yer verilmiştir. Diğer bulgular; araştırmanın amaçları ve bu amaçların sunulduğu sırasına göre değerlendirilmiştir.

3.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Araştırma sürecinde elde edilen demografik verilere göre örneklem grubunu oluşturan 518 okul müdürünün profilini belirlemek üzere ankette yer alan 50 maddeye verdikleri yanıtlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda sırasıyla tablo ve şekillerle verilmiştir.

Tablo 1: Müdürlerin *Cinsiyet* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	93	18,0
Erkek	425	82,0
Toplam	518	100,0

Tablo 1’ de görüldüğü üzere örneklem kapsamındaki okul müdürlerinin cinsiyet bakımından dağılımlarının birbirinden son derece farklı olduğu görülmektedir. Kadınlar örneklemin sadece %18,0’ini oluştururken, erkeklerin oranı % 82,0 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar okul yönetimlerinde de erkek egemen bir toplum olmaktan henüz kurtulamadığımızı göstermektedir.

Tablo 2: Müdürlerin Yaş Değişkenine İlişkin Dağılımları

Yaş	<i>f</i>	%
24-29	7	1,4
30-34	40	7,7
35-39	74	14,3
40-44	85	16,4
45-49	105	20,3
49 ve üstü	206	39,8
Toplam	517	100,0

Okul müdürlerinin yaş değişkenine göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 2), en büyük gurubu %39,8 ile 49 ve üstü yaştakilerin oluşturduğu görülmektedir. Tüm yaş gruplarına birlikte bakıldığında yaş küçüldükçe, okul müdürlerinin sayısında da bir düşü olduğu görülmektedir. Örneğin 30-34 yaş grubundakiler örneklemin %7,7'sini, 24-29 yaş grubundaki okul müdürleri ise örneklemin ancak %1,4'ünü meydana getirmektedir. Bu verilere göre okul müdürü atamalarında yaş faktörünün önemli bir etken olduğunu söylemek mümkün.

Tablo 3 : Müdürlerin Medeni Durum Değişkenine İlişkin Dağılımları

Medeni Durum	<i>f</i>	%
Evli	464	89,7
Bekar	53	10,3
Toplam	517	100,0

Okul müdürlerinin medeni durumlarına bakıldığında, % 89,7'sinin evli, %10,3'ünün ise bekar olduğu görülmektedir (Tablo 3). Dolaylı olarak bunun yaş değişkeni ile tutarlı bir durum meydana getirdiğini söyleyebiliriz.

Tablo 4 : Müdürlerin *Çocuk Sayısı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Çocuk Sayısı	<i>f</i>	%
Yok	48	9,3
1 tane	187	36,4
2 tane	198	38,5
3 tane	63	12,3
4 ve üstü	18	3,5
Toplam	514	100,0

Okul müdürlerinin çocuk sayısı değişkeni bakımından dağılımları yukarıdaki tablo ve şekilde özetlenmiştir. Örneklemdeki okul müdürlerinin çocuk sayısı bakımından dağılımlarını incelediğimizde 1 veya 2 çocuk sahibi olan müdürlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Tablo 4’de de görüldüğü gibi 1 çocuğu olan okul müdürleri örneklemin % 36,4’ünü oluştururken, 2 çocuğu olanlar örneklemin % 38,5’ini oluşturmaktadır. 4 ve daha fazla çocuğu olanlar ise örneklemin sadece % 3,5’ini oluşturmaktadır. Bu durum bize eğitim seviyesi yükseldikçe nüfus artış oranının da düştüğünü göstermektedir.

Tablo 5: Müdürlerin *Eşin Çalışması* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Eşin Çalışması	<i>f</i>	%
Çalışıyor	211	45,1
Çalışmıyor	257	54,9
Toplam	468	100,0

Okul müdürlerinin eşlerinin çalışması değişkenine göre dağılımları incelendiğinde ise birbirine yakın oranların oluştuğu görülmektedir (Tablo 5). Eşi çalışan okul müdürleri örneklemin % 40,7’sini, eşleri çalışmayan okul müdürleri ise örneklemin % 49,6’sını oluşturmaktadır. Bu veriler eğitime yön veren okul müdürlerinin eşlerinin bile % 49’unun ekonomik hayatın bir şekilde dışında olduğunu ve üretime katılmadığını göstermektedir ki bu durum üye olmak istediğimiz AB standartlarına hiç uymamaktadır.

Tablo 6 : Müdürlerin *Eşin Eğitimi* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Eşin Eğitim Durumu	f	%
İlkokul	71	15,0
Ortaokul	41	8,7
Lise	97	20,6
Yüksek Okul	80	16,9
Lisans	160	33,9
Yüksek Lisans	21	4,4
Doktora	2	0,4
Toplam	472	100,0

Okul müdürlerinin, eşlerinin eğitim durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde ise (Tablo 6), en büyük grubu % 30,9 ile lisans eğitimi almış olanların oluşturduğu görülmektedir. En küçük grubu ise % 0,4 ile eşleri doktora yapmış olan okul müdürleri meydana getirmektedir. İlköğretim mezunu okul müdürü eşleri ise örneklemin % 13,7'sini oluşturmaktadır. Bu dağılım bize çalışan eş dağılımı ile yüksek öğrenimli eşler arasında büyük bir paralellik olduğunu göstermektedir.

Tablo 7 : Müdürlerin *Çocukluk Yıllarını En Uzun Geçirdikleri Yerleşim Yeri* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Çocukluk Yılları	f	%
İl Merkezi	184	35,7
İlçe	154	29,9
Kasaba/belde	43	8,3
Köy	134	26,0
Toplam	515	100,0

Okul müdürlerinin, çocukluk yıllarını en uzun geçirdikleri yerleşim yerlerine baktığımızda (Tablo 7), en büyük grubu % 35,5 ile il merkezinde çocukluk yılları geçenlerin oluşturduğu görülmektedir. Çocukluk yılları köylerde geçen okul müdürlerinin oranı ise % 39,9 ile ikinci büyük grubu oluşturmaktadır. En küçük grubu ise % 8,3 ile çocukluk yılları kasaba veya beldede geçmiş olan okul müdürleri

meydana getirmektedir. Bu da okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun köy,kasaba veya ilçe kökenli olduklarını göstermektedir.

Tablo 8 : Müdürlerin *Aile Toplam Geliri* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Ailenin Toplam Geliri	f	%
1250-2000 YTL	192	37,2
2050-2800 YTL	144	27,9
2850-3600 YTL	88	17,1
3650-4400 YTL	33	6,4
4450 YTL ve üstü	59	11,4
Toplam	516	100,0

Tablo 8’de okul müdürlerinin, aylık toplam hane gelirlerini incelediğimizde % 37,1 gibi büyük çoğunluğun gelirinin 1250-2000 YTL arasında olduğunu görmekteyiz. 4450 YTL ve üstü gelire sahip okul müdürlerinin oranının ise sadece %11,4 olduğu görülmektedir. Bu oranın (%11,4) içinde ağırlıklı olarak özel okul müdürlerinin olduğunu dikkate alacak olursak özellikle devlet okullarında görev yapan okul müdürlerinin ekonomik açıdan büyük sıkıntı içinde olduğu ve hatta yoksulluk sınırın altında yaşadığı açıkça görülmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan Temmuz 2008 fiyatlarına göre Kamu-Sen tarafından yapılan araştırmada çalışan dört kişilik bir ailenin asgari geçim haddi 2 bin 646 YTL olarak belirlendi).

Tablo 9 : Müdürlerin *İkamet Edilen Ev* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İkamet edilen ev	f	%
Kira	147	28,4
Kendine ait	270	52,1
Lojman	52	10,0
Anne-Babaya ait	49	9,5
Toplam	518	100,0

Okul müdürlerinin, ikamet ettikleri ev dağılımlarına baktığımızda araştırmaya katılan okul müdürlerinin ekonomik sıkıntılarına rağmen, % 52,1’inin kendi evine sahip oldukları görülmektedir (Tablo 9). En küçük gurubu ise % 8,5 ile anne-babalarının evinde oturanların meydana getirdiği görülmektedir.

Lojmanda oturanların oranı ise sadece % 10 olarak belirlenmiştir. Araştırma verilerine göre okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun ortanın da altında bir gelire sahip olmasına rağmen % 52,1'inin kendi evinde ikamet ettiği görülmektedir. Bu durum Türk aile yapısında bir eve sahip olmanın ne derece önemli olduğunun da göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 10 : Müdürlerin *İkamet Edilen Ev Tipi* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İkamet edilen ev tipi	f	%
Site içinde apt. dairesi	156	30,5
Bağımsız apt dairesi	290	56,6
Villa	5	1,0
Bahçeli müstakil ev	61	11,9
Toplam	512	100,0

İkamet edilen ev tiplerine baktığımızda ise (Tablo 10), okul müdürlerinin % 56 'sının bağımsız apartman dairelerinde yaşadıklarını görmekteyiz. Okul müdürlerinin %30,1'i site içinde bir apartman dairesinde yaşarken, %11,8'i bahçeli müstakil bir evde ve sadece %1,0 ise villa tipi bir evde yaşamaktadır. Yani okul müdürlerinin gelirleriyle doğru orantılı mütevazı evlerde yaşadıkları görülmektedir.

Tablo 11: Müdürlerin *Sigara Kullanımı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Sigara kullanımı	f	%
Evet	141	27,4
Hayır	341	66,2
Ara-sıra	33	6,4
Toplam	515	100,0

Okul müdürlerinin, sigara kullanımlarını incelediğimizde, yarısından fazlasının, %65,8'inin hiç sigara kullanmadığını, %27,2'sinin kullandığını ve %6,4'ünün ise ara-sıra kullandıklarını görmekteyiz . Tütün mamullerinin zararlarının önlenmesine dair 3.01.2008 tarih ve 5727 sayılı kanunun kamu binalarında tütün içimini yasaklamasıyla sigara içen okul müdürleri sayısının daha da azalacağı söylenebilir.

Tablo 12: Müdürlerin Kendilerine Ait *En Sevmedikleri 1. Kişilik Özelliği* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Sevilmeyen 1. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Duygusallık	121	24,9
Duyarsızlık	77	15,8
Sabırsızlık	68	14,0
Sorumsuzluk	64	13,2
Sinirlilik	58	11,9
Saldırganlık	39	8,0
Tembellik	37	7,6
Kararsızlık	20	4,1
Açıkgözlülük	2	0,4
Toplam	486	100,0

Tablo 13 : Müdürlerin Kendilerine Ait *En Sevmedikleri 2. Kişilik Özelliği* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Sevilmeyen 2. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Sinirlilik	87	18,0
Sabırsızlık	74	15,4
Tembellik	70	14,5
Kararsızlık	50	10,4
Duygusallık	48	10,0
Duyarsızlık	48	10,0
Sorumsuzluk	48	10,0
Saldırganlık	29	6,0
Açıkgözlülük	28	5,8
Toplam	482	100,0

Tablo 14: Müdürlerin Kendilerine Ait *En Sevmedikleri 3. Kişilik Özelliği* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Sevilmeyen 3. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Sabırsızlık	91	20,1
Sorumsuzluk	60	13,3
Sinirlilik	58	12,8
Duygusallık	53	11,7
Kararsızlık	51	11,3
Tembellik	49	10,8
Saldırganlık	37	8,2
Duyarsızlık	32	7,1
Açıkgözlülük	21	4,6
Toplam	452	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerine kendilerinde en az beğendikleri ilk üç kişilik özelliği sorulduğunda, birincisi % 23,4 ile duygusallık (Tablo 12), ikincisi %16,8 ile sinirlilik (Tablo 13) ve üçüncüsü %17,6 ile sabırsızlık (Tablo 14) olarak ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre okul müdürlerinin büyük bir kısmının çocuklarla uğraşmanın getirdiği bir alışkanlıkla duygusal bir yapıya sahip oldukları ve yine çocuklarla uğraşmanın yıpratıcılığından dolayı sinirli ve sabırsız bir yapıya sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 15: Müdürlerin Kendilerine Ait *Önemli Buldukları 1. Kişilik Özelliği* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Önemli 1. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Sorumluluk	229	44,5
Özgüven	63	12,2
Çekingenlik	1	0,2
Duyarlılık	17	3,3
Duygusallık	13	2,5
Sabırsızlık	1	0,2
Çalışkanlık	31	6,0
Azimlilik	12	2,3
Sinirlilik	1	0,2
İnatçılık	1	0,2
Dürüstlük	123	23,9
Samimiyet	23	4,5
Toplam	515	100,0

Tablo 16 : Müdürlerin Kendilerine Ait *Önemli Buldukları 2. Kişilik Özellikleri* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Önemli 2. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Sorumluluk	93	18,0
Özgüven	62	12,0
Çekingenlik	2	0,4
Duyarlılık	52	10,1
Duygusallık	22	4,3
Sabırsızlık	7	1,4
Çalışkanlık	101	19,5
Azımlilik	29	5,6
Sinirlilik	5	1,0
İnatçılık	1	0,2
Dürüstlük	103	19,9
Samimiyet	40	7,7
Toplam	517	100,0

Tablo 17 : Müdürlerin Kendilerine Ait *Önemli Buldukları 3. Kişilik Özellikleri* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Önemli 3. kişilik özelliği	<i>f</i>	%
Sorumluluk	81	15,7
Özgüven	36	7,0
Çekingenlik	5	1,0
Duyarlılık	33	6,4
Duygusallık	14	2,7
Sabırsızlık	9	1,7
Çalışkanlık	85	16,5
Azımlilik	37	7,2
Sinirlilik	2	0,4
İnatçılık	12	2,3
Dürüstlük	102	19,8
Samimiyet	100	19,4
Toplam	516	100,0

Benzer şekilde araştırmaya katılan okul m¼d¼rlerine kendilerine ait en ¼nemli ¼ç kişilik ¼zelliđini sıralamaları istendiğinde; birincisi % 44,2 ile sorumluluk (Tablo 15), ikincisi %19,9 ile d¼r¼stl¼k (Tablo 16) ve ¼ç¼nc¼s¼ %19,5 ile ¼alıřkanlık (Tablo 17) olarak ortaya ¼ıkmıřtır (¼ç¼nc¼ en ¼nemli ¼zellik olarak yine d¼r¼stl¼k puanlanmış ancak ikinci en ¼nemlinin tekrarı olduğu i¼in sonraki en y¼ksek orana sahip olan ¼alıřkanlık ¼ç¼nc¼ olarak alınmıştır). Bu sonu¼lara bakarak, okul m¼d¼rlerinin b¼y¼k ¼ođunluđunun işlerinin gereği olarak kendilerini sorumluluk sahibi kişiler olarak nitelendirdikleri s¼ylenebilir.

Tablo 18 : M¼d¼rlerin *G¼nl¼k Hayata Bakış* Değişkenine İlişkin Dağılımları

G¼nl¼k hayata bakış	<i>f</i>	<i>%</i>
¼ok karamsar	10	1,9
Biraz karamsar	26	5,1
Ne iyimser- ne karamsar	107	20,8
Biraz iyimser	196	38,1
¼ok iyimser	175	34,0
Toplam	514	100,0

şekil 14 ve Tablo 18’de araştırmaya katılan okul m¼d¼rlerine g¼nl¼k hayata bakış a¼ıları incelendiğinde, b¼y¼k ¼ođunluđunun (%37,8) biraz iyimser veya ¼ok iyimser (%33,8) olduğu g¼r¼lmektedir. Ne iyimser-ne karamsarı orta nokta olarak kabul edersek, okul m¼d¼rlerinin %71,6’sının biraz iyimser ve ¼ok iyimser olduğunu, ¼ok karamsar ve biraz karamsar olanların toplamda % 6,9’da kaldığını g¼rmekteyiz. Bu sonu¼lar bize tahmin edilenin aksine b¼t¼n olumsuz yaşam ve ¼alıřma koşullarına rağmen okul m¼d¼rlerinin % 71,6 gibi b¼y¼k ¼ođunluđunun hayata bakış a¼ılarının iyimser olduğu g¼r¼lmektedir.

3.2. Okul Müdürlerinin Mesleki Bilgilerine (okul türü,görev süreleri,eğitim durumları,yabancı dil bilme vb.) İlişkin Bulgular

Tablo 19: Müdürlerin *Görev Yaptıkları Okul Türü* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Görev yapılan okul türü	<i>f</i>	<i>%</i>
Devlet okulu	432	83,9
Özel okul	83	16,1
Toplam	515	100,0

Örnekleme yer alan okul müdürlerine görev yaptıkları okullara baktığımızda (Tablo 19), devlet okullarında müdürlük yapanların örneklemin % 83,4'ünü, özel okullarda müdürlük yapanların ise örneklemin %16'sını oluşturdukları görülmektedir. Bu örneklem oranlarını incelerken özel okulların tüm okullar içindeki oranının yaklaşık % 4 olduğunu da göz önünde bulundurmak gerekir.

Tablo 20: Devlet Okullarındaki Müdürlerin *Görev Yaptıkları Okul Türü* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Görev yapılan devlet okulu türü	<i>f</i>	<i>%</i>
İlköğretim	281	65,0
Düz lise	67	15,5
Anadolu lisesi	32	7,4
Meslek lisesi	52	12,0
Toplam	432	100,0

Örnekleme yer alan ve bir devlet okulunda müdürlük görevini yapanları kendi içinde okul türlerine göre ayırdığımızda aşağıdaki dağılım elde edilmektedir (Tablo 20). Örnekleme toplam 432 devlet okulu yer almaktadır. Bu okulların dağılımlarına baktığımızda; araştırmaya katılan okul müdürlerinden en büyük grubu % 65 ile ilköğretim okullarında görev yapan okul müdürlerinin, en küçük gurubu ise % 7,4 ile Anadolu liselerinde görev yapan okul müdürlerinin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 21: Müdürlerin *Kıdem* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Müdürlük yapılan süre	<i>f</i>	<i>%</i>
1-5 Yıl	212	41,2
6-10 Yıl	90	17,5
11-15 Yıl	93	18,1
16-20 Yıl	49	9,5
21-25 Yıl	33	6,4
26 ve üstü	38	7,4
Toplam	515	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin müdürlük yapma sürelerini incelediğimizde (Tablo 21); örnekleme yer alan müdürlerin % 41,2'sinin 1-5 yıldır müdürlük yaptıkları görülmektedir. 21-25 yıldır müdürlük yapanlar ise örneklemin sadece % 6,4'ünü oluşturmaktadır. Bu verilere bakarak araştırmaya katılan okul müdürlerinin ağırlıklı olarak gençlerden meydana geldiğini, ayrıca son 5 yıl içinde çok sayıda müdür ataması yapıldığını söylenebilir.

Tablo 22: Müdürlerin *Eğitim Durumu* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Eğitim durumu	<i>f</i>	<i>%</i>
Eğitim Enstitüsü	93	18,3
Öğretmen okulu	12	2,4
Lisans tamamlama	112	22,1
Eğitim fakültesi	113	22,3
Fen-edebiyat	77	15,2
Yüksek lisans	52	10,3
Doktora	23	4,5
Diğer	25	4,9
Toplam	507	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin eğitim durumlarına baktığımızda (Tablo 22); eğitim fakültesi mezunu okul müdürlerinin % 22,3 ile en büyük grubu oluşturdukları görülmektedir. Eğitim durumu bakımından örnekleme yer alan ikinci en büyük grubunun ise % 22,1 ile lisans tamamlayan okul müdürleri olduğu

görülmektedir. Örneklemin en küçük grubunu ise % 2,4 ile öğretmen okulu çıkışlılar oluşturmaktadır. Örnekleme yer alan okul müdürlerinin % 10,3'ü yüksek lisans yapmış iken doktora yapanların oranının sadece % 4,5 olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında , yüksek lisans ve doktora yapmış olma atamalarda belirleyici kriter olmasa da, özellikle yüksek lisansa yapan okul müdürleri sayısının dikkate değer bir sayıya ulaştığı söylenebilir.

Tablo 23: Yüksek Lisans Yapan Müdürlerin *Yüksek Lisans Yapılan Alan* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Yüksek lisans yapılan alan	<i>f</i>	<i>%</i>
Eğitim bilimleri	16	17,8
Eğitim Yönetimi ve Denet.	35	38,9
Kendi alanında	28	31,1
Diğer	11	12,2
Toplam	90	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinden yüksek lisans yapmış olanların hangi alanda yüksek lisans yapmış oldukları incelendiğinde (Tablo 23); Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında yüksek lisans yapan okul müdürlerinin % 38,9 ile en büyük gurubu oluşturdukları,yüksek lisans yapan okul müdürlerinin % 31,1 'inin kendi alanında yüksek lisans yaptığı ve sadece % 12,2'sinin diğer alanlarda yüksek lisansa yaptıkları görülmektedir.

Tablo 24: Müdürlerin *Yabancı Dil Bilme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Yabancı dil bilme	<i>f</i>	<i>%</i>
Evet	107	20,7
Hayır	411	79,3
Toplam	518	100,0

Okul müdürlerinin bir yabancı dili iyi bilme oranlarına baktığımızda (Tablo 24), % 20,7'sinin buna olumlu yanıt vermiş olduklarını,yani iyi derecede bir yabancı dil bildiklerini ifade etmişlerdir (bu sayı içinde özel okul müdürlerinin de

olduğu unutulmamalıdır).Örnekleme oluşturan okul müdürlerinin % 79,3 gibi çok büyük bir çoğunluğunun ne yazık ki herhangi bir yabancı dili bilmediği görülmektedir. Bu durumun 21.yüzyıl bilgi toplumunu yakalamada ve AB sürecinde eğitim liderlerini önünde büyük bir engel olduğu su götürmez bir gerçektir.

Tablo 25: Yabancı Dil Bilen Müdürlerin *İyi Derecede Bilinen Yabancı Dil* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İyi derecede bilinen yabancı dil	<i>f</i>	<i>%</i>
İngilizce	66	61,7
Almanca	14	13,1
Fransızca	14	13,1
Arapça	8	7,5
İtalyanca/İspanyolca	1	0,9
Diğer	4	3,7
Toplam	107	100,0

Yabancı dil bilen, 107 okul müdürlerine hangi dilleri bildikleri sorulduğunda, en büyük grubu % 61,7 ile İngilizce bilenlerin, % 13,1'i Almanca ve Fransız'ca bilenler en küçük gurubu ise % 0,9 İtalyanca veya İspanyolca bilenlerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 26: KPDS/ÜDS'ye Girenlerin Aldıkları *Puan* Değişkenine İlişkin Dağılımları

KPDS veya ÜDS puanı	<i>f</i>	<i>%</i>
25-35	2	7,1
36-45	7	25,0
46-55	3	10,7
56-65	7	25,0
66 ve üstü	9	32,1
Toplam	28	100,0

Yabancı dil bilen okul müdürlerinden KPDS, ÜDS veya benzeri bir sınava girenlerin aldıkları puanlara bakıldığında (Tablo 26); % 32,1'sinin 66 ve üstü puan aldıkları, bir başka deyişle yeterli derecede bir yabancı dil bildikleri; en küçük gurubu oluşturan % 7,1'inin ise 25-35 puan aldıkları yani konuştukları yabancı dili yeterli derecede bilmedikleri görülmektedir.

3.3. Okul Müdürlerinin Eğitim Öğretimle İlgili Görüşlerine İlişkin (müdürlerin;MEB’in amaçlarının gerçekleşme düzeyine,nasıl bir eğitim lideri olduklarına,ne derece yeterli olduklarına,ideal okul müdürü tipi,atanma kriterleri vb. ilişkin görüşleri) Bulgular

Tablo 27: Müdürlerin *MEB Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi* Değişkenine İlişkin Dağılımları

MEB amaçlarının gerçekleşme düzeyi	f	%
Çok iyi	136	26,4
İyi	258	50,1
Orta düzeyde	107	20,8
Pek gerçekleşmiyor	14	2,7
Toplam	515	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin, “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” gerçekleşmesi düzeyine ilişkin görüşlerine bakıldığında, okul müdürlerinin % 50,1 gibi büyük bir oranı bu amacın iyi derecede gerçekleştiğini ifade ederken , örneklemin % 26,4’ünü oluşturan okul müdürleri MEB amaçlarının gerçekleşme düzeyini çok iyi bulmakta, bu amaç pek gerçekleşmiyor diyenlerin oranının ise sadece % 2,7 olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin bu soruya içtenlikle yanıt verdiklerini varsayarsak,eğitim sistemimizin oldukça iyi durumda olduğu iddia edilebilir.

Tablo 28: Müdürlerin *Kendi Liderliklerini Değerlendirme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Kendi liderliğini değerlendirme	f	%
Otoriter	14	2,7
Demokrat	259	50,4
Yönlendiren	102	19,8
Örnek oluşturan	139	27,0
Toplam	514	100,0

Okul müdürlerinin kendi liderlik tarzlarını değerlendirmelerine ilişkin yanıtlarına bakıldığında, okul müdürlerinin % 50,4’ü kendilerini demokrat bir yönetici olarak gördükleri sadece % 2,7’sinin ise kendini otoriter lider olarak nitelendirdikleri görülmektedir. Bu veriler okul müdürlerinin yönetsel erki elinde bulundurmalarından dolayı otoriter yöneticiler oldukları varsayımını çürütebilir. 56

Tablo 29: Müdürlerin *Kendini Yeterlik-Donanımlı Olma Açısından Değerlendirmesi* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Kendini yeterlik- donanım açısından değ.	f	%
Yetersiz	3	0,6
Orta derecede yeterli	52	10,1
Yeterli	345	67,3
Tamamen yeterli	113	22,0
Toplam	513	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerine, müdür olarak kendilerini ne kadar yeterli ve donanımlı gördükleri sorulduğunda, % 67,3 gibi büyük bir oranının kendilerini yeterli buldukları görülmektedir. % 22'si kendilerini tamamen yeterli bulurken sadece %0,6'sı kendilerini yetersiz olarak değerlendirmektedir. Yöneticilikle ilgili herhangi bir programa tabi tutulmayan yeni atanmış okul müdürlerinin bile kendilerini yeterli görmeleri gerçekten şaşırtıcı bir sonuç.

Tablo 30: Müdürlerin Görev Yaptıkları *Okulun Standartlara Uygunluğu* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Okulun standartları	f	%
Çok uygun	93	18,1
Uygun	239	46,4
Ne iyi- ne kötü	99	19,2
Uygun değil	69	13,4
Hiç uygun değil	15	2,9
Toplam	515	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerine, görev yaptıkları okulun, ideal okul standartlarına uygun olup olmadığı sorulduğunda, büyük çoğunluğun okullarının standartlarından memnun oldukları görülmüştür (Tablo 30). Ne iyi-ne kötü düzeyi orta nokta olarak alındığında, okul müdürlerinin % 64,5'inin okullarının standartlarını uygun bulduklarını, % 16,3'ünün ise uygun değil veya hiç uygun değil şeklinde yanıtladıkları görülmektedir. Yani kamuoyunda bilinen yaygın kanının aksine okul müdürlerinin büyük çoğunluğu görev yaptıkları okulların standartlarının iyi olduğunu iddia etmektedir.

Tablo 31: Müdürlerin *Bilişim Teknolojilerini Kullanma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Bilişim Teknolojilerini Kullanma	<i>f</i>	<i>%</i>
Çok Az	5	1,0
Az	21	4,1
Orta	146	28,3
İyi	235	45,5
Çok İyi	107	20,7
Kullanmıyorum	2	0,4
Toplam	516	100,0

Okul müdürlerinin bilişim teknolojilerini (bilgisayar, internet, multimedya vb.) kullanabilme düzeylerine baktığımızda (Tablo 31), % 45,5'i iyi derecede , % 20,7'si bu tür araç gereçleri çok iyi derecede kullanabildiklerini ifade ederken, bilişim teknolojilerini hiç kullanmayanlar örneklemin sadece % 0,4'ünü oluşturmaktadır. Bu veriler ışığında okul müdürlerinin bilişim teknolojilerini kullanmada oldukça istekli ve başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 32: Müdürlerin *Yönetici Atama Kıstasları* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Atama Kıstasları	<i>F</i>	<i>%</i>
Sınavla	7	1,4
Tecrübe	111	21,8
Sınav+YL/Dokt.	17	3,3
Tecrübe+S.+YD+YL/Dokt.	149	29,2
Tecrübe + Sınav	226	44,3
Toplam	510	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerine, okul müdürlerinin atanmalarının hangi kıstaslara göre yapılması gerektiğine ilişkin görüşleri yukarıda, Tablo 32'de özetlenmiştir. Okul müdürlerinin % 43,6 gibi büyük bir oranı atanma kriteri olarak tecrübe ve sınavı uygun bulmaktadır. Ortaya çıkan verilerden mesleki tecrübenin baz alınmadığı atanma kriterinin okul müdürleri tarafından pek uygun bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sınav artı yüksek lisans veya doktora baz alınarak atama yapılсын diyenlerin oranı % 3,3 ,sadece sınavla atama yapılсын diyenlerin oranının ise sadece % 1,4 olduğu görülmektedir.

Tablo 33: Müdürlerin *İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İdeal Okul Müdürünün Özellikleri 1	F	%
Liderlik Vasfı	419	81,8
Tecrübe	79	15,4
Y.Dil	3	0,6
YL/Doktora	5	1,0
Bilişim Tek. Kullanma	6	1,2
Toplam	512	100,0

Tablo 34: Müdürlerin *İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İdeal Okul Müdürünün Özellikleri 2	F	%
Liderlik Vasfı	79	15,9
Tecrübe	350	70,3
Yabancı Dil	16	3,2
YL/Doktora	19	3,8
Bilişim Tek. Kullanma	34	6,8
Toplam	498	100,0

Tablo 35: Müdürlerin *İdeal Okul Müdürü Özelliklerini Değerlendirme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

İdeal Okul Müdürünün Özellikleri 3	F	%
Liderlik Vasfı	8	1,6
Tecrübe	42	8,5
Yabancı Dil	55	11,2
YL/Doktora	45	9,1
Bilişim Tek. Kullanma	343	69,6
Toplam	493	100,0

Okul müdürlerinin, ideal okul müdürlerinde bulunması gereken ilk üç önemli özelliğe ait değerlendirmeleri yukarıda, Tablo 33, Tablo 34, Tablo 35’de verilmiştir. Buna göre birinci en önemli özellik % 81,8 ile liderlik vasfı, ikinci en önemli özellik

% 67,6 ile tecrübe, üçüncü en önemli özellik olarak da % 66,2 ile bilişim teknolojilerini kullanabilme olarak ifade edilmiştir. Bu veriler ışığında doktora veya yüksek lisans yapmış olma ya da bir yabancı dil bilmenin ideal bir okul müdürünün sahip olması gereken nitelikler arasında pek yer almadığı görülmektedir.

Tablo 36: Müdürlerin *Son Üç Yılda Gidilen Seminer Sayısı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Son Üç Yılda Gidilen Seminer	F	%
Hiç	66	12,9
1 Kez	127	24,8
2 Kez	150	29,3
3 Kez	169	33,0
Toplam	512	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerine, son üç yılda yöneticilikle ilgili katıldıkları seminer sayısı sorulduğunda, % 12,9'unun hiç katılmadığını, % 33'ünün üç kez katıldığını ifade etmiştir. Başka bir deyişle, son üç yılda yöneticilikle ilgili seminere 1-3 kez arası katılan okul müdürleri örneklemin % 86,1'ini oluşturmaktadır. Bu seminerlerin ne tür seminerler olduğu araştırmada sorulmasa da, daha çok bakanlığın düzenlediği hizmet içi seminerler olduğu söylenebilir.

3.4. Okul Müdürlerinin Sosyal ve Kültürel Yaşamlarına (gazete-dergi alma,kitap okuma,tiyatroya-sinemaya,tatile gitme,ilgi alanları vb.) İlişkin Bulgular

Tablo 37: Müdürlerin *Eve Düzenli Gazete Alma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Eve Düzenli Gazete Alımı	F	%
Evet	377	73,5
Hayır	136	26,5
Toplam	513	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin % 73,5'i evlerine düzenli olarak gazete aldıklarını ifade ederken, % 26,5 gibi azımsanamayacak bir oranın ise evlerine düzenli olarak gazete almadıklarını ifade etmiştir. Ne yazık ki, pek okumayan ve okumayı sevmeyen bir toplum olduğumuz bu sonuçlardan da görülebilmektedir.

Tablo 38: Müdürlerin *Abone Olunan Dergi* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Abone Olunan Dergi	F	%
Hayır	262	51,7
Evet	245	48,3
Toplam	507	100,0

Okul müdürlerinin abone oldukları veya düzenli olarak aldıkları dergi/dergiler olup olmadığına baktığımızda , % 48,3'ü bir dergiye abone olduğunu , % 51,7'si ise herhangi bir dergiye abone olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bir dergiye abone olmanın müdürlerin aylık gelirleriyle de ilgili oldukları düşünülürse bir dergiye abone olanların hiç de azımsanamayacak bir oran olduğu söylenebilir.

Tablo 39: Müdürlerin *Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Yılda Okunan Ortalama Kitap	F	%
1-2 Tane	49	9,6
2-3 Tane	76	14,8
3-4 Tane	89	17,4
4'ten Fazla	298	58,2
Toplam	512	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin yılda okudukları ortalama kitap sayısını incelediğimizde , okul müdürlerinin yarısından fazlasının, (% 58,2'sinin) yılda 4'ten fazla kitap okuduğu , % 17,4'ünü 3-4 tane kitap okuduğu görülmekte, yılda ortalama 1-2 kitap okuyan okul müdürlerinin ise örneklemin sadece % 9,6'sını oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 40: Müdürlerin *Tiyatroya Gitme Sıklığı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Tiyatroya Gidiş Sıklığı (Bir Yılda)	F	%
1-2 Kez	250	50,4
2-3 Kez	95	19,2
3-4 Kez	55	11,1
4'den Fazla	96	19,4
Toplam	496	100,0

Okul müdürlerinin bir yılda tiyatroya gitme sıklıklarına baktığımızda (Tablo 40), yılda en az 1-2 kez tiyatroya gidenlerin örneklemin % 50,4'ünü oluşturduğu, yılda 4 defadan fazla tiyatroya giden okul müdürlerinin oranı ise % 19,4 olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında, okul müdürlerinin % 95,8'inin en az yılda bir kez tiyatroya gittikleri görülmektedir. Ülke gerçekleri ve okul müdürlerinin ekonomik koşulları dikkate alındığında bu oranların hiç de kötü olmadığı söylenebilir.

Tablo 41: Müdürlerin *Sinemaya Gitme Sıklığı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Sinemaya Gidiş Sıklığı	F	%
Hiç	101	19,6
Yılda 1-2 Kez	217	42,1
Ayda 1 Kez	99	19,2
2-3 Ayda 1 Kez	98	19,0
Toplam	515	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin sinemaya gitme sıklıkları incelendiğinde (Tablo 41), % 19,6'sının hiç sinemaya gitmediği, % 42,1'inin yılda 1-2, % 19,2'sinin ayda 1 kez , % 19'unun 2-3 ayda bir kez sinemaya gittiğini görmekteyiz. Hem televizyon kanalları sayısının çok olmasının hem de ekonomik koşullarının okul müdürlerinin sinemaya gitme alışkanlığını büyük ölçüde etkilediği söylenebilir.

Tablo 42: Müdürlerin *Televizyon İzleme* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Günde Ortalama TV İzleme	F	%
1 Saat	163	31,9
2 Saat	221	43,2
3 Saat	93	18,2
3 Saatten Fazla	34	6,7
Toplam	511	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin günlük televizyon izleme sürelerine ilişkin dağılımlar yukarıda, Tablo 42'de verilmiştir. Buna göre okul müdürlerinin büyük çoğunluğu, % 43,2 ile günde ortalama 2 saat televizyon izlediği görülmektedir. Günde ortalama 1 saat televizyon izleyen okul müdürleri örneklemin % 31,9'unu 3 saatten fazla televizyon izleyen okul müdürleri ise örneklemin sadece % 6,7'sini oluşturmaktadır.

Tablo 43: Müdürlerin *TV’de En Çok İzlenen Program* Değişkenine İlişkin Dağılımları

En Çok İzlenen 1. Program	F	%
Haber	440	85,6
Kültürel	36	7,0
Magazin/Eğlence	1	0,2
Film/Dizi	10	1,9
Tartışma	27	5,3
Toplam	514	100,0

Tablo 44: Müdürlerin *TV’de En Çok İzlenen Program* Değişkenine İlişkin Dağılımları

En Çok İzlenen 2. Program	F	%
Haber	2	0,5
Kültürel	104	25,7
Magazin/Eğlence	2	0,5
Film/Dizi	85	21,0
Tartışma	211	52,2
Toplam	404	100,0

Tablo 43 ve 44’deki verileri incelediğimizde okul müdürlerinin televizyonda en çok izledikleri 1. programın % 84,9 ile haber programları olduğu (Tablo 43) ,en çok izledikleri 2. programın ise % 40,7 ile tartışma programları olduğu görülmektedir (Tablo 44). Yani, okul müdürlerinin daha çok mesleklerine ve sosyal statülerine uygun programlar izledikleri söylenebilir.

Tablo 45: Müdürlerin Sahip Oldukları *Otomobil Ve Modeli* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Otomobil Ve Modeli	F	%
Yok	109	21,7
2003-2007 Model	237	47,1
1998-2002 Model	103	20,5
1993-1997 Model	38	7,6
1992 Model Ve Altı	16	3,2
Toplam	503	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin sahip oldukları araba ve modeline ilişkin dağılıma baktığımızda (Tablo 45), okul müdürlerinin % 21,7'sinin arabasının olmadığı, % 47,1'inin 2003-2007 model bir arabaya sahip olduğunu, % 3,2'sinin ise 1992 ve altı model bir arabaya sahip olduğunu görmekteyiz. Okul müdürlerinin ekonomik sıkıntılarına rağmen; hem sosyal statülerinin gereği hem de yaşamsal bir ihtiyaç olması nedeniyle otomobil sahibi oldukları görülse de % 21,7'sinin otomobilinin olmaması onların gerçekten büyük bir ekonomik sıkıntı içinde oldukları şeklinde algılanabilir.

Tablo 46: Müdürlerin *Aileleri İle Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Dışarıda Yenen Yemek Sıklığı (Bir Yılda)	F	%
1-2 Kez	96	18,7
2-3 Kez	61	11,9
3-4 Kez	75	14,6
4'ten Çok	251	48,8
Hiç	31	6,0
Toplam	514	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin aileleri ile dışarıda yemek yeme sıklıklarını incelediğimizde (Tablo 46), % 18,7'sinin yılda 1-2 kez, % 48,8'inin yılda 4 defadan fazla aileleri ile dışarıda yemek yedikleri, örneklemi oluşturan okul müdürlerinin % 6'sının ise aileleri ile dışarıda hiç yemek yemedikleri görülmektedir. Bu oranlara daha iyi gelire sahip özel okul müdürlerinin de dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 47: Müdürlerin *Spor Yapma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Spor Yapma	F	%
Evet	274	53,9
Hayır	234	46,1
Toplam	508	100,0

Okul müdürlerinin bir sporla (hobi olarak) uğraşıp uğraşmadıklarına baktığımızda yarısından fazlasının- % 53,9'nun- bir sporla uğraştıkları buna karşın % 46,1'inin ise herhangi bir sporla uğraşmadıkları görülmektedir. Hem spor yapma olanaklarının kısıtlılığı hem de spor yapmayı pek sevmeyen toplum yapımızın bunda etken olduğu düşünülebilir.

Tablo 48: Müdürlerin *Bir Müzik Aleti Çalma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Bir Müzik Aleti Çalma	F	%
Evet	108	21,1
Hayır	405	78,9
Toplam	513	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin herhangi bir müzik aleti (hobi olarak) çalıp çalmadıkları sorulduğunda, % 21,1'inin buna olumlu yanıt verdiğini, % 78,9'unun ise buna olumsuz yanıt verdikleri yani herhangi bir müzik aleti çalmadıkları görülmektedir.

Tablo 49: Müdürlerin *Bir Kulüp/STK'ya Üye Olma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Bir Kulüp/ STK'ya Üye Olma	F	%
Evet	318	62,7
Hayır	189	37,3
Toplam	507	100,0

Sosyal ve kültürel yaşama ilişkin sorulardan bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üyelikle ilgili soruya,araştırmaya katılan okul müdürlerinin % 62,7'sinin buna olumlu , % 37,3'ünün ise olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Üye olunan bu sivil toplum örgütlerinin büyük bir olasılıkla Eğitim Sen gibi öğretmen sendikaları olduğu söylenebilir.

Tablo 50: Müdürlerin *Tatile Gitme Sıklığı* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Tatile Gidiş Sayısı (Yılda)	F	%
1 Kez	337	65,7
2 Kez	89	17,3
2'den Çok	41	8,0
Hiç	46	9,0
Toplam	513	100,0

Okul müdürlerinin tatile gitme sıklığı sorusuna ilişkin dağılım yukarıda, Tablo 50’de verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan okul müdürlerinin % 65,7’si yılda 1 kez tatile çıktığını ifade ederken , % 9’u hiç tatile gitmediklerini ifade etmişlerdir. Tatile gidilen yerler arasına muhtemelen okul müdürlerinin yaz tatillerinde anne baba,yakın akraba ziyaretleri için memleketlerine gidişleri de dahil edilmiştir.

3.5. Okul Müdürlerinin Avrupa Birliği’ne İlişkin Görüş ve Önerileri ile İlgili (Türkiye AB’ye girmeli mi/girmemeli mi? AB’ye girmenin sağlayacağı en önemli yararlar,Türkiye’nin en önemli 3 sorunu vb.) Bulgular

Tablo 51: Müdürlerin *Yurt Dışına Çıkma* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Yurt Dışına Çıkma	F	%
Hiç	349	67,8
1 Kez	64	12,4
2 Kez	35	6,8
3 Kez	16	3,1
3'ten Çok	51	9,9
Toplam	515	100,0

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin, Avrupa Birliğince desteklenen LLP (ARION-Yaşama Boyu Öğrenme Programı), COMENIUS, ERASMUS vb programlarla veya başka bir nedenle yurt dışına çıkıp çıkmadıkları sorulduğunda, büyük çoğunluğun, % 67,8 ile buna olumsuz yanıt verdikleri görülmüştür.Başka bir deyişle araştırmaya konu olan okul müdürlerinin (özel okul müdürleri buna dahil) % 67,8’i hiç yurt dışına çıkmadığını ifade ederken, örnekleme yer alan okul

müdürlerinin % 12,4'ü sadece 1 kez yurt dışına çıktıklarını ifade etmişlerdir. Bu oranlara yurt dışına çıkma imkanına daha çok sahip olan özel okul müdürlerinin de dahil olduğunu düşünürsek, Avrupa birliği sürecinde başka bir dünya görmeden okul müdürlüğü yapan devlet okulu müdürlerinin oranının % 70-75 olduğu söylenebilir.

Tablo 52: Müdürlerin AB'ye Üyeliği Değerlendirme Değişkenine İlişkin Dağılımları

Türkiye AB'ye Girmeli Mi?	F	%
Evet	378	73,8
Hayır	87	17,0
Karasız	47	9,2
Toplam	512	100,0

Okul müdürlerine Türkiye'nin AB'ye üye olmasını isteyip istemedikleri sorulduğunda, % 73,8'i evet , % 17'si hayır ve % 9,2'si ise kararsız oldukları yanıtını vermişlerdir (Tablo 52). Bu veriler ışığında örnekleme oluşturan okul müdürlerinin - kararsızlar hariç- % 17 gibi azımsanamayacak bir oranının çeşitli nedenlerden dolayı Türkiye'nin AB'ye üyeliğine karşı oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 53: Müdürlerin AB'ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye Girmenin Yararı 1	F	%
Çağ. Dem. Toplum	233	60,5
Ekonomik Kalkınma	69	17,9
İnsan Hakları	44	11,4
Kültürlerarası Farkındalık	19	4,9
Toplumun. Eğit. Düz. Yük.	20	5,2
Toplam	385	100,0

Tablo 54: Müdürlerin AB'ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye Girmenin Yararı 2	F	%
Çağ. Dem. Toplum	48	13,6
Ekonomik Kalkınma	125	35,4
İnsan Hakları	100	28,3
Kültürlerarası Farkındalık	33	9,3
Toplumun. Eğit. Düz. Yük.	46	13,0
Diğer	1	0,3
Toplam	353	100,0

Tablo 55: Müdürlerin AB'ye Üyeliğin Yararları Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye Girmenin Yararı 3	F	%
Çağ. Dem. Toplum	54	15,7
Ekonomik Kalkınma	69	20,0
İnsan Hakları	80	23,2
Kültürlerarası Farkındalık	44	12,8
Toplumun. Eğit. Düz. Yük.	93	27,0
Diğer	5	1,4
Toplam	345	100,0

Türkiye'nin AB'ye üye olmasını isteyen okul müdürlerine, AB'ye üyeliğin sağlayacağı en önemli üç yararı sorulmuş ve dağılımlar yukarıda, Tablo 53,54 ve 55'de verilmiştir. Buna göre, okul müdürleri Avrupa Birliği'ne girmenin sağlayacağı en önemli birinci yararı % 60,5 ile “*Çağdaş, demokratik bir toplum yapısının oluşmasını sağlar*” (Tablo 53) , ikinci en önemli yararı % 35,4 ile “*Ekonomik kalkınmayı sağlar*” (Tablo 54), üçüncü en önemli yararı ise % 27,0 ile “*Toplumun eğitim düzeyini yükseltir*” (Tablo 55) diye ifade etmişlerdir. Çağdaş ve demokratik bir toplum yapısına ulaşma isteği tüm toplum katmanlarının olduğu gibi okul müdürlerinin de en büyük beklentisi olduğu görülmektedir.

Tablo 56 : Müdürlerin AB'ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye Girmeye Karşı Olma Nedeni 1	F	%
Ulusal Değerlere Zarar Verme	62	62,6
Hıristiyan Kulübü	11	11,1
Manevi Değerlere Zarar Verme	6	6,1
İslam Dünyasından Uzaklaşma	1	1,0
Ülkenin Bölünmesi	14	14,1
Diğer	5	5,1
Toplam	99	100,0

Tablo 57: Müdürlerin AB'ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye girmeye karşı olma nedeni 2	f	%
Ulusal değerlere zarar verme	9	10,3
Hıristiyan kulübü	13	14,9
Manevi değerlere zarar verme	23	26,4
İslam dünyasından uzaklaşma	4	4,6
Ülkenin bölünmesi	29	33,3
Diğer	9	10,3
Toplam	87	100,0

Tablo 58: Müdürlerin AB'ye Üyeliğe Karşı Olma Nedenleri Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'ye Girmeye Karşı Olma Nedeni 3	F	%
Ulusal Değerlere Zarar Verme	8	11,4
Hıristiyan Kulübü	3	4,3
Manevi Değerlere Zarar Verme	21	30,0
İslam Dünyasından Uzaklaşma	2	2,9
Ülkenin Bölünmesi	23	32,9
Diğer	13	18,6
Toplam	70	100,0

Araştırmaya katılan ve Türkiye'nin AB'ye üyeliğine karşı olan okul müdürlerinin, bu karşıtlığına ilişkin en önemli 3 nedeni Tablo 56,57 ve 58'de açıklanmıştır. Buna göre, okul müdürlerinin AB üyeliğine karşı olma nedenlerinden 1.si % 62,6 ile “ulusal değerlerimize zarar verir” (Tablo 56), 2.si % 33,3 ile “ülkemizin bölünmesine yol açar” (Tablo 57) ve 3. olarak da % 30,0 ile “manevi değerlerimize zarar verir” (Tablo 58) şeklinde ifade edilmiştir. Ne yazık ki AB'nin ulusal değerlerimize zarar verebileceği korkusu eğitimsiz pek çok insanı olduğu gibi, eğitilmiş insanları da etkilediği görülmektedir.

Tablo 59: Müdürlerin AB'nin Eğitime Olası Katkısı Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'nin Eğitime Katkısı 1	F	%
Eğitim Kalitesini Yükseltir	304	67,0
Bilimsel Ve Dem. Eğitime Katkı	114	25,1
Eğitimde Fırsat Eşitliğine Katkı	22	4,8
Diğer	14	3,1
Toplam	454	100,0

Tablo 60: Müdürlerin AB'nin Eğitime Olası Katkısı Değişkenine İlişkin Dağılımları

AB'nin Eğitime Katkısı 2	F	%
Eğitim Kalitesini Yükseltir	31	7,9
Bilimsel Ve Dem. Eğitime Katkı	208	53,1
Eğitimde Fırsat Eşitliğine Katkı	142	36,2
Diğer	11	2,8
Toplam	392	100,0

Okul müdürlerinin, Avrupa Birliğine dahil olmanın Türk Eğitim Sistemine sağlayacağı iki önemli yarara ilişkin değerlendirmeleri yukarıda, Tablo 59 ve Tablo 60'da verilmiştir. Okul müdürlerinin AB üyeliğinin eğitim sistemimize yapacağı en önemli iki katkıdan birincisi % 67 ile “eğitimin kalitesini yükseltecektir” (Tablo 59), ikincisi ise % 53,1 ile “bilimsel ve demokratik bir eğitime geçişe yardımcı olacaktır” şeklindeki ifade edilmiştir (Tablo 60). Bilimsel, demokratik ve kaliteli bir eğitim herkesin olduğu gibi okul müdürlerinin de AB'den en büyük beklentiler olduğu görülmektedir.

Tablo 61: Müdürlerin Türkiye'nin Sorunları Değişkenine İlişkin Dağılımları

Türkiye'nin Sorunları 1	F	%
Terör	151	29,4
İşsizlik	110	21,4
İrtica	14	2,7
Nüfus Artışı	34	6,6
Demokrasi Eksikliği	41	8,0
Eğitim	111	21,6
Gelir Dağılımdaki Bozukluk	53	10,3
Toplam	514	100,0

Tablo 62: Müdürlerin *Türkiye'nin Sorunları* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Türkiye'nin Sorunları 2	F	%
Terör	66	12,9
İşsizlik	142	27,7
İrtica	20	3,9
Nüfus Artışı	44	8,6
Demokrasi Eksikliği	47	9,2
Eğitim	95	18,5
Gelir Dağılımdaki Bozukluk	99	19,3
Toplam	513	100,0

Tablo 63: Müdürlerin *Türkiye'nin Sorunları* Değişkenine İlişkin Dağılımları

Türkiye'nin Sorunları 3	F	%
Terör	56	11,0
İşsizlik	87	17,1
İrtica	27	5,3
Nüfus Artışı	45	8,9
Demokrasi Eksikliği	50	9,8
Eğitim	84	16,5
Gelir Dağılımdaki Bozukluk	159	31,3
Toplam	508	100,0

Anketin son sorusunda okul müdürlerinden gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında Türkiye'nin en önemli ilk üç sorununu, önem derecelerine göre sıralamaları istenmiş ve elde edilen sonuçlar yukarıda, Tablo 61, 62 ve 63'de verilmiştir. Okul müdürlerine göre Türkiye'nin 1. öncelikli sorunu % 29,2 ile terör (Tablo 61), ikinci en önemli sorunu % 27,4 ile işsizlik (Tablo 62) ve 3. en önemli sorunu ise % 30,7 ile gelir dağılımındaki adaletsizlik (Tablo 63) olduğu ifade edilmiştir. Anketin Aralık 2007-Ocak 2008 tarihleri arasında uygulandığı göz önünde bulundurulacak olursa, bu sıralamanın ülkenin o günkü koşullarına bağlı olarak özellikle "terör, işsizlik ve irtica" üçgeni arasında değişebileceği düşünülebilir.

3.6. Okul Müdürlerinin Özelliklerine Bağlı Olarak Gerçekleştirilen

Analizler

Bu bölümde; örnekleme oluşturan okul müdürlerinin demografik özellikleri, anketin mesleki, eğitim öğretime yönelik, sosyal ve kültürel yaşama yönelik ve Avrupa Birliğine yönelik sorulara verdikleri yanıtlarla ilgili olarak yapılan analizlere yer verilmiştir. Anketin alt bölümlerinde yer alan ve okul müdürlerinin profillerini ortaya çıkarmayı amaçlayan soru maddelerinin kategorik olarak düzenlenmesi nedeniyle, bu bölümde okul müdürlerinin değerlendirmeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığına yönelik *ki-kare (chi-square)* analizi uygulama yoluna gidilmiştir. Değişkenler arasında manidarlık değeri ,05'ten küçük olduğu durumlarda ilişki olduğu, manidarlık değeri ,05'ten büyük olduğu durumlarda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı kabul edilmiştir. Değişkenler anketteki sıralarına ve önemlerine göre sırasıyla incelenmiştir.

Cinsiyet

Tablo : 64 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X^2	p
		Devlet O.	Özel O.			
Cinsiyet	Kadın	n 93	58	35	38,88	0,000
		% 18,1	62,4	37,6		
	Erkek	n 422	374	48		
		% 81,9	88,6	11,4		
	Toplam	n 515	432	83		
		% 100,0	83,9	16,1		

Okul müdürlerinin cinsiyetleri ile görev yaptıkları okul türü arasında anlamlı bir ilişki olduğu ($X^2=38,88$, $sd=1$ ve $p<,001$) yapılan *ki-kare* testi ile anlaşılmıştır (Tablo 64). Buna göre özel okullarda görev yapan kadın müdürlerin oranı, devlet okullarında görev yapan kadın müdürlerinin oranından yüksektir.

Tablo : 65 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Kendi liderliğini değerlendirme					X ²	p
		Otoriter	Demokratik	Yönlendiren	Örnek Ol.			
Cinsiyet	Kadın	n 92	2	47	20	23	0,51	0,917
		% 17,9	2,2	51,1	21,7	25,0		
	Erkek	n 422	12	212	82	116		
		% 82,1	2,8	50,2	19,4	27,5		
	Toplam	n 514	14	259	102	139		
		% 100,0	2,7	50,4	19,8	27,0		

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin cinsiyeti ile kendi liderliğini değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı yukarıda, Tablo 65'te yapılan *ki-kare* testi ile sınanmıştır. Yapılan *ki-kare* testi sonrası, okul müdürlerinin cinsiyeti ile kendi liderliklerini değerlendirme arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=0,51$ $sd=3$ ve $p>,05$). Buna göre cinsiyet, kendi liderliğini değerlendirmede belirleyici değildir.

Tablo : 66 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Kendilerini Okul Müdürü Olarak Ne Derece Yeterli Ve Donanımlı Gördükleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Kendini yeterlik/donanım b.değ.			X ²	p	
		Yetersiz/az y.	Yeterli	Tamamen y.			
Cinsiyet	Kadın	n 92	11	62	19	0,26	0,880
		% 17,9	12,0	67,4	20,7		
	Erkek	n 421	44	283	94		
		% 82,1	10,5	67,2	22,3		
	Toplam	n 513	55	345	113		
		% 100,0	10,7	67,3	22,0		

Okul müdürlerinin cinsiyeti ile kendilerini ne derece yeterli ve donanımlı buldukları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı bir *ki-kare* testi ile incelenmiş ve sonuçları Tablo 66'da verilmiştir. Tablodan da görüleceği üzere, okul müdürlerinin cinsiyeti ile kendilerini ne derece yeterli ve donanımlı buldukları arasında anlamlı bir

ilişki bulunamamıştır ($X^2=0,26$ $sd=2$ ve $p>,05$). Buna göre okul müdürleri bakımından; “cinsiyet” kendilerini ne derece yeterli ve donanımlı buldukları konusunda belirleyici değildir.

Tablo : 67 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Bilişim Teknolojilerini Kullanma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bilişim teknolojilerini kullanma			X^2	p
		Az	Orta	İyi		
Cinsiyet	Kadın	n 93	3	23	67	1,81 0,404
		% 18,1	3,2	24,7	72,0	
	Erkek	n 421	23	123	275	
		% 81,9	5,5	29,2	65,3	
Toplam		n 514	26	146	342	
		% 100,0	5,1	28,4	66,5	

Okul müdürlerinin cinsiyetleri ile bilişim teknolojilerini (bilgisayar, internet, multi-medya vb) kullanma arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığına *ki-kare* testi ile bakılmış ve sonuçlar yukarıda, Tablo 67’de sunulmuştur. Yapılan *ki-kare* testi sonucu, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=1,81$ $sd=2$ ve $p>,05$). Yani,cinsiyet değişkeni okul müdürlerinin bilişim teknolojilerini kullanmada belirleyici bir faktör değildir.

Tablo : 68 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Düşünceleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	MEB amaçlarının gerçekleşmesi				X^2	p
		Çok iyi	İyi	Orta D.	Kötü		
Cinsiyet	Kadın	n 93	33	48	11	9,09 0,028	
		% 18,1	35,5	51,6	11,8		
	Erkek	n 422	103	210	96		
		% 81,9	24,4	49,8	22,7		
Toplam		n 515	136	258	107	14	
		% 100,0	26,4	50,1	20,8	2,7	

Tablo 68’de okul müdürlerinin cinsiyeti ile görev yaptıkları okulda “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” ne derece gerçekleştiğine ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına bakılmıştır. Tablodan da görüleceği üzere iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($X^2=9,09$ $sd=3$ ve $p=,028$). Kadın okul müdürlerinin oransal olarak “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” gerçekleşmesini erkeklere göre daha olumlu değerlendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo : 69 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Okul Müdürlerinin Atanma Kıstaslarına İlişkin Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	n	Okul müdürünün atanma kıstasları					X^2	p
			Snavla	Tecrübe	S+YL/Dok.	T+S+YD+YL/Dok.	Tec.+Sın.		
Cinsiyet	Kadın	n	91	0	20	4	38	29	11,73 0,019
		%	17,8	0,0	22,0	4,4	41,8	31,9	
	Erkek	n	419	7	91	13	111	197	
		%	82,2	1,7	21,7	3,1	26,5	47,0	
Toplam	n	510	7	111	17	149	226		
	%	100,0	1,4	21,8	3,3	29,2	44,3		

Okul müdürlerinin cinsiyetleri ile onlara göre okul müdürlerinin atanma kıstaslarına ilişkin değerlendirmeleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bir *ki-kare* testi ile bakılmış ve sonuçları yukarıda Tablo 69’da verilmiştir. Buna göre iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=11,73$ $sd=4$ ve $p=,019$) ve kadın okul müdürlerinin atanma kriteri olarak tecrübe/tecrübe+sınava daha fazla önem verdikleri görülmektedir.

Tablo : 70 Okul Müdürlerinin Cinsiyeti İle Türkiye’nin AB’ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	n	Türkiye AB’ye girmeli mi?			X^2	p
			Evet	Hayır	Kararsız		
Cinsiyet	Kadın	n	93	59	19	15	8,43 0,015
		%	18,2	63,4	20,4	16,1	
	Erkek	n	419	319	68	32	
		%	81,8	76,1	16,2	7,6	
Toplam	n	512	378	87	47		
	%	100,0	73,8	17,0	9,2		

Okul müdürlerinin cinsiyeti ile Türkiye'nin AB'ye girmesini destekleme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=8,43$ $sd=2$ ve $p=,015$), (Tablo 70). Buna göre erkek okul müdürlerinin oransal olarak kadın müdürlere göre Türkiye'nin AB'ye üyeliğini daha fazla destekledikleri görülmektedir.

Yaş

Tablo : 71 Okul Müdürlerinin Yaşı İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X^2	p
		Devlet	Özel			
Yaş	34 ve altı	n	47	43	4	3,49 0,479
		%	9,1	91,5	8,5	
	35-39 yaş	n	74	60	14	
		%	14,4	81,1	18,9	
	40-44 yaş	n	85	68	17	
		%	16,5	71,3	20,0	
	45-49 yaş	n	105	88	17	
		%	20,4	83,8	16,2	
	49 ve üstü	n	203	172	31	
		%	39,5	84,7	15,3	
	Toplam	n	514	431	83	
		%	100,0	83,9	16,1	

Okul müdürlerinin yaşı ile görev yaptıkları okul (devlet-özel) arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=3,49$ $sd=4$ ve $p>,05$), Tablo 71. Yani, okul müdürlerinin yaşları ile onların devlet veya özel okulda çalışmayı tercih etmeleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo : 72 Okul Müdürlerinin Yaşı İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Eğitim durumu							X^2	p
		Eğt. Enst.	Öğret. O.	Lisans T.	E. Fak.	Fen-Ed.	YL/Dokt.			
Yaş	34 ve altı	n 46	0	0	2	24	9	11	127,99	0,000
		% 9,6	0,0	0,0	4,3	52,2	19,6	23,9		
	35-39 yaş	n 68	1	1	9	19	19	19		
		% 14,1	1,5	1,5	13,2	27,9	27,9	27,9		
	40-44 yaş	n 80	5	0	19	31	13	12		
		% 16,6	6,3	0,0	23,8	38,8	16,3	15,0		
	45-49 yaş	n 95	25	4	23	13	12	18		
		% 19,8	26,3	4,2	24,2	13,7	12,6	18,9		
	49 ve üstü	n 192	62	7	58	26	24	15		
		% 39,9	32,3	3,6	30,2	13,5	12,5	7,8		
	Toplam	n 481	93	12	111	113	77	75		
		% 100,0	19,3	2,5	23,1	23,5	16,0	15,6		

Yukarıda, Tablo 72’de okul müdürlerinin yaşı ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bir *ki-kare* testi ile bakılmış ve iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur ($X^2=127,99$ $sd=20$ ve $p>,001$). Buna göre yaş grubu büyüdükçe eğitim enstitüsü mezunlarının sayısında bir artış olduğu, daha genç olan müdürlerin yüksek lisans/doktora yapma eğilimlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo : 73 Okul Müdürlerinin Yaşı İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Kendi liderliğini değerlendirme					X ²	p
		Otoriter	Demokratik	Yönlendiren	Örnek Ol.			
Yaş	34 ve altı	n 47	1	18	11	17	30,81	0,002
		% 9,2	2,1	38,3	23,4	36,2		
	35-39 yaş	n 74	1	41	14	18		
		% 14,4	1,4	55,4	18,9	24,3		
	40-44 yaş	n 85	1	48	17	19		
		% 16,6	2,3	56,5	20,0	22,4		
	45-49 yaş	n 105	5	42	36	22		
		% 20,5	4,8	40,0	34,3	21,0		
	49 ve üstü	n 202	6	110	24	62		
		% 39,4	3,0	54,5	11,9	30,7		
	Toplam	n 513	14	259	102	138		
		% 100,0	2,7	50,5	19,9	26,9		

Yaş değişkeni ile okul müdürlerinin kendi liderliklerini değerlendirmeleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına bakılmış ve sonuçları yukarıda, Tablo 73'te özetlenmiştir. Yapılan *ki-kare* testi sonucu okul müdürlerinin yaşları ile kendi liderliklerini değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($X^2=30,81$ $sd=12$ ve $p=,002$). Yaş grubu büyüdükçe okul müdürlerinin daha demokratik ve örnek oluşturan liderlik tarzını benimsedikleri görülmektedir.

Tablo : 74 Okul Müdürlerinin Yaşı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X ²	p	
		Evet	Hayır	Kararsız				
Yaş	34 ve altı	n	47	33	9	5	4,23	0,836
		%	9,2	70,2	19,1	10,6		
	35-39 yaş	n	72	50	15	7		
		%	14,1	69,4	20,8	9,7		
	40-44 yaş	n	85	62	14	9		
		%	16,6	72,9	16,5	10,6		
	45-49 yaş	n	103	73	18	12		
		%	20,2	70,9	17,5	9,5		
	49 ve üstü	n	204	159	31	14		
		%	39,9	77,9	15,2	6,9		
	Toplam	n	511	377	87	47		
		%	100,0	73,8	17,0	9,2		

Okul müdürlerinin yaşı ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini destekleme değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır, Tablo 74 ($X^2=4,23$ $sd=8$ ve $p>,05$). AB'ye üyeliğin 49 yaş ve üstü grupça diğer yaş gruplarına göre daha fazla desteklendiği görülmekle birlikte, yaş ve AB üyeliğine destek arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı, yani yaşın AB üyeliği konusunda belirleyici bir faktör olmadığı görülmektedir.

Tablo : 75 Okul Müdürlerinin Yaşı İle Yabancı Dil Bilmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yabancı dil bilme			X ²	p	
		Evet	Hayır				
Yaş	34 ve altı	n	47	11	36	6,18	0,186
		%	9,1	23,4	76,6		
	35-39 yaş	n	74	12	62		
		%	14,3	16,2	83,8		
	40-44 yaş	n	85	23	62		
		%	16,4	27,1	72,9		
	45-49 yaş	n	105	15	90		
		%	20,3	14,3	85,7		
	49 ve üstü	n	206	46	160		
		%	39,8	22,3	77,7		
	Toplam	n	517	107	410		
		%	100,0	20,7	79,3		

Okul müdürlerinin yaşı ile yabancı dil bilme arasında bir ilişki olup olmadığına bir *ki-kare* testi ile bakılmış ve sonuçları yukarıda, Tablo 75’de özetlenmiştir. Tablodan da görüleceği üzere, okul müdürlerinin yaşı ile yabancı dil bilmeleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=6,18$ $sd=4$ ve $p>,05$). Oransal olarak 40-44 yaş grubundaki okul müdürlerinin diğer yaş gruplarına oranla yabancı dil bilme oranı daha yüksek olmakla birlikte, bu araştırma için yaş değişkeninin yabancı dil bilme ile bir ilişkisi olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir.

Medeni durum

Tablo : 76 Okul Müdürlerinin Medeni Durumları İle Türkiye’nin AB’ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB’ye girmeli mi?			X^2	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Medeni durum	Evli	n	458	338	76	44	1,29	0,525
		%	89,6	73,8	16,6	9,6		
	Bekar	n	53	39	11	3		
		%	10,4	10,3	20,8	5,7		
	Toplam	n	511	377	87	47		
		%	100,0	73,8	17,0	9,2		

Okul müdürlerinin medeni durumları ile onların Türkiye’nin AB’ye üyeliğini desteklemesi arasında anlamlı bir ilişkinin var olup olmadığı bir *ki-kare* testi ile araştırılmış ve sonuçları yukarıda, Tablo 76’da sunulmuştur. Tablodan da görüleceği üzere iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=1,29$, $sd=2$ ve $p>,05$). Evli ve bekar olan okul müdürlerinin Türkiye’nin AB’ye üyeliğini desteklemeye ilişkin tutumları benzerdir.

Çocuk sayısı

Tablo : 77 Okul Müdürlerinin Sahip Oldukları Çocuk Sayısı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X ²	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Çocuk sayısı	Yok	n	48	34	13	1	15,73	0,046
		%	9,4	70,8	27,1	2,1		
	1 çocuk	n	186	142	25	19	10,2	
		%	36,6	38,0	13,4	10,2		
	2 çocuk	n	193	140	35	18	9,3	
		%	38,0	72,5	18,1	9,3		
	3 çocuk	n	63	48	7	8	12,7	
		%	12,4	76,5	11,1	12,7		
	4 ve üstü	n	18	10	7	1	5,6	
		%	3,5	55,6	38,9	5,6		
	Toplam	n	508	374	87	47	9,6	
		%	100,0	73,6	17,1	9,6		

Okul müdürlerinin sahip oldukları çocuk sayısı ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakılmış ve sonucu yukarıda, Tablo 77'de sunulmuştur. Yapılan *ki-kare* testine göre iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($X^2=15,73$ $sd=8$ ve $p=,046$). Buna göre, oransal olarak 1, 2 ve 3 çocuğu olanların, hiç çocuğu olmayan ve 4 ve daha fazla çocuğu olanlara göre Türkiye'nin AB'ye üyeliğini daha fazla destekledikleri görülmektedir.

Eşin çalışması

Tablo : 78 Okul Müdürlerinin Eşlerinin Çalışması İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul		X ²	p		
		Devlet O.	Özel O.				
Eşin Çalışması	Çalışıyor	n	209	173	36	1,40	0,146
		%	44,9	82,8	17,2		
	Çalışmıyor	n	256	222	34	13,3	
		%	55,1	86,7	13,3		
Toplam	n	465	395	70	15,1		
	%	100,0	84,9	15,1			

Okul müdürlerinin eşlerinin çalışması ile görev yaptıkları okul (devlet-özel) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmış ve sonuçları yukarıda, Tablo 78’de verilmiştir. Yapılan ki-kare testi sonrası iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=1,40$ $sd=1$ ve $p>,146$). Buna göre okul müdürlerinin eşlerinin çalışması ile devlet veya özel okulda görev yapmaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo : 79 Okul Müdürlerinin Eşlerinin Çalışması İle Türkiye’nin AB’ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Türkiye AB’ye girmeli mi?			X^2	p
			Evet	Hayır	Kararsız		
Eşin Çalışması	Çalışıyor	n	208	154	32	22	0,54 0,765
		%	45,0	74,0	15,4	10,6	
	Çalışmıyor	n	254	187	44	23	
		%	55,0	73,6	17,3	9,1	
	Toplam	n	462	341	76	45	
		%	100,0	73,8	16,5	9,7	

Okul müdürlerinin eşlerinin çalışması ile onların Türkiye’nin AB’ye üyeliğini desteklemeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=0,54$ $sd=1$ ve $p>,05$), Tablo 79. Okul müdürlerinin AB’ye üyeliği desteklemelerinde eşlerinin çalışıp, çalışmamaları ayırt edici bir faktör değildir.

Eşin eğitimi

Tablo : 80 Okul Müdürlerinin Eşlerinin Eğitim Durumları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X^2	p	
		Devlet	Özel				
Eşin eğitim durumu	İlkokul	n	71	69	2	21,62	0,000
		%	15,1	97,2	2,8		
	Ortaokul	n	40	36	4	21,62	0,000
		%	8,5	9,0	10,0		
	Lise	n	95	86	9	21,62	0,000
		%	20,3	90,5	9,5		
	Yüksek O.	n	80	67	13	21,62	0,000
		%	17,1	83,8	16,3		
	Lisans +	n	183	140	43	21,62	0,000
		%	39,0	76,5	23,5		
	Toplam	n	469	398	71	21,62	0,000
		%	100,0	84,9	15,1		

Okul müdürlerinin eşlerinin eğitim durumunu ile görev yaptıkları okul (devlet-özel) arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı bir *ki-kare* testi ile araştırılmış ve sonuçları yukarıda, Tablo 80'de özetlenmiştir. Tabloda da görüleceği üzere iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur ($X^2=21,62$ $sd=4$ ve $p<,05$). Buna göre okul müdürlerinin eşlerinin eğitim seviyesi yükseldikçe, özel okullarda çalışma oranlarının da yükseldiği anlaşılmaktadır.

Çocukluk yılları

Tablo : 81 Okul müdürlerinin çocukluk yıllarının geçtiği yer ile görev yapılan okul türü arasındaki ilişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X^2	p	
		Devlet	Özel				
Çocukluk yıllarının geçtiği yer	İl merkezi	n	184	144	40	7,96	0,019
		%	35,9	78,3	21,7		
	İlçe	n	152	128	24	7,96	0,019
		%	29,7	84,2	15,8		
	Köy/kasaba/belde	n	176	157	19	7,96	0,019
		%	34,4	89,2	10,8		
Toplam	n	512	429	83	7,96	0,019	
	%	100,0	83,8	16,2			

Okul müdürlerinin çocukluk yıllarını (0-14) en uzun geçirdikleri yerleşim yeri ile görev yaptıkları okul (devlet-özel) arasında anlamlı bir ilişkinin varlığına ilişkin yapılan *ki-kare* testi sonucu Tablo 81’de verilmiştir. Buna göre iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=7,96$, $sd=2$ ve $p=,019$). Buna göre devlet okullarında görev yapan müdürlerin sayısı oransal olarak il merkezinden köylere doğru arttıkça, özel okullarda çalışan müdürlerin sayısı oransal olarak tam tersi, il merkezinden köylere doğru azalmaktadır.

Tablo : 82 Okul Müdürlerinin Çocukluk Yıllarının Geçtiği Yer İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Eğitim durumu							X^2	p
			Eğt. Enst.	Öğret. O.	Lisans t.	E. Fak.	Fen-Ed.	YL/Dokt.			
Çocukluk yıllarının geçtiği yer	İl merkezi	n	173	31	5	23	41	42	31	34,61	0,000
		%	36,1	17,9	2,9	13,3	23,7	24,3	17,9		
	İlçe	n	148	20	3	49	36	19	21		
		%	30,9	13,5	2,0	33,1	24,3	12,8	14,2		
	Köy/kasaba/belde	n	158	42	4	38	36	15	23		
		%	33,0	26,6	2,5	24,1	22,8	9,5	14,6		
Toplam	n	479	93	12	110	113	76	75			
	%	100,0	19,4	2,5	23,0	23,6	15,9	15,7			

Okul müdürlerinin çocukluk yıllarını (0-14) en uzun geçirdikleri yerleşim yeri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığına ait *ki-kare* testinin sonucu Tablo 82’de verilmiştir. Tablodan da görüleceği üzere, iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=34,61$, $sd=10$ ve $p<,001$). Çocukluk yıllarını il merkezlerinde geçiren okul müdürlerinin ilçe ve köy/beldede geçiren okul müdürlerine göre lisans (eğitim fakültesi/fen-edebiyat fakültesi) ve yüksek lisans/doktora yapma oranlarının arttığı görülmektedir.

Tablo : 83 Okul Müdürlerinin Çocukluk Yıllarının Geçtiği Yer İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X ²	p
		Evet	Hayır	Kararsız			
Çocukluk yıllarının geçtiği yer	İl merkezi	n	183	128	32	23	7,66 0,105
		%	36,0	69,9	17,5	12,6	
	İlçe	n	150	109	25	16	
		%	29,5	72,7	16,7	10,7	
	Köy/kasaba/belde	n	176	138	30	8	
		%	34,6	78,4	17,0	4,5	
Toplam		n	509	375	87	47	
		%	100,0	73,7	17,1	9,2	

Okul müdürlerinin çocukluk yıllarını (0-14) en uzun geçirdikleri yerleşim yeri ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=7,66$, $sd=4$ ve $p>,05$), Tablo 83. Çocukluk yıllarının geçirildiği yerin, okul müdürlerinin AB üyeliğini desteklemelerine bir etkisi olmadığı görülmektedir.

Hanenin aylık geliri

Tablo : 84 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Eğitim durumu							X ²	p	
		Eğt. Enst.	Öğret. O.	Lisans t.	E. Fak.	Fen-Ed.	YL/Dokt.				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	173	40	4	41	42	22	24	28,58 0,021	
		%	36,0	23,1	2,3	23,7	24,3	12,7	13,9		
	2050-2800	n	135	29	5	38	27	14	22		
		%	28,1	21,5	3,7	28,1	20,0	10,4	16,3		
	2850-3600	n	82	10	1	19	25	14	13		
		%	17,0	12,2	1,2	23,2	30,5	17,1	15,9		
	3650 ve üstü	n	91	13	2	14	19	27	16		
		%	18,9	14,3	2,2	15,4	20,9	29,7	17,6		
	Toplam		n	481	92	12	112	113	77		75
			%	100,0	19,1	2,5	23,3	23,5	16,0		15,6

Okul müdürlerinin aylık hane geliri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığına ilişkin *ki-kare* testinin sonucu Tablo 84’de özetlenmiştir. Buna göre iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin varlığı bulunmuştur ($X^2=28,58$, $sd=15$ ve $p=,021$). Buna göre; Eğitim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ve yüksek lisans/doktora yapanların aylık hane gelirlerinin, Eğitim Enstitüsü ve Öğretmen Okulu mezunlarına göre oransal olarak daha yüksek çıkmaktadır.

Tablo : 85 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Türkiye’nin AB’ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p
			Evet	Hayır	Kararsız		
Ailenin toplam aylık geliri	1250-2000	n	190	143	34	13	4,10 0,663
		%	37,3	75,3	17,9	6,8	
	2050-2800	n	142	102	26	14	
		%	27,8	71,8	18,3	9,9	
	2850-3600	n	87	65	15	7	
		%	17,1	74,7	17,2	8,0	
	3650 ve üstü	n	91	67	12	12	
		%	17,8	73,6	13,2	13,2	
Toplam	n	510	377	87	46		
	%	100,0	73,9	17,1	9,0		

Okul müdürlerinin hane aylık gelirleri ile Türkiye’nin AB’ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=4,10$, $sd=6$ ve $p>,05$), Tablo 85. Farklı aylık gelir gruplarında yer alan okul müdürlerinin AB üyeliğini değerlendirmelerinde gelir düzeyleri belirleyici bir rol oynamamaktadır.

Tablo : 86 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Eve Düzenli Olarak Gazete Almaları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Düzenli gazete alma			X^2	p	
		Evet	Hayır				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	190	125	65	14,35	0,002
		%	37,2	65,8	34,2		
	2050-2800	n	144	107	37		
		%	28,2	74,3	25,7		
	2850-3600	n	86	65	21		
		%	16,8	75,6	24,4		
	3650 ve üstü	n	91	79	12		
		%	17,8	86,8	8,9		
	Toplam	n	511	376	135		
		%	100,0	73,6	26,4		

Okul müdürlerinin hane aylık geliri ile eve düzenli olarak gazete almaları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=14,35$, $sd=4$ ve $p=,002$), Tablo 86. Yani,hanenin aylık geliri arttıkça, eve düzenli gazete alımında da bir artış olduğu görülmektedir.

Tablo : 87 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Bir Dergiye Abonelikleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Abone olunan dergi			X^2	p	
		Evet	Hayır				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	188	107	81	21,52	0,000
		%	37,2	56,9	43,1		
	2050-2800	n	140	76	64		
		%	27,7	54,3	45,7		
	2850-3600	n	86	50	36		
		%	17,0	58,1	41,9		
	3650 ve üstü	n	91	27	64		
		%	18,0	29,7	70,3		
	Toplam	n	505	260	245		
		%	100,0	51,5	48,5		

Hane geliri ile abone olunan veya düzenli olarak alınan dergi arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı araştırılmış ve sonucu yukarıda, Tablo 87’de verilmiştir. Buna göre okul müdürlerinin hane geliri ile abone olunan dergi/dergiler arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($X^2=21,52$, $sd=4$ ve $<,001$). Başka bir deyişle hane geliri arttıkça, bir dergiye abone olan veya düzenli olarak dergi alan okul müdürlerinin oranı da artmaktadır.

Tablo : 88 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Yılda Ortalama Okudukları Kitap Sayısı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Yılda ortalama okunan kitap sayısı (Adet)				X^2	p	
			1-2	2-3	3-4	4'ten fazla			
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	191	23	30	39	99	22,33	0,008
		%	37,4	12,0	15,7	20,4	51,8		
	2050-2800	n	143	14	24	29	76		
		%	28,0	9,8	16,8	20,3	53,1		
	2850-3600	n	86	8	13	15	50		
		%	16,8	9,3	15,1	17,4	58,1		
	3650 ve üstü	n	91	4	9	6	72		
		%	17,8	4,4	9,9	6,6	79,1		
	Toplam	n	511	49	76	89	297		
		%	100,0	9,6	14,9	17,4	58,1		

Okul müdürlerinin aylık hane geliri ile yılda ortalama okunan kitap sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=22,33$, $sd=9$ ve $p=,008$), Tablo 88. Hane geliri arttıkça yılda okunan ortalama kitap sayısının da arttığı görülmektedir.

Tablo : 89 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Tiyatroya Gidiş Sıklıkları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Tiyatroya gidiş sıklığı (Yılda)						X^2	p
		1-2 defa	2-3 defa	3-4 defa	4'ten fazla				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	177	112	30	13	22	37,25	0,000
		%	35,8	63,3	16,9	7,3	12,4		
	2050-2800	n	140	64	29	22	25		
		%	28,3	45,7	20,7	15,7	17,9		
	2850-3600	n	86	43	20	6	17		
		%	17,4	50,0	23,3	7,0	19,8		
	3650 ve üstü	n	92	30	16	14	32		
		%	18,6	32,6	17,4	15,2	34,8		
	Toplam	n	495	249	95	55	96		
		%	100,0	50,3	19,2	11,1	19,4		

Hane geliri ile okul müdürlerinin tiyatroya gitme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu yapılan ki-kare testi sonrası anlaşılmıştır ($X^2=37,25$, $sd=9$ ve $p<,001$), Tablo 89. Hane geliri yüksek olan okul müdürlerinin tiyatroya daha sık gittikleri görülmektedir.

Tablo : 90 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Sinemaya Gidişi Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Sinemaya gidiş sıklığı					X^2	p	
		Hiç	Yılda 1-2 k.	Ayda 1 kez	2-3 Ayda 1 kez				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	190	52	88	24	26	61,33	0,000
		%	37,0	27,4	46,3	12,6	13,7		
	2050-2800	n	143	32	59	21	31		
		%	27,9	22,4	41,3	14,7	21,7		
	2850-3600	n	88	9	47	19	13		
		%	17,2	10,2	53,4	21,6	14,8		
	3650 ve üstü	n	92	7	22	35	28		
		%	17,9	7,6	23,9	38,0	30,4		
	Toplam	n	513	100	216	99	98		
		%	100,0	19,5	42,1	19,3	19,1		

Hanenin aylık geliri ile okul müdürlerinin sinemaya gidiş sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=61,33$, $sd=9$ ve $p<,001$), Tablo 90. Buna göre gelir arttıkça okul müdürlerinin sinemaya gidiş sıklıklarında da oransal olarak bir artış olduğu görülmektedir.

Tablo : 91 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Ailece Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Aile ile dışarıda yemeğe gitme sıklığı (Yılda)						X^2	p	
		1-2 kez	2-3 kez	3-4 kez	4'ten çok	Hiç				
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	190	58	22	30	60	20	77,10	0,000
		%	37,1	30,5	11,6	15,8	31,6	10,5		
	2050-2800	n	143	17	23	29	67	7		
		%	27,9	11,9	16,1	20,3	46,9	4,9		
	2850-3600	n	87	15	9	8	53	2		
		%	17,0	17,2	10,3	9,2	60,9	2,3		
	3650 ve üstü	n	92	6	7	8	70	1		
		%	18,0	6,5	7,6	8,7	76,1	1,1		
	Toplam	n	512	96	61	75	250	30		
		%	100,0	18,8	11,9	14,6	48,8	5,9		

Okul müdürlerinin aylık geliri ile aileleri ile dışarıda yemek yeme sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=77,10$, $sd=12$ ve $p<,001$), Tablo 91. Buna göre tablo incelendiğinde aylık hane geliri yükseldikçe okul müdürlerinin aileleri ile dışarıda yemek yeme sıklığı da oransal olarak artmaktadır.

Tablo : 92 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Spor yapma (hobi olarak)			X^2	p
			Evet	Hayır		
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	186	95	91	8,41 0,038
		%	36,8	51,1	48,9	
	2050-2800	n	142	68	74	
		%	28,1	47,9	52,1	
	2850-3600	n	86	51	35	
		%	17,0	59,3	40,7	
	3650 ve üstü	n	92	60	32	
		%	18,2	65,2	34,8	
	Toplam	n	506	274	232	
		%	100,0	54,2	45,8	

Hane geliri ile okul müdürlerinin hobi olarak spor yapmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu bulunmuştur ($X^2=8,41$, $sd=3$ ve $p=,038$), Tablo 92. Hane gelirinde yükselme oldukça, okul müdürlerinin hobi olarak bir sporla uğraşmalarında da oransal olarak yükselme olduğu görülmektedir.

Tablo : 93 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bir müzik aleti çalma			X^2	p
			Evet	Hayır		
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	191	48	143	8,99 0,029
		%	37,4	25,1	74,9	
	2050-2800	n	142	18	124	
		%	27,8	12,7	87,3	
	2850-3600	n	88	19	69	
		%	17,2	21,6	78,4	
	3650 ve üstü	n	90	23	67	
		%	17,6	25,6	74,4	
	Toplam	n	511	108	403	
		%	100,0	21,1	78,9	

Hane geliri ile okul müdürlerinin hobi olarak bir müzik aleti çalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=8,99$, $sd=3$ ve $p=,029$), Tablo 93. Tablo incelendiğinde, hane geliri yüksek olan okul müdürlerinin hobi olarak bir müzik aleti çalma oranlarının da daha yüksek olduğu görülmektedir. Maslov'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde olduğu gibi, barınma, beslenme, güvenlik gibi yaşamsal ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamayan insanların sanatla uğraşma kaygıları da olmayacaktır.

Tablo : 94 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Bir Kulüp/Sosyal Toplum Kuruluşuna Üye Olmaları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bir kulüp/STK'ya üyelik			X^2	p
		Evet	Hayır			
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	186	119	67	0,28 0,964
		%	36,8	64,0	35,8	
	2050-2800	n	140	89	51	
		%	27,7	63,6	36,4	
	2850-3600	n	88	54	34	
		%	17,4	61,4	38,6	
	3650 ve üstü	n	91	56	35	
		%	18,0	61,5	38,5	
	Toplam	n	505	318	187	
		%	100,0	63,0	37,0	

Hane geliri ile okul müdürlerinin bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üye olmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=0,28$, $sd=3$ ve $p>,05$), Tablo 94. Buna göre okul müdürlerinin hane aylık geliri, onların bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üyeliklerinde ayırıcı bir faktör değildir.

Tablo : 95 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Ailece Tatile Gidiş Sıklıkları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Tatile gidiş sayısı (Yılda)					X^2	p
		1 kez	2 kez	2'den çok	Hiç			
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	190	137	22	1	30	107,63 0,000
		%	37,2	72,1	11,6	0,5	15,8	
	2050-2800	n	141	104	23	7	7	
		%	27,6	73,8	16,3	5,0	5,0	
	2850-3600	n	88	61	15	7	5	
		%	17,2	69,3	17,0	8,0	5,7	
	3650 ve üstü	n	92	34	29	26	3	
		%	18,0	37,0	31,5	28,3	3,3	
	Toplam	n	511	336	89	41	45	
		%	100,0	65,8	17,4	8,0	8,8	

Aylık hane geliri ile okul müdürlerinin aileleri ile bir yılda tatile gidiş sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır ($X^2=107,63$ $sd=9$ ve $p<,001$), Tablo 95. Buna göre okul müdürlerinin aylık hane gelirleri arttıkça onların aileleri ile tatile gidiş oranlarının da arttığı görülmektedir.

Tablo : 96 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Araba Sahibi Olma/Modeli Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Otomobil ve model yılı					X^2	p
		Yok	2007-2003	2002-1998	1997 veya -			
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	188	68	60	38	22	56,65 0,000
		%	37,5	36,2	31,9	20,2	11,7	
	2050-2800	n	135	16	69	32	18	
		%	26,9	11,9	51,1	23,7	13,3	
	2850-3600	n	87	15	46	16	10	
		%	17,4	17,2	52,9	18,4	11,5	
	3650 ve üstü	n	91	8	62	17	4	
		%	18,2	8,8	68,1	18,7	4,4	
	Toplam	n	501	107	237	103	54	
		%	100,0	21,4	47,3	20,6	10,8	

Aylık hane geliri ile okul müdürlerinin sahip oldukları araba ve modeli arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=56,65$, $sd=9$ ve $p<,001$), Tablo 96. Yani hane geliri yükseldikçe otomobil sahibi olma oranı ve otomobillerin modeli de yükselmektedir.

Tablo : 97 Okul Müdürlerinin Aylık Hane Gelirleri İle Yurt Dışına Gidiş Sayıları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Yurt dışına gitme				X^2	p	
			Hiç	1 kez	2 kez	3 ve/veya +			
Ailenin toplam aylık geliri (YTL)	1250-2000	n	192	142	29	15	3	120,16	0,000
		%	37,4	74,0	15,1	7,8	3,1		
	2050-2800	n	143	103	22	9	4		
		%	27,9	72,0	15,4	6,3	6,3		
	2850-3600	n	87	63	5	8	9		
		%	17,0	72,4	5,7	9,2	12,6		
	3650 ve üstü	n	91	40	8	2	35		
		%	17,7	44,0	8,8	2,2	45,1		
	Toplam	n	513	348	64	34	51		
		%	100,0	67,8	12,5	6,6	13,1		

Aylık hane geliri ile okul müdürlerinin yurt dışına gitmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($X^2=120,16$, $sd=9$ ve $p<>,001$), Tablo 97. Tablodan da görüleceği üzere, aylık geliri yüksek olan okul müdürlerinin yurt dışına gidiş sıklıklarının da arttığı görülmektedir.

Sigara kullanma

Tablo : 98 Okul Müdürlerinin Sigara Kullanma Alışkanlıkları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X ²	p	
		Devlet	Özel				
Sigara kullanımı	Evet	n	141	127	14	5,66	0,059
		%	27,5	90,1	9,9		
	Hayır	n	338	275	63		
		%	66,0	81,4	18,6		
	Ara-sıra	n	33	27	6		
		%	6,4	6,3	18,2		
Toplam	n	512	429	83			
	%	100,0	83,8	16,2			

Okul müdürlerinin sigara kullanma alışkanlıkları ile görev yaptıkları okul (devlet-özel) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=5,66$, $sd=2$ ve $p>,05$), Tablo 98. Buna göre görev yapılan okul türü, okul müdürlerinin sigara kullanma alışkanlıklarında bir etken değildir.

Tablo : 99 Okul Müdürlerinin Sigara Kullanma Alışkanlıkları İle Yaşları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yaş						X ²	p	
		34 ve altı	35-39	40-44	45-49	49 ve üstü				
Sigara kullanımı	Evet	n	141	12	28	19	32	50	22,69	0,004
		%	27,4	8,5	19,9	13,5	22,7	35,5		
	Hayır	n	340	34	37	54	67	148		
		%	66,1	10,0	10,9	15,9	19,7	43,5		
	Ara-sıra	n	33	1	7	12	6	7		
		%	6,4	3,0	21,2	36,4	18,2	21,2		
Toplam	n	514	47	72	85	105	205			
	%	100,0	9,1	14,0	16,5	20,4	39,9			

Okul müdürlerinin sigara kullanma alışkanlıkları ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=22,69$, $sd=4$ ve $p=,004$), Tablo 99. 35-39 ve 40-44 yaş gruplarında olan okul müdürlerinin diğer yaş gruplarındaki okul müdürlerine göre sigara kullanımının (evet ve ara sıra diyenler) oransal olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

En sevilmeyen kişilik özelliği

Tablo : 100 Okul Müdürlerinin Kendilerinde En Sevmedikleri Kişilik Özelliği İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Görev yapılan okul			X^2	p	
		Devlet	Özel				
En sevilmeyen kişilik özelliği	Duyarsızlık	n 77	72	5	11,94	0,154	
		% 15,9	93,5	6,5			
	Saldırganlık	n 38	32	6	7,9	84,2	15,8
		% 7,9	84,2	15,8			
	Duygusalılık	n 120	96	24	24,8	80,0	20,0
		% 24,8	80,0	20,0			
	Tembellik	n 37	32	5	7,7	86,5	13,5
		% 7,7	86,5	13,5			
	Açıkgözlülük	n 2	2	0	0,4	100,0	0,0
		% 0,4	100,0	0,0			
	Sorumsuzluk	n 63	49	14	13,0	77,8	22,2
		% 13,0	77,8	22,2			
	Kararsızlık	n 20	18	2	4,1	90,0	10,0
		% 4,1	90,0	10,0			
	Sinirlilik	n 58	51	7	12,0	87,9	12,1
		% 12,0	87,9	12,1			
Sabırsızlık	n 68	53	15	14,1	77,9	22,1	
	% 14,1	77,9	22,1				
Toplam	n 483	405	78	100,0	83,9	16,1	
	% 100,0	83,9	16,1				

Okul müdürlerinin kendilerinde en az sevdikleri kişilik özelliği ile görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=11,94$, $sd=8$ ve $p>,05$), Tablo 100. Yani, sevilmeyen kişilik özellikleri ile görev yapılan okul türü arasında belirleyici bir ilişki yoktur.

Günlük hayata bakış

Tablo : 101 Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Görev yapılan okul			X ²	p
			Devlet	Özel			
Hayata bakış	Karamsar	n	36	30	6	0,94	0,625
		%	7,0	83,3	16,7		
	Ne iyimser/karamsar	n	107	93	14		
		%	20,8	86,9	13,1		
	İyimser	n	371	308	63		
		%	72,2	83,0	17,0		
Toplam	n	514	431	83			
	%	100,0	83,9	16,1			

Okul müdürlerinin günlük hayata bakışı ile görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=0,94$, $sd=2$ ve $p>,05$), Tablo 101. Buna göre okul müdürlerinin günlük hayata bakışlarında görev yaptıkları okul türü belirleyici bir etken değildir.

Tablo : 102 Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Eğitim durumu						X ²	p	
			Eğt. Enst.	Öğret. O.	Lisans t.	E. Fak.	Fen-Ed.	YL/Dokt.			
Hayata bakış	Karamsar	n	35	10	1	12	4	5	3	9,55	0,481
		%	7,3	28,6	2,9	34,3	11,4	14,3	8,6		
	Ne iyimser/karamsar	n	104	21	3	26	25	12	17		
		%	21,6	20,2	2,9	25,0	24,0	11,5	16,3		
	İyimser	n	342	62	8	74	84	59	55		
		%	71,1	18,1	2,3	21,6	24,6	17,3	16,1		
Toplam	n	481	93	12	112	113	76	75			
	%	100,0	19,3	2,5	23,3	23,5	15,8	15,6			

Okul müdürlerinin günlük hayata bakışları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına yukarıda, Tablo 102’de bakılmıştır. Tabloda da görüleceği üzere iki değişken arasında, yapılan *ki-kare* testi sonrası istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=9,55$, $sd=10$ ve $p>,05$). Okul müdürlerinin günlük hayata bakışlarında eğitim durumlarının bir etkisi olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo : 103 Okul Müdürlerinin Günlük Hayata Bakışları İle Türkiye’nin AB’ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p	
			Evet	Hayır	Kararsız			
Hayata bakış	Karamsar	n	35	22	12	1	11,54	0,021
		%	6,9	62,9	34,3	2,9		
	Ne iyimser/karamsar	n	107	74	22	11	11,54	0,021
		%	21,1	69,2	20,6	10,3		
	İyimser	n	366	279	52	35	11,54	0,021
		%	72,0	76,2	14,2	9,6		
Toplam		n	508	375	86	47		
		%	100,0	73,8	16,9	9,3		

Okul müdürlerinin günlük hayata bakışları ile Türkiye’nin AB’ye üyeliğini desteklemeleri arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan *ki-kare* testi sonucu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($X^2=11,54$, $sd=4$ ve $p=,021$), Tablo 103. Karamsarlıktan, iyimserliğe doğru değişen günlük hayata bakış okul müdürlerinin AB’ye üyeliğini desteklemelerinde oransal bir artışa neden olmaktadır.

Görev yapılan okul türü (devlet-özel)

Tablo : 104 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X ²	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Okul türü	Devlet	n	427	316	76	35	4,37	0,112
		%	83,9	74,0	17,8	8,2		
	Özel	n	82	60	10	12		
		%	16,1	73,2	12,2	14,6		
	Toplam	n	509	376	86	47		
		%	100,0	73,9	16,9	9,2		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=4,37$, $sd=2$ ve $p>,05$), Tablo 104. Yani okul müdürlerinin AB'ye üyeliği desteklemeleri ile devlet veya özel okulda görev yapmaları arasında bir ilişki yoktur.

Tablo : 105 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Okul Müdürlerinin Atanma Kıstasları Hakkındaki Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Okul müdürünün atanma kıstasları					X ²	p		
		Sınavla	Tecrübe	S+YL/Dok.	T+S+YD+YL/Dok.	Tec.+Sın.				
Okul türü	Devlet	n	427	6	98	15	110	198	15,94	0,003
		%	83,9	1,4	23,0	3,5	25,8	46,4		
	Özel	n	82	1	12	2	39	28		
		%	16,1	1,2	14,6	2,4	47,6	34,1		
	Toplam	n	509	7	110	17	149	226		
		%	100,0	1,4	21,6	3,3	29,3	44,4		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile okul müdürlerinin atanma kıstasları hakkındaki düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=15,94$, $sd=4$ ve $p=,003$), Tablo 105. Her iki okul türünde görev yapan okul müdürleri de tecrübeye önem verirken, özel okulda görev yapan okul müdürlerinin yabancı dil ve yüksek lisans/doktora bileşenleri de olan 4. tercihe, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre daha fazla önem verdikleri görülmektedir.

Tablo : 106 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle İdeal Okul Müdürünün Sahip Olması Gereken Özellikler Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	İdeal müd. sahip olması gereken özellikler						X^2	p	
		Liderlik v.	Tecrübe	Y. Dil	Y.L./Dokt.	Bilişim t.k.				
Okul türü	Devlet	n	429	353	65	1	4	6	7,15	0,128
		%	84,0	82,3	15,2	0,2	0,9	1,4		
	Özel	n	82	65	14	2	1	0		
		%	16,0	79,3	17,1	2,4	1,2	0,0		
	Toplam	n	511	418	79	3	5	6		
		%	100,0	81,8	15,5	0,6	1,0	1,2		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile ideal okul müdürünün sahip olması gereken özellikler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($X^2=7,15$, $sd=4$ ve $p>,05$), Tablo 106. Yani hem devlet, hem de özel okullarda görev yapan okul müdürleri, ideal okul müdüründe bulunması gereken özellikler konusunda benzer görüşlere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo : 107 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” Gerçekleşmesine İlişkin Düşünceleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Milli Eğitimin Genel Amaçlarının gerçekleşmesi					X^2	p	
		Çok iyi	İyi	Orta düz.	Pek Gerçekleşmiyor				
Okul türü	Devlet	n	429	79	235	101	14	87,56	0,000
		%	83,8	18,4	54,8	23,5	3,3		
	Özel	n	83	56	22	5	0		
		%	16,2	67,5	26,5	6,0	0,0		
	Toplam	n	512	135	257	106	14		
		%	100,0	26,4	50,2	20,7	2,7		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” gerçekleşmesine ilişkin değerlendirmeler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır ($X^2=87,56$, $sd=4$ ve $p<,001$), Tablo 107. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre görev yaptıkları okullarda “Milli Eğitimin Genel Amaçlarının” daha iyi gerçekleştiğini düşünmektedirler.

Tablo : 108 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle İdeal Okul Standartlarına Uygunluğu Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Okulun standartlarını değ.				X^2	p	
		Uygun	Ne iyi/kötü	Uygun değ.				
Okul türü	Devlet	n	431	254	95	82	37,64	0,000
		%	83,9	58,9	22,0	19,0		
	Özel	n	83	78	4	1		
		%	16,1	94,0	4,8	1,2		
Toplam		n	514	332	99	83		
		%	100,0	64,6	19,3	16,1		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile görev yaptıkları okulun ideal standartlara uygunluğuna ilişkin düşünceleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=37,64$, $sd=2$ ve $p<,001$), Tablo 108. Buna göre, özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre görev yaptıkları okulların ideal standartlara daha uygun olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Tablo : 109 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bilişim Teknolojilerini Kullanma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bilişim tek. Kullanma			X^2	p		
		Az	Orta	İyi				
Okul türü	Devlet	n	431	26	129	276	9,40	0,009
		%	84,0	6,0	29,9	64,0		
	Özel	n	82	0	17	65		
		%	16,0	0,0	20,7	79,3		
Toplam		n	513	26	146	341		
		%	100,0	5,1	28,5	66,5		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile bilişim teknolojilerini (bilgisayar, internet, multi-medya vb) kullanma konusunda bilgileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($X^2=9,40$, $sd=2$ ve $p=,009$), Tablo 109. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre bilişim teknolojilerini (bilgisayar, internet, multi-medya vb) kullanma konusunda daha iyi olduklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo : 110 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Son Üç Yılda Yöneticilikle İlgili Gittikleri Seminerler Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Son 3 yılda yöneticilikle ilgili semire katılma					X^2	p	
		Hiç	1 kez	2 kez	3 kez				
Okul türü	Devlet	n	428	65	111	136	116	43,75	0,000
		%	83,8	15,2	25,9	31,8	27,1		
	Özel	n	83	1	16	14	52		
		%	16,2	1,2	19,3	16,9	62,7		
Toplam	n	511	66	127	150	168			
	%	100,0	12,9	24,9	29,4	32,9			

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile son 3 yılda yöneticilikle ilgili katıldıkları seminer sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=43,75$, $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 110. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre yöneticilikle ilgili seminerlere daha sık katıldıkları görülmektedir.

Tablo : 111 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Eve Düzenli Gazete Alma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Düzenli gazete alma		X^2	p		
		Evet	Hayır				
Okul türü	Devlet	n	429	302	127	12,55	0,000
		%	83,8	70,4	29,6		
	Özel	n	83	74	9		
		%	16,2	89,2	10,8		
Toplam	n	512	376	136			
	%	100,0	73,4	26,6			

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile eve her gün düzenli gazete alma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=12,55$, $sd=1$ ve $p<,001$), Tablo 111. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul meslektaşlarına göre evlerine daha büyük oranda düzenli gazete aldıkları görülmektedir.

Tablo : 112 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bir Dergiye Abone Olma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Abone olunan dergi		X^2	p		
		Evet	Hayır				
Okul türü	Devlet	n	423	185	238	22,65	0,000
		%	83,6	43,7	56,3		
	Özel	n	83	60	23		
		%	16,4	72,3	27,7		
	Toplam	n	506	245	261		
		%	100,0	48,4	51,6		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile bir dergiye abone olma veya düzenli olarak dergi alma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=22,65$ $sd=1$ ve $p<,001$), Tablo 112. Özel okullarda görev yapan okul müdürleri devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine oranla daha düzenli olarak dergi aldıkları veya abonelik yaptırdıkları görülmektedir.

Tablo : 113 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yılda okunan ortalama kitap sayısı				X^2	p		
		1-2 tane	2-3 tane	3-4 tane	4'ten fazla				
Okul türü	Devlet	n	428	46	71	85	226	33,13	0,000
		%	83,8	10,7	16,6	19,9	52,8		
	Özel	n	83	2	5	4	72		
		%	16,2	2,4	6,0	4,8	86,7		
	Toplam	n	511	48	76	89	298		
		%	100,0	9,4	14,9	17,4	58,3		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile bir yılda okudukları ortalama kitap sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=33,13$ $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 113. Elde edilen verilere göre özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre daha çok kitap okuduğu görülmektedir.

Tablo : 114 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Tiyatroya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Tiyatroya gidiş sayısı (yılıda)					X^2	p	
		1-2 kez	2-3 kez	3-4 kez	4'ten fazla				
Okul türü	Devlet	n	412	223	80	40	69	20,43	0,000
		%	83,2	54,1	19,4	9,7	16,7		
	Özel	n	83	26	15	15	27		
		%	16,8	31,3	18,1	18,1	32,5		
Toplam		n	495	249	95	55	96		
		%	100,0	50,3	19,2	11,1	19,4		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile tiyatroya gidiş sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=20,43$ $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 114. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre tiyatroya daha sık gittikleri görülmektedir.

Tablo : 115 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Sinemaya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Sinemaya gidiş sıklığı					X^2	p	
		Hiç	Yılda 1-2	2-3 ayda 1	Ayda 1				
Okul türü	Devlet	n	430	94	194	70	72	32,97	0,000
		%	83,8	21,9	45,1	16,3	16,7		
	Özel	n	83	7	21	28	27		
		%	16,2	8,4	25,3	33,7	32,5		
Toplam		n	513	101	215	98	99		
		%	100,0	19,7	41,9	19,1	19,3		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile sinemaya gidiş sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=32,97$ $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 115. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre sinemaya daha sık gittikleri görülmektedir.

Tablo : 116 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Sahip Olunan Otomobil Ve Modeli Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Otomobil ve model yılı					X^2	p	
		Yok	2007-2003	2002-1998	1997 veya -				
Okul türü	Devlet	n	420	98	183	89	50	12,69	0,005
		%	83,8	23,3	43,6	21,2	11,9		
	Özel	n	81	11	52	14	4		
		%	16,2	13,6	64,2	17,3	4,9		
Toplam		n	501	109	235	103	54		
		%	100,0	21,8	46,9	20,6	10,8		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile bir otomobile sahip olma ve modeli arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=12,69$ $sd=3$ ve $p=,005$), Tablo 116. Buna göre, özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin bir otomobile ve yeni modele sahip olma oranı, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre daha yüksektir.

Tablo : 117 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle En Çok İzlenen TV Programı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	En çok izlenen program					X^2	p	
		Haber	Kültürel	Magazin	Tartışma				
Okul türü	Devlet	n	429	366	31	10	22	0,62	0,891
		%	83,8	85,3	7,2	2,3	5,1		
	Özel	n	83	73	5	1	4		
		%	16,2	88,0	6,0	1,2	4,8		
Toplam		n	512	439	36	11	26		
		%	100,0	85,7	7,1	2,1	5,1		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile TV’de en çok izledikleri program arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=0,62$ $sd=3$ ve $p>,05$), Tablo 117. Buna göre, özel okullarda görev yapan okul müdürleri ile devlet okullarında görev yapan okul müdürlerinin TV’de izledikleri program tercihleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo : 118 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Yurt Dışına Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yurt dışına gitme					X^2	p	
		Hiç	1 kez	2 kez	3 ve/veya +				
Okul türü	Devlet	n	430	308	60	32	30	84,71	0,000
		%	84,0	71,6	14,0	7,4	7,0		
	Özel	n	82	39	4	3	36		
		%	16,0	47,6	4,9	3,7	43,9		
	Toplam	n	512	347	64	35	66		
		%	100,0	67,8	12,5	6,8	12,9		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile yurt dışına gitme sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=84,71$, $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 118. Elde edilen verilere göre özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre ,yurt dışına daha sık çıktıkları görülmektedir.

Tablo : 119 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Ailece Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Ailece dışarıda yemek yeme sayısı (yilda)					X^2	p		
		1-2 kez	2-3 kez	3-4 kez	4'ten çok	Hiç				
Okul türü	Devlet	n	429	90	58	64	187	30	31,86	0,000
		%	83,8	21,0	13,5	14,9	43,6	7,0		
	Özel	n	83	6	3	10	63	1		
		%	16,2	7,2	3,6	12,0	75,9	1,2		
	Toplam	n	512	96	61	74	250	31		
		%	100,0	18,8	11,9	14,5	48,8	6,1		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile ailece dışarıda yemek yeme sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=31,86$ $sd=4$ ve $p<,001$), Tablo 119. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre oransal olarak aileleri ile dışarıda daha sık yemek yedikleri görülmektedir.

Tablo : 120 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Hobi Olarak Spor Yapma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Spor yapma (hobi olarak)		X^2	p	
		Evet	Hayır			
Okul türü	Devlet	n	423	223	200	2,13 0,145
		%	83,6	52,7	47,3	
	Özel	n	83	51	32	
		%	16,4	61,4	38,6	
	Toplam	n	506	274	232	
		%	100,0	54,2	45,8	

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile hobi olarak bir sporla uğraşma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=2,13$ $sd=1$ ve $p>,05$), Tablo 120. Buna göre okul müdürlerinin devlet veya özel okullarda görev yapmaları onların hobi olarak bir sporla uğraşmaları konusunda bir etken değildir.

Tablo : 121 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Hobi Olarak Bir Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Müzik aleti çalma (hobi olarak)		X^2	p	
		Evet	Hayır			
Okul türü	Devlet	n	429	88	341	0,62 0,431
		%	84,0	20,5	79,5	
	Özel	n	82	20	62	
		%	16,0	24,4	75,6	
	Toplam	n	511	108	403	
		%	100,0	21,1	78,9	

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile hobi olarak bir müzik aleti çalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=0,62$ $sd=1$ ve $p>,05$), Tablo 121. Buna göre okul müdürlerinin devlet veya özel okullarda görev yapmaları onların hobi olarak bir müzik aleti çalmaları konusunda anlamlı bir fark yaratmamaktadır.

Tablo : 122 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Bir Kulüp Veya STK'ya Üye Olma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bir kulüp/STK'ya üyelik			X^2	p	
		Evet	Hayır				
Okul türü	Devlet	n	422	267	155	0,99	0,753
		%	83,6	63,3	37,7		
	Özel	n	83	51	32		
		%	16,4	61,4	38,6		
	Toplam	n	505	318	187		
		%	100,0	63,0	37,0		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üye olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=0,99$ $sd=1$ ve $p>,05$), Tablo 122. Buna göre okul müdürlerinin devlet veya özel okullarda görev yapmaları onların bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üye olmalarını etkilememektedir.

Tablo : 123 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü İle Ailece Tatile Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Ailece tatile gidiş sayısı (yilda)				X^2	p		
		1 kez	2 kez	2'den çok	Hiç				
Okul türü	Devlet	n	428	305	61	18	44	81,68	0,000
		%	83,8	71,3	14,3	4,2	10,3		
	Özel	n	83	31	28	23	1		
		%	16,2	37,3	33,7	27,7	1,2		
	Toplam	n	511	336	89	41	45		
		%	100,0	65,8	17,4	8,0	8,8		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okul türü (devlet-özel) ile ailece tatile gidiş sıklığı (yilda) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($X^2=81,68$ $sd=3$ ve $p<,001$), Tablo 123. Özel okullarda görev yapan okul müdürlerinin, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerine göre aileleri ile daha sık tatile çıktıkları görülmektedir.

Görev yapılan devlet okulu

Tablo : 124 Görev Yapılan Devlet Okulu İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Görev yapılan devlet okulu	İlköğretim	n	278	207	47	24	4,65	0,589
		%	65,1	74,5	16,9	8,6		
	Düz Lise	n	66	48	13	5	7,6	
		%	15,5	72,7	19,7	7,6		
	Anadolu L.	n	31	26	5	0	0,0	
		%	7,3	83,9	16,1	0,0		
	Meslek L.	n	52	35	12	5	9,6	
		%	12,2	67,3	23,1	9,6		
	Toplam	n	427	316	77	34	8,0	
		%	100,0	74,0	18,0	8,0		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları okulu türü ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=4,65$, $sd=6$ ve $p>,05$), Tablo 124. Buna göre okul müdürlerinin AB'ye üyeliği desteklemelerinde, hangi tür devlet okulunda görev yaptıkları bir etken değildir.

Müdürlük yapılan süre

Tablo : 125 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Süre İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X^2	p	
		Evet	Hayır	Kararsız				
Müdürlük yapılan süre	1-5 yıl	n	211	149	39	23	8,55	0,201
		%	41,5	70,6	18,5	10,9		
	6-10 yıl	n	86	62	13	11		
		%	16,9	72,1	15,1	12,8		
	11-15 yıl	n	92	66	18	8		
		%	18,1	71,7	19,6	8,7		
	16 yıl +	n	120	99	16	5		
		%	23,6	82,5	13,3	4,2		
	Toplam	n	509	376	86	47		
		%	100,0	73,9	16,9	9,2		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları devlet okulu türü ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=8,55$, $sd=6$ ve $p>,05$), Tablo 125. Buna göre, okul müdürlerinin AB'ye üyeliği desteklemelerinde, müdürlük yaptıkları sürenin bir etken olmadığı görülmektedir.

Tablo : 126 Okul Müdürlerinin Görev Yaptıkları Süre İle Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Kendi liderliğini değerlendirme				Örnek o.	X^2	p	
		Otoriter	Demokrat	Yönlendiren					
Müdürlük yapılan süre	1-5 yıl	n	209	5	108	36	60	4,27	0,893
		%	40,9	2,4	51,7	17,2	28,7		
	6-10 yıl	n	90	2	46	17	25		
		%	17,6	2,2	51,1	18,9	27,8		
	11-15 yıl	n	93	4	45	23	21		
		%	18,2	4,3	48,4	24,7	22,6		
	16 yıl +	n	119	3	58	26	32		
		%	23,3	2,5	48,7	21,8	26,9		
	Toplam	n	511	14	257	102	138		
		%	100,0	2,7	50,3	20,0	27,0		

Okul müdürlerinin görev yaptıkları devlet okulu türü ile kendi liderliklerini değerlendirmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=4,27$, $sd=9$ ve $p>,05$), Tablo 126. Buna göre, devlet okullarında görev yapan okul müdürlerinin kendi liderliklerini değerlendirmelerinde, hangi tür devlet okul görev yaptıkları bir fark yaratmamaktadır.

Eğitim durumu

Tablo : 127 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p
			Evet	Hayır	Kararsız		
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	92	76	9	7	42,82 0,000
		%	19,3	82,6	9,8	7,6	
	Öğrt. Ok.	n	12	9	2	1	
		%	2,5	75,0	16,7	8,3	
	Lisans T.	n	110	83	18	9	
		%	23,1	75,5	16,4	8,2	
	Eğitim Fak.	n	113	86	25	2	
		%	23,7	76,1	22,1	1,8	
	Fen-Ed. F.	n	74	38	17	19	
		%	15,5	51,4	23,0	25,7	
	Yük.L/Dok.	n	75	60	9	6	
		%	15,8	80,0	12,0	8,0	
	Toplam	n	476	352	80	44	
		%	100,0	73,9	16,8	9,2	

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=42,82$, $sd=10$ ve $p<,001$), Tablo 127. Buna göre Fen-Edebiyat fakültesi mezunu okul müdürleri diğer okul müdürlerine göre Türkiye'nin AB'ye üyeliğini oransal olarak daha az desteklemektedirler. Türkiye'nin AB'ye üyeliğini en yüksek oranda destekleyen okul müdürleri ise Eğitim Enstitüsü mezunları ile yüksek lisans/doktora yapmış olanların olduğu görülmektedir.

Tablo : 128 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Düzenli Gazete Alma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Düzenli gazete alma			X^2	p	
		Evet	Hayır				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	91	70	21	2,61	0,759
		%	19,0	76,9	23,1		
	Öğrt. Ok.	n	12	8	4		
		%	2,5	66,7	33,3		
	Lisans T.	n	112	83	29		
		%	23,4	74,1	25,9		
	Eğitim Fak.	n	113	86	27		
		%	23,6	76,1	23,9		
	Fen-Ed. F.	n	77	56	21		
		%	16,1	72,7	27,3		
Yük.L/Dok.	n	74	50	24			
	%	15,4	67,6	32,4			
Toplam	n	479	353	126			
	%	100,0	73,7	26,3			

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile eve düzenli olarak gazete alma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=2,61$, $sd=5$ ve $p>,05$), Tablo 128. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları veya mezun oldukları programlar, onların eve düzenli olarak gazete almalarında belirleyici bir etken değildir.

Tablo : 129 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Bir Dergiye Abone Olma Veya Düzenli Olarak Bir Dergi Alma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Abone olunan dergi			X^2	p
		Evet	Hayır			
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	90	27	63	24,47 0,001
		%	19,0	30,0	70,0	
	Öğrt. Ok.	n	12	4	8	
		%	2,5	33,3	66,7	
	Lisans T.	n	110	50	60	
		%	23,2	45,5	54,5	
	Eğitim Fak.	n	111	62	49	
		%	23,4	55,9	44,1	
	Fen-Ed. F.	n	77	43	34	
		%	16,2	55,8	44,2	
	Yük.L/Dok.	n	74	44	30	
		%	15,6	59,5	40,5	
Toplam	n	474	230	244		
	%	100,0	48,5	51,5		

Okul müdürlerinin eğitim durumu/mezun oldukları program türü ile bir dergiye abone olma veya düzenli olarak bir dergi alma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=24,47$, $sd=5$ ve $p=,001$), Tablo 129. Buna göre, Eğitim Enstitüsü mezunu okul müdürlerinin diğer okul müdürlerine göre daha düzenli gazete veya dergi aldıkları görülmektedir.

Tablo : 130 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Yılda Okunan Ortalama Kitap Sayısı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Okunan ortalama kitap sayısı (yılda)					X ²	p	
		1-2	2-3	3-4	4'ten çok				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	93	12	14	18	49	16,13	0,374
		%	19,4	12,9	15,1	19,4	52,7		
	Öğrt. Ok.	n	12	1	1	2	8		
		%	2,5	8,3	8,3	16,7	66,7		
	Lisans T.	n	111	9	18	22	62		
		%	23,2	8,1	16,2	19,8	55,9		
	Eğitim Fak.	n	112	15	19	19	59		
		%	23,4	13,4	17,0	17,0	52,7		
	Fen-Ed. F.	n	77	4	9	13	51		
		%	16,1	5,2	11,7	16,9	66,2		
	Yük.L/Dok.	n	74	1	11	11	51		
		%	15,4	1,4	14,9	14,9	68,9		
	Toplam	n	479	42	72	85	280		
		%	100,0	8,8	15,0	17,7	58,5		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile yılda ortalama okudukları kitap sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=16,13$, $sd=15$ ve $p>,05$), Tablo 130. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları veya mezun oldukları program türleri, onların bir yılda okudukları ortalama kitap sayısında belirleyici bir etken değildir.

Tablo : 131 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Tiyatroya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Tiyatroya gidiş sıklığı (yılda)					X^2	p	
		1-2 kez	2-3 kez	3-4 kez	4'ten çok				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	89	48	19	6	16	23,00	0,084
		%	19,2	53,9	21,3	6,7	18,0		
	Öğrt. Ok.	n	12	3	3	4	2		
		%	2,6	25,0	25,0	33,3	16,7		
	Lisans T.	n	109	47	29	12	21		
		%	23,5	43,1	26,6	11,0	19,3		
	Eğitim Fak.	n	107	54	12	14	27		
		%	23,1	50,5	11,2	13,1	25,2		
	Fen-Ed. F.	n	74	36	12	10	16		
		%	16,0	48,6	16,2	13,5	21,6		
	Yük.L/Dok.	n	72	40	17	6	9		
		%	15,6	55,6	23,6	8,3	12,5		
	Toplam	n	463	228	92	52	91		
		%	100,0	49,2	19,9	11,2	19,7		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile tiyatroya gidiş sıklığı (yılda) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=23,00$, $sd=15$ ve $p>,05$), Tablo 131. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları, onların tiyatroya gidiş sıklığında bir fark yaratmamaktadır.

Tablo :132 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Sinemaya Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Sinemaya gidiş sıklığı				X^2	p		
		Ayda 1	2-3 ayda 1	Yılda 1-2	Hiç				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	92	19	13	36	24	17,51	0,289
		%	19,2	20,7	14,1	39,1	26,1		
	Öğrt. Ok.	n	12	3	3	4	2		
		%	2,5	25,0	25,0	33,3	16,7		
	Lisans T.	n	111	18	21	51	21		
		%	23,1	16,2	18,9	45,9	18,9		
	Eğitim Fak.	n	113	20	24	43	26		
		%	23,5	17,7	21,2	38,1	23,0		
	Fen-Ed. F.	n	77	16	18	31	12		
		%	16,0	20,8	23,4	40,3	15,6		
	Yük.L/Dok.	n	75	19	13	38	5		
		%	15,6	25,3	17,3	50,7	6,7		
	Toplam	n	480	95	92	203	90		
		%	100,0	19,8	19,2	42,3	18,8		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile sinemaya gidiş sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=17,51$, $sd=15$ ve $p>,05$), Tablo 132. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları, onların sinemaya gidiş sıklığını etkilememektedir.

Tablo : 133 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Hobi Olarak Bir Sporla Uğraşma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Spor yapma (hobi olarak)			X^2	p	
		Evet	Hayır				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	88	41	47	7,44	0,190
		%	18,6	46,6	53,4		
	Öğrt. Ok.	n	12	7	5	58,3	41,7
		%	2,5	58,3	41,7		
	Lisans T.	n	110	57	53	51,8	48,2
		%	23,2	51,8	48,2		
	Eğitim Fak.	n	112	67	45	59,8	40,2
		%	23,6	59,8	40,2		
	Fen-Ed. F.	n	77	38	39	49,4	50,6
		%	16,2	49,4	50,6		
	Yük.L/Dok.	n	75	48	27	64,0	36,0
		%	15,8	64,0	36,0		
	Toplam	n	474	258	216	54,4	45,6
		%	100,0	54,4	45,6		

Okul müdürlerinin mezun oldukları program türü ile hobi olarak bir sporla uğraşmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye bulunamamıştır ($X^2=7,44$, $sd=5$ ve $p>,05$), Tablo 133. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları, onların hobi olarak bir sporla uğraşmalarını etkilememektedir.

Tablo : 134 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Hobi Olarak Bir Müzik Aleti Çalma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Müzik aleti çalma (hobi)			X ²	p	
		Evet	Hayır				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	92	23	69	8,99	0,110
		%	19,2	25,0	75,0		
	Öğrt. Ok.	n	12	6	6		
		%	2,5	50,0	50,0		
	Lisans T.	n	111	19	92		
		%	23,2	17,1	82,9		
	Eğitim Fak.	n	113	27	86		
		%	23,6	23,9	76,1		
	Fen-Ed. F.	n	77	13	64		
		%	16,1	16,9	83,1		
	Yük.L/Dok.	n	74	16	58		
		%	15,4	21,6	78,4		
	Toplam	n	479	104	375		
		%	100,0	21,7	78,3		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile hobi olarak bir müzik aleti çalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=8,99$, $sd=5$ ve $p>,05$), Tablo 134. Okul müdürlerinin eğitim durumları ile hobi olarak bir müzik aleti çalmaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo : 135 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Bir Kulüp Veya STK'ya Üye Olma Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Bir klüp/STK'ya üyelik			X ²	p	
		Evet	Hayır				
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	89	49	40	8,27	0,142
		%	18,8	55,1	44,9		
	Öğrt. Ok.	n	12	4	8		
		%	2,5	33,3	66,7		
	Lisans T.	n	109	70	39		
		%	23,0	64,2	35,8		
	Eğitim Fak.	n	113	76	37		
		%	23,9	67,3	32,7		
	Fen-Ed. F.	n	75	46	29		
		%	15,9	61,3	38,7		
	Yük.L/Dok.	n	75	50	25		
		%	15,9	66,7	33,3		
	Toplam	n	473	295	178		
		%	100,0	62,4	37,6		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üye olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=8,27$, $sd=5$ ve $p>,05$), Tablo 135. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları ile bir kulüp veya sivil toplum kuruluşuna üye olmaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo : 136 Okul Müdürlerinin Eğitim Durumu İle Ailece Tatile Gidiş Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup		Ailece tatile gidiş sayısı (yılda)				X^2	p	
			1 kez	2 kez	2'den çok	Hiç			
Eğitim durumu	Eğitim E.	n	92	67	10	6	9	19,90	0,176
		%	19,2	72,8	10,9	6,5	9,8		
	Öğrt. Ok.	n	12	9	1	0	2		
		%	2,5	75,0	8,3	0,0	16,7		
	Lisans T.	n	110	75	15	8	12		
		%	23,0	68,2	13,6	7,3	10,9		
	Eğitim Fak.	n	113	63	28	13	9		
		%	23,6	55,8	24,8	11,5	8,0		
	Fen-Ed. F.	n	76	54	14	6	2		
		%	15,9	71,1	18,4	7,9	2,6		
	Yük.L/Dok.	n	75	46	17	7	5		
		%	15,7	61,3	22,7	9,3	6,7		
	Toplam	n	478	314	85	40	39		
		%	100,0	65,7	17,8	8,4	8,2		

Okul müdürlerinin eğitim durumu ile ailece tatile gidiş sayısı (yılda) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=19,90$, $sd=15$ ve $p>,05$), Tablo 136. Buna göre, okul müdürlerinin eğitim durumları onların aileleri ile tatile gidiş sayılarında bir farklılık yaratmamaktadır.

Yabancı dil bilme

Tablo : 137 Okul Müdürlerinin Yabancı Dil Bilmesi İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Yabancı dil bilme	Evet	n	106	84	9	13	7,60	0,022
		%	20,7	79,2	8,5	12,3		
	Hayır	n	406	294	78	34		
		%	79,3	72,4	19,2	8,4		
	Toplam	n	512	378	87	47		
		%	100,0	73,8	17,0	9,2		

Okul müdürlerinin yabancı dil bilmesi ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=7,60$, $sd=2$ ve $p=,022$), Tablo 137. Buna göre, yabancı dil bilen okul müdürlerinin oransal olarak Türkiye'nin AB'ye üyeliğini daha fazla destekledikleri görülmektedir.

Tablo : 138 Okul Müdürlerinin Yabancı Dil Bilmesi İle Yurt Dışına Gitme Sıklığı Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yurt dışına gitme				X^2	p		
		Hiç	1 kez	2 kez	3 ve/veya +				
Yabancı dil bilme	Evet	n	106	50	14	8	34	45,83	0,000*
		%	20,6	47,2	13,2	7,5	32,1		
	Hayır	n	409	299	50	27	33		
		%	79,4	73,1	12,2	6,6	8,1		
	Toplam	n	515	349	64	35	67		
		%	100,0	67,8	12,4	6,8	13,0		

Okul müdürlerinin yabancı dil bilmesi ile yurt dışına gitme sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=45,83$, $sd=4$ ve $p=,022$), Tablo 138. Buna göre, yabancı dil bilen okul müdürlerinin yurt dışına daha sık gittikleri görülmektedir.

Müdürlerin kendi liderliklerini değerlendirmesi

Tablo : 139 Okul Müdürlerinin Kendi Liderliklerini Değerlendirmeleri İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X^2	p	
		Evet	Hayır	Kararsız				
Liderliğini değerlendirme	Otoriter	n	13	5	8	0	20,61	0,002
		%	2,6	38,5	61,5	0,0		
	Demokrat	n	258	191	45	22		
		%	50,8	74,0	17,4	8,5		
	Yönlendiren	n	100	78	12	10		
		%	19,7	78,0	12,0	10,0		
	Örnek Ol.	n	137	101	22	14		
		%	27,0	73,7	16,1	10,2		
	Toplam	n	508	375	87	46		
		%	100,0	73,8	17,1	9,1		

Okul müdürlerinin kendi liderliklerini değerlendirmeleri ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($X^2=20,61$, $sd=6$ ve $p=,002$), Tablo 139. Buna göre, kendini otoriter olarak değerlendiren okul müdürlerinin, Türkiye'nin AB'ye üyeliğini en az destekleyen grubu oluşturdukları görülmektedir.

Müdürlerin kendi yeterlilik ve donanımlarını değerlendirmesi

Tablo : 140 Okul Müdürlerinin Kendi Yeterlilik Ve Donanımlarını Değerlendirmeleri İle Eğitim Durumları Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Eğitim durumu						X^2	p		
		Eğt. Enst.	Öğret. O.	Lisans t.	E. Fak.	Fen-Ed.	YL/Dokt.				
Kendi yeterlilik/donanımı değ.	Yetersiz/orta	n	53	11	2	11	11	10	8	4,18	0,939
		%	11,1	20,8	3,8	20,8	20,8	18,9	15,1		
	Yeterli	n	320	62	8	78	70	53	49		
		%	66,9	19,4	2,5	24,4	21,9	16,6	15,3		
	Tamamen Y.	n	105	19	2	22	31	14	17		
		%	22,0	18,1	1,9	21,0	29,5	13,3	16,2		
	Toplam	n	478	92	12	111	112	77	74		
		%	100	19,2	2,5	23,2	23,4	16,1	15,5		

Okul müdürlerinin kendi yeterlilik ve donanımlarını değerlendirmeleri ile eğitim durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=4,18$, $sd=10$ ve $p>,05$), Tablo 140. Buna göre, okul müdürlerinin kendi yeterlilik ve donanımlarını değerlendirmeleri ile eğitim durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo : 141 Okul Müdürlerinin Kendi Yeterlilik Ve Donanımlarını Değerlendirmeleri İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X^2	p
		Evet	Hayır	Kararsız			
Kendi yeterlik/donanımı değ.	Yetersiz/orta	n	53	29	17	7	17,56 0,002
		%	10,5	54,7	32,1	13,2	
	Yeterli	n	342	252	54	36	
		%	37,5	73,7	15,8	10,5	
	Tamamen Y.	n	112	93	15	4	
		%	22,1	83,0	13,4	3,6	
Toplam		n	507	374	86	47	
		%	100,0	73,8	17,0	9,3	

Okul müdürlerinin kendi yeterlilik ve donanımlarını değerlendirmeleri ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=17,56$, $sd=4$ ve $p=,002$), Tablo 141. Buna göre, kendini yetersiz veya orta düzeyde yeterli olarak değerlendiren okul müdürlerinin, Türkiye'nin AB'ye üyeliğini en az destekleyen gurubu oluşturduğu görülmektedir.

Bilişim teknolojilerini kullanma

Tablo : 142 Okul Müdürlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanmaları İle Yaş Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Yaş							X^2	p
		34 ve altı	35-39	40-44	45-49	49 ve üstü				
Bilimim Tek. Kullanma	Az Düz.	n	26	0	1	2	3	20	59,66	0,000
		%	5,1	0,0	3,8	7,7	11,5	76,9		
	Orta Düz.	n	145	4	15	10	41	75		
		%	28,3	2,8	10,3	6,9	28,3	51,7		
	İyi Düz.	n	342	43	58	73	61	107		
		%	66,7	12,6	17,0	21,3	17,8	31,3		
Toplam	n	514	47	72	85	105	205			
	%	100,0	9,2	14,4	16,6	20,5	39,4			

Okul müdürlerinin bilişim teknolojilerini kullanma (bilgisayar, internet, multi-medya vb.) ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=59,66$, $sd=8$ ve $p<,001$), Tablo 142. Buna göre, yaş grupları küçüldükçe bilişim teknolojilerini daha iyi kullanmada oransal olarak bir artış olduğu görülmektedir.

Eve düzenli gazete alma

Tablo : 143 Okul Müdürlerinin Eve Düzenli Gazete Almaları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?				X^2	p	
		Evet	Hayır	Kararsız				
Düzenli gazete alma	Evet	n	373	284	59	30	4,46	0,108
		%	73,6	76,1	15,8	8,0		
	Hayır	n	134	90	27	17		
		%	26,4	67,2	20,1	12,7		
	Toplam	n	507	374	86	47		
		%	100,0	73,8	17,0	9,3		

Okul müdürlerinin eve düzenli olarak gazete almaları ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=4,46$, $sd=2$ ve $p>,05$), Tablo 143. Buna göre, okul müdürlerinin eve düzenli gazete alıp almamaları onların Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemelerini etkilememektedir.

Bir dergiye abone olma veya düzenli olarak bir dergi alma

Tablo : 144 Okul Müdürlerinin Bir Dergiye Abone Olma Veya Düzenli Olarak Bir Dergi Almaları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X ²	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Abone olunan dergi	Evet	n	242	173	42	27	2,39	0,303
		%	51,7	76,1	16,6	7,3		
	Hayır	n	259	197	43	19		
		%	48,3	71,5	17,4	11,2		
	Toplam	n	501	370	85	46		
		%	100,0	73,9	17,0	9,2		

Okul müdürlerinin bir dergiye abone olmaları veya düzenli olarak bir dergi almaları ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=2,39$, $sd=2$ ve $p>,05$), Tablo 144. Buna göre, okul müdürlerinin bir dergiye abone olmaları veya düzenli olarak bir dergi almaları, onların Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemelerini etkilememektedir.

Yılda okunan ortalama kitap sayısı

Tablo : 145 Okul Müdürlerinin Yılda Okudukları Ortalama Kitap Sayısı İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X ²	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Okunan ortalama kitap sayısı (yılda)	1-2 tane	n	48	33	11	4	2,45	0,874
		%	9,5	68,8	22,9	8,3		
	2-3 tane	n	75	59	10	6		
		%	14,8	78,7	13,3	8,0		
	3-4 tane	n	88	66	15	7		
		%	17,4	75,0	17,0	8,0		
	4'ten çok	n	295	216	50	29		
		%	58,3	73,2	16,9	9,8		
	Toplam	n	506	374	86	46		
		%	100,0	73,9	17,0	9,1		

Okul müdürlerinin bir yılda okudukları ortalama kitap sayısı ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($X^2=2,45$, $sd=6$ ve $p>,05$), Tablo 145. Buna göre, okul müdürlerinin bir yılda okudukları ortalama kitap sayısı, onların Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemelerinde herhangi bir fark yaratmamaktadır.

Tiyatroya gidiş sıklığı

Tablo : 146 Okul Müdürlerinin Tiyatroya Gidiş Sıklıkları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X^2	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Tiyatroya gidiş sıklığı	1-2 kez	n	246	167	55	24	13,04	0,042
		%	50,1	67,9	22,4	9,8		
	2-3 kez	n	95	77	10	8	13,04	0,042
		%	19,3	81,1	10,5	8,4		
	3-4 kez	n	54	43	5	6	13,04	0,042
		%	11,0	79,6	9,3	11,1		
	4'ten çok	n	96	77	12	7	13,04	0,042
		%	19,6	80,2	12,5	7,3		
Toplam	n	491	364	82	45	13,04	0,042	
	%	100,0	74,1	16,7	9,2			

Okul müdürlerinin tiyatroya gidiş sıklıkları ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($X^2=13,04$, $sd=6$ ve $p=,042$), Tablo 146. Buna göre, tiyatroya daha sık giden okul müdürlerinin Türkiye'nin AB'ye üyeliğini daha fazla destekledikleri görülmektedir.

Sinemaya gidiş sıklığı

Tablo : 147 Okul Müdürlerinin Sinemaya Gidiş Sıklıkları İle Türkiye'nin AB'ye Üyeliğini Destekleme Arasındaki İlişki

Değişken	Grup	Türkiye AB'ye girmeli mi?			X ²	p		
		Evet	Hayır	Kararsız				
Sinemaya gidiş sıklığı	Hiç	n	100	72	18	10	3,44	0,752
		%	19,6	72,0	18,0	10,0		
	Yılda 1- kez	n	215	152	42	21		
		%	42,2	70,7	19,5	9,8		
	Ayda 1 kez	n	97	77	12	8		
		%	19,0	79,4	12,4	8,2		
	2- ayda 1 kez	n	98	75	15	8		
		%	19,2	76,5	15,3	8,2		
	Toplam	n	510	376	87	47		
		%	100,0	73,7	17,1	9,2		

Okul müdürlerinin sinemaya gidiş sıklıkları ile Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($X^2=3,44$, $sd=6$ ve $p>,05$), Tablo 147. Buna göre, okul müdürlerinin sinemaya gidiş sıklıkları, onların Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklemelerinde anlamlı bir fark yaratmamaktadır.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇ

Avrupa Birliği sürecinde okul müdürlerinin profillerini belirlemeye yönelik olarak İstanbul ili genelinde 32 ilçede özel ve devlet okullarında (İlköğretim ve Ortaöğretim, Meslek Liseleri dahil) görev yapan 518 okul müdürüne uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin analizlerinden aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: Okul müdürlerinin;

- Sadece % 18'inin kadın ,% 82'sinin ise erkek olduğu,
- % 39,8 gibi büyük bir bölümünün 49 yaş ve üstü olduğu, 30-34 yaş arası yönetici oranının ise sadece % 7,7 olduğu,
- % 89,7'sinin evli, % 10,3'ünün bekar olduğu,
- % 38,5'inin 2, % 36,4'ünün 1 çocuk sahibi olduğu, 4 ve üstü çocuk sahibi olanların oranının % 3,5 olduğu,
- % 54,9'unun eşinin çalışmadığı , % 45,1'inin ise eşinin çalıştığı,
- Eşlerinin % 33,9 gibi büyük bir oranının lisans (4 yıllık üniversite) mezunu, % 15'inin ise ilkokul mezunu olduğu,
- % 35,7'sinin il merkezli, % 26'sını köy kökenli olduğu,
- % 37,2 gibi büyük bir bölümünün 1.250 - 2.000 YTL civarında toplam aylık gelire sahip olduğu,sadece % 6,4'ünün 3.650- 4.400 YTL, % 11,4'ünün ise 4.450 ve üstü toplam aylık gelire sahip olduğu (bu orana özel okul müdürleri de dahil edilmiştir),
- Sahip oldukları ev türlerinin % 56,6'sının bağımsız apartman dairesi, % 30,5'inin ise site içinde apartman dairesi olduğu,
- Gelirlerinin yetersizliğine rağmen okul müdürlerinin % 52,1'nin kendine ait bir evinin olduğu ve % 28,4'ünün ise kirada oturduğu,
- % 66,2'sinin sigara kullanmadığı,% 27,4'ünün ise sigara kullandığı,
- En sevmedikleri kişilik özelliklerinin duygusallık (% 24,9),duyarsızlık (%15,8) ve sabırsızlık (% 14) olduğu,
- En belirgin kişilik özelliklerinin: sorumluluk (% 44,5) , dürüstlük (% 23,9) ve özgüven (% 12,2)olduğu,

- % 38,1'inin hayata biraz iyimser,% 34'ünün çok iyimser,% 1,9'unun ise çok karamsar baktığı,
- Araştırmaya konu olan okul müdürlerinin % 83,9'unun devlet okullarında, %16,1'inin ise özel okullarda görev yaptığı,
- % 41,2'sinin 1-5 yıl arası,% 18,1'inin 11-15 yıl arası,% 6,4'ünün ise 21-25 yıl arası müdürlük tecrübesine sahip olduğu,
- % 23,3'ünün eğitim fakültesi, % 22,1'inin lisans tamamlama,% 18,3'ünün eğitim enstitüsü,15,2'sinin ise fen edebiyat çıkışlı olduğu,
- % 10,3'ünün yüksek lisans ve % 4,5'inin doktora yaptığı,
- Yüksek lisans programını bitirenlerin;%38,9'unun Eğitim Yönetimi ve Denetimi, % 17,8'inin ise Eğitim Bilimleri alanında yüksek lisans yaptıkları,
- % 79,3 gibi çok büyük bir oranının herhangi bir yabancı dil bilmediği,sadece % 20,7'sinin bir yabancı dil bildiği,
- Yabancı dil bilenlerin % 61,7'sinin İngilizce,% 13,1'inin Almanca, % 13,1'inin Fransızca, % 7,5'inin ise Arapça bildiği,
- % 50,1'inin MEB amaçlarının okullarında iyi derecede, %26,4'ünün çok iyi derecede,% 20,8'inin orta düzeyde sadece %2,7'sinin ise bu amaçların pek gerçekleştirmediğini düşündüğü,
- %50,4'ünün kendini “demokrat”, % 27'sinin “örnek oluşturan”,% 19,8'inin”yönlendiren” ve sadece % 2,7'sinin ise kendini “otoriter” bir lider olarak gördüğü,
- % 67,3'ünün kendini müdürlük için yeterli ve donanımlı bulduğu sadece %0,6'sının ise yetersiz bulduğu,
- % 46,4'ünün okullarını standartlara uygun,% 13,4'ünün ise uygun bulmadıkları,
- 20,7'sinin bilişim teknolojilerini çok iyi derecede, % 45,5'inin iyi derecede, % 28,3'ünün orta derecede ve %4,1'inin ise az derecede kullanabildikleri,
- Müdür atamalarında; % 44,3'ü “mesleki tecrübe + sınavın”, % 29,2'si “tecrübe+sınav+YL/doktora”, % 21,8'i ise sadece “tecrübenin” atanma kriteri olarak dikkate alınması gerektiğini,
- % 81,8'inin ideal okul müdürü özelliği olarak ilk sırada “liderlik” vasfını, % 15,4'ünün ise “tecrübeyi” gördüğü,

- % 33'ünün son 3 yılda yöneticilikle ilgili 3'ten çok seminere katıldığı, % 12,9'unun ise herhangi bir seminere katılmadığı,
- % 73,5'inin eve düzenli olarak gazete aldığı, % 26,5'inin ise almadığı,
- % 58,2'sinin yılda 4'ten fazla, % 9,6'sının ise yılda 1-2 tane kitap okuduğu,
- % 50,4'ünün yılda 1-2 kez tiyatroya gittiği,
- % 42,1'inin yılda 1-2 kez sinemaya gittiği, % 19,6'sının ise sinemaya hiç gitmediği,
- % 43,2'sinin günde ortalama 2 saat, % 31,9'unun ise günde ortalama 1 saat televizyon izlediği,
- % 85,6'sının ağırlıklı olarak haber programlarını izlediklerini,
- % 21,7'sinin otomobilinin olmadığı,
- % 6'sının ailesi ile dışarıda hiç yemek yemediği,
- % 53,9'unun spor yaptığı fakat % 46,1'inin hiç spor yapmadığı,
- % 21,1'inin bir müzik aleti çalabildiği,
- % 62,7'sinin bir kulüp ya da sivil toplum örgütüne üye olduğu, % 37,3'ünün ise bu tür yerlere herhangi bir üyeliklerinin bulunmadığı,
- % 9'unun hiç tatile gitmediği, % 65,7'sinin ise yılda bir kez tatile gittiği,
- % 67,8'inin hiç yurt dışına çıkmadığı,
- % 73,8'inin Türkiye'nin AB üyeliğine evet, % 17 gibi azımsanamayacak bir oranının ise hayır dediğini,
- % 60,5'i AB'ye girişin sağlayacağı en büyük yararı "çağdaş ve demokratik bir toplum yapısının oluşmasını sağlayacaktır" şeklinde ifade ettikleri,
- (AB'ye karşı olan okul müdürlerinin) % 62,6'sının "AB'nin ulusal değerlere" zarar vereceğini düşündüğü için AB'ye karşı olduğunu,
- AB'ye girmenin eğitime katkısını ise; % 67'sinin "eğitimin kalitesini yükseltir." % 25,1'i ise "bilimsel ve demokratik bir eğitime geçişe yardımcı olur." şeklinde değerlendirdikleri,
- Türkiye'nin en önemli üç sorununu :
 - % 29,4 terör
 - % 21,4 işsizlik
 - % 21,6 eğitim
 - % 2,7'si irtica olarak ifade etmiştir.

Diğer pek çok sektörle karşılaştırıldığında, eğitime yapılan yatırımın çok uzun vadeli olduğu ve geri dönüşünün çok uzun zaman aldığı görülür. Eğitime yapılan yatırım doğrudan insana yapılan bir yatırım olduğundan aynı zamanda o kişinin, ülkenin ve toplumun geleceğine yapılan bir yatırımdır. Bu nedenle, böylesi önemli bir yatırımı yapacak ve yönlendirecek kişilerin gerekli bilgi, birikim, donanım ve vizyona sahip kişiler olması o ülkenin veya toplumun geleceği ile doğrudan ilgilidir. İşte bu nedendir ki; eğitim ve okul liderlerinin bu vasıfları taşıması o toplum veya ülke için yaşamsal önem arz etmektedir. Siyasetle eğitimin genelde iç içe olduğu ülkemizde, eğitim yöneticilerinin ve okul müdürlerinin atamalarının Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi objektif seçim kriterlerine ve liyakate dayalı olduğunu söylemek pek mümkün değildir. Birçok Avrupa Birliği ülkesinde okul müdürlerinin atamaları; ilgili yönetmelikler çerçevesinde okul yönetim kurulu tarafından pozisyonun gerektirdiği nitelikler ve diğer kriterler ve adaya sunulacak imkanlar belirlenerek gazete, TV ve radyolarda ilan edilir ve belirlenen kriterlere sahip adaylar başvurularını yaparlar. Bu adaylar okul yöneticilerinin, yerel yönetimlerin ve okul aile birliği temsilcilerinin de bulunduğu bir komisyon tarafından görüşmeye alınır, kriterlere uygun aday tespit edilip okul müdürü olarak atanır. Okul müdürü okulu beklentilere uygun yönettiği sürece sözleşmesi devam eder, aksi takdirde görevine son verilir. 24 Nisan 2008 tarih ve 26856 sayılı resmi gazetede yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticileri Yönetmeliğinin 10, 11 ve 12. maddelerine göre ülkemizde okul müdürlerinin atamaları ise şu şekilde yapılmaktadır: Eğitim kurumlarının her kademedeki yöneticileri valiliklerce atanır (md.10). Müdürlüğe atama (md.12) :

- (C) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az bir yıl görev yapmış olmaları,
- (B) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az iki yıl görev yapmış olmaları,
- (A) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla, boş bulunan eğitim kurumu müdürlüklerine atanmak isteyenlerden yönetmelikte öngörülen genel şartları taşıyanlar, valiliklerce yapılacak duyuru üzerine ek-4'te örneği verilen yöneticilik istek formu ile en fazla beş eğitim kurumu tercih etmek suretiyle valiliklere başvuruda bulunurlar. Başvuruda bulunan

adayların değerlendirmeleri ek-5'te örneği verilen yönetici değerlendirme formu üzerinden yapılır.Yapılan değerlendirme sonucunda adayların atamaları, tercihleri doğrultusunda puan üstünlüğü esasına göre yapılır... “ (Kaynak : 24 Nisan 2008 tarih ve 26856 sayılı R.Gazete).

Son 4 yılda üç kez değiştirilen (11/1/2004, 13/4/2007, 24/4/2008) böylesi bir yönetmeliğe göre yapılacak bir atamanın objektif olmaktan çok subjektif (öznel) olacağı şüphe götürmez bir gerçektir. Bu kriterlere göre atanan okul müdürleriyle de eğitimde Avrupa Birliği standartlarını ve çağı yakalamanın pek mümkün olmayacağı aşıkardır. Avrupa Birliği sürecinde okul müdürlerinin profillerinin belirlenmesine yönelik yapılan bu araştırmada; okul müdürlerinin sadece % 10,3'ünün yüksek lisans, % 4,5'inin ise doktora diplomasına sahip oldukları, % 67,8'inin hiç yurt dışına çıkmadığı ve % 79,3'ünün herhangi bir yabancı dil bilmediği dikkate alınacak olursa bu niteliklere sahip okul müdürleriyle eğitimde Avrupa Birliği standartlarına ulaşmanın oldukça zor olduğu açık olarak görülmektedir.Çınar'ın dediği gibi modernleşmeden modern ötesine geçilemez. Tarihsel akış içinde ilerlerken süreçlerde hızlı geçişler yapılabilir, ancak sıçramalara yer yoktur. Yani, tarım toplumundan sanayi toplumunu ve modernleşmeyi atlayarak bilişim toplumuna geçilemez.Henüz, geleneksel toplumdaki modern topluma geçiş aşamasında olan Türkiye önce modernleşmelidir. Modernleşmenin getirdikleri ise; laiklik, bilimsellik, sanayileşme, kentleşme, uluslaşma, kitle eğitimi, kadının özgürleşmesi, örgütlü ve temsili demokrasidir. Modern toplumlar bunları içselleştirmiş toplumlardır. Atatürk devrimlerinin altında yatan da modernleşmeyi sağlamaktır .Bu bağlamda,yarımlarımızın umudu çocuklarımızı, ünlü düşünür Francis F.Bacon'ın “Bilgi kudrettir, kudret doğaya bağlı kalmakla kazanılır.” özdeyişinde de belirttiği gibi 21. yüzyılın bilgi çağı olduğunu bilen; fakat bu kudreti doğayı tahrip etmeden üretime dönüştüren, doğayla barışık, evrensel değerleri özümsemiş bireyler olarak yetiştirmek zorundayız.İnsanoğlunun doğuştan getirdiği birtakım ham yetenek ve çekirdeklerle eğitim kurumlarına gelen çocuklarımıza, bu yeteneklerini ortaya çıkarmalarına ve geliştirmelerine olanak sağlayan donanımlı okullar ve bu okulları yönetecek donanımlı eğitim liderleriyle Avrupa Birliği standartları yakalanabilir.

Kısacası, gerekli reformları gecikmeden yaparak ünlü İngiliz düşünürü Thomas More'un 16. yüzyılda savunduğu “ herkese eğitim hakkı ve demokrasi” 21. yüzyılda herkese sağlanabilmelidir ki gelecek yüzyılın uygar toplumları arasında hak ettiğimiz yeri alabilelim.

4.2. ÖNERİLER

İki yüzyıla yakın bir süredir Türk Eğitim sistemindeki yenileşme hareketleri devam etmektedir. Ne yazık ki, PISA 2006 sonuçlarına göre; Türkiye, PISA 2003'te olduğu gibi, fen bilimleri ve matematikte OECD ülkeleri arasında sondan ikinci sırada yer almaktadır. Okuma becerilerindeki yerimiz, 2003'te sondan üçüncü, 2006'da sondan ikinci sıradadır. Türkiye, programa katılan 57 ülke arasında, fen bilimlerinde 47., matematikte 45., okuma becerilerinde 39. sırada yer almaktadır. Bu sonuç Gazi Mustafa Kemal'in "fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür" nesiller yetiştirme arzusunda olan Cumhuriyet'in eğitim felsefesine ve onun kurucusunun "Eğitimidir ki bir ulusu ya özgür, bağımsız yüce bir toplum halinde yaşatır ya da tutsaklığa sürükler" idealine taban tabana zıt bir gelişmedir.

PISA 2003 ve PISA 2006 sonuçları gibi bu araştırmanın sonuçları da AB yolundaki ülkemizde pek çok alanda olduğu gibi eğitim alanında da bir şeylerin doğru gitmediğini açıkça göstermektedir. Bu veriler ve analizlerin ışığında önerilebilecek çözüm yollarını şöyle sıralanabilir:

- Eğitim kurumlarına yönetici atamaları için partiler üstü gerçek bir milli politika oluşturulmalıdır.
- Okul müdürlüklerine atamalarda yüksek lisans veya doktora yapmış olmak ve yabancı dil bilmek kademeli olarak zorunlu hale getirilmelidir.
- Eğitim kurumlarına yönetici atamaları birçok AB ülkesinde olduğu gibi valilik, il ve ilçe milli eğitim müdürlüğü, üniversite, yerel yönetim ve ilgili okul temsilcilerinin de bulunduğu bir komisyon tarafından yapılmalıdır.
- Eğitim kurumu yöneticiliklerine atanacaklar için üniversitelerle işbirliği yapılarak en az bir ay süreli yöneticilik kursları düzenlenmeli ve bu kurslar müdürler için her 5 yılda bir yenilenmelidir.
- Okulların katılımcı bir yönetim yapısına kavuşturulması ve kısmen de olsa yerel yönetimlerin okullara katkısı sağlanmalıdır.
- Okul yöneticilerinin yenilikleri takip edebilmeleri ve AB ülkelerindeki okullara eğitim amaçlı geziler yapabilmeleri için ödenek ayrılmalıdır.
- Okul yöneticileri sosyal statülerine uygun, ekonomik kaygılarını en aza indirecek bir gelir düzeyine kavuşturulmalıdır.

- YÖK ve MEB'in işbirliği ile eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılarak okul yöneticiliği bölümleri açılmalı veya okul yöneticiliği dersleri zorunlu dersler kapsamına alınmalıdır.
- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarına ulaşabilmek ve çağı yakalayabilmek için tüm Milli Eğitim Teşkilatı 21.yüzyıl bilgi toplumunun gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

Bowen'in dediği gibi eğitim, belki uzun vadede ürün vermektedir ama bir ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasını sağlayan insan gücünü hazırlayan araç olarak, gün geçtikçe ekonominin temel yatırımı haline gelmektedir. Öyleyse, ülkemizde eğitime, bilime ve teknoloji üretimine her zaman olduğundan daha çok önem vermek zorundayız. Eğitim bireyi geliştirdiği, diğer taraftan ülkenin bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını sağladığı için önemlidir ve değeri çok iyi algılanmalıdır.

Özetlemek gerekirse; 21. yüzyıl bilgi toplumunun gereklerine uygun, çağa ayak uydurabilecek, geleceğin çağdaş Türkiye'sini kuracak bireyler yetiştirebilecek köklü bir eğitim reformunun çok geç olmadan yapılması, okul yöneticisi ve eğitim lideri durumundaki kişiler Avrupa' da ve diğer gelişmiş ülkelerde eğitim alanında neler olup bittiğini gözlemleyebilecek, bu bilgilerin analiz ve sentezini yaparak kendi yönetimindeki kurumlara uygulayabilecek ve bilgi çağının hızlı değişimine ayak uydurabilecek; her açıdan donanımlı ve mutlaka yabancı dil bilen, yüksek lisans veya doktora yapmış eğitimciler arasından seçilerek eğitim lideri olarak yetiştirilip, okul yöneticileri olarak atanmalıdır.

4.3. ARAŞTIRMACILARA ÖNERİLER

Bu araştırma, 2007- 2008 Eğitim Öğretim Yılında İstanbul ilinde 32 ilçedeki ilköğretim ve orta öğretim okullarında (devlet ve özel) görev yapan 518 okul müdürüyle sınırlı tutulmuştur. İstanbul gibi 12,5 milyonluk bir mega kentte yapılmış olması nedeniyle, her ne kadar AB sürecindeki ülkemizde eğitim sistemimizle ilgili bazı sorunlarını ortaya koyup, okul müdürlerinin profilleriyle ilgili bir fikir verse de tüm Türkiye için genelleme yapma olanağı olmayacaktır. Bu nedenle, bu konuyla ilgili herhangi bir çalışma yapacak araştırmacıların belki de bir doktora çalışması olarak bu konuyu Milli Eğitim Bakanlığı'yla ortaklaşa yapacakları bir çalışma ile tüm Türkiye genelinde incelemelerinin Türk Eğitim Sistemi'ne büyük katkısı olacağı kanaatindeyim. Böylesi bir çalışma sonucunda elde edilecek bulgulardan yola çıkarak hem AB sürecindeki ülkemizde eğitim sistemimizin yüz yıllardır süregelen sorunlarını ortaya koyma ve çözüm yolları önerme hem de eğitim liderlerinin genel profillerini belirleme ve bu yönde yapılması gereken çalışmaları Milli Eğitim'in ve Türk kamuoyunun gündemine getirme olanağı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, A. (1998). **Okul Yöneticiliği**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyüz, Y. (2006). **Türk Eğitim Tarihi**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akın, B. (2006). **Çözümlü Örneklerle Uygulamalı İstatistik**. İstanbul: İstanbul Ofset.
- Aytaç, T. (2000). **Okul Merkezli Yönetim**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aydın, M. (1998). **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.
- Aydiner, A. (2006). **Avrupa Birliği'ne Giriş Sürecinde Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemine Yansıması**. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi.
- Balcı, A. (2001). **Etkili Okul ve Okul Geliştirme**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (2006). **Sosyal Bilimlerde Araştırma**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, E. (2004). **Yönetimde İnsan İlişkileri**. Ankara: Nobel Yayınları.
- Başaran, E. (2000). **Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul**. Ankara: Feryal Matbaası.
- Başaran, E. (1985). **Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Baloğlu, B. (1997). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemi**. İstanbul:Sistem Yayıncılık
- Başaran, İ. E. (1996). **Türkiye Eğitim Sistemi**. Ankara: Yargıcı.
- Bayram, N. (2004). **Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi**. Bursa: Ezgi Yayınevi.
- Bozkurt, N. (2005). **Türkiye ile Bazı Avrupa Birliği Ülkelerindeki Okul Yöneticilerinin Yetiştirilme ve Atanma Süreçlerinin Karşılaştırılması**.Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi
- Brian, C.H. (2007). **An Analysis of the Relationships between Servant Leadership, School Culture and Student Achievement [Memur Liderlik, Okul Kültürü ve Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişkilerin Analizi]**. Missouri Univ.

- Brode, A.K.L. (2006). **Secondary Schools Through the Eyes of Senior Students; Perceptions of Leadership [Öğrencilerin Gözüyle Ortaöğretim Liderlik Algılamaları]**. University of Alberta.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**. 7.baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Covey, S. R. (2004). **Etkili İnsanların 7 Alışkanlığı**. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Çelik, V. (2003). **Eğitimsel Liderlik**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çotuksöken, B. (2000). **Felsefi Söylem Nedir ?**. 1.Baskı, İstanbul: İnkilap Yayıncılık.
- Çotuksöken, Y. (2005). **Türkçe Yazım Kılavuzu**. İstanbul: Toroslu Kitaplığı
- Cemaloğlu, N. (2005). Türkiye’de Okul Yöneticisi Yetiştirme ve İstihdamı. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, (Sayı:25,2), 249-274
- Darroch, A. (2006). **Effective School Leadership Practices [Etkili Okul Liderliği Uygulamaları]**. University of Lethbridge.
- Demirel, Ö. (2005). **Eğitimde Yeni Yönelimler**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2006). **Eğitim ve Okul Yönetimi**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2000). **Okul Yönetimi Öğretim Liderliği**. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2006). **Avrupa Birliği Vizyonu, Türkiye’de Eğitim ve Özel Okullar**. İstanbul, Özel Okullar Birliği
- Erdoğan, İ. (2005). **Özel Okullar ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. İstanbul, Özel Okullar Bir. Der.
- Eren, E. (2006). **Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi**. İstanbul: Beta Yayınları
- Ergün, M. (1997). **Atatürk Devri Türk Eğitimi**, Ankara, Ocak Yayınları

- Eşme, İ. (9 Ocak 2008). **PISA 2006 ve Türkiye’de Fen Eğitimi**. *Radikal*, s.1
- Finnish Board of Education, (2004). **National Core Curriculum for Basic Education**. Vammala
- Gedikoğlu, T. (2005). “**Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi**”,
Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (sayı :1), 66-80.
- Gordon, T. (1993). **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**. İstanbul: Ya- Pa Yayınları.
- Genç, N. (2005). **Yönetim ve Organizasyon**. Ankara: Seçkin Yayınları
- Genç, N. ve Halis, M.(2006). **Kalite Liderliği**. İstanbul: Timaş Yayınları
- Gürkan, M. (2003). **Avrupa Birliği’ne Adaylık Sürecinde Türkiye Eğitim Sisteminin Yapısal Sorunları ve Yapısal Uyum Modeli Araştırması [The Structural Problems of Turkish Educational System in the Process of Candidacy to the European Union and Structural Adaptation Model Study]**. Doktora tezi. Ankara Üniversitesi.
- Gwen, J.B. (2006). **Invitational Leadership in Public Schools [Devlet Okullarına Katılımcı Okul Liderliği]**. Canada
- İlğan, A. ve Kıranlı, S. (Aralık,2007). “**Küreselleşme ve Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütünün Yeniden Yapılandırılması**”. *Çağdaş Eğitim Dergisi*,(sayı :32,348),35-36
- Kaptan, S. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset.
- Karasar, N. (2006). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasar, N. (2000). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keser, Z. (2007). **Ortaöğretim Okul Müdürlerinin Yetki ve Sorumluluklarını Kullanma Derecelerinin Belirlenmesi [Determining the Extend to Which High School Principals Exercise Their Authority and Responsibility]**. Yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi 138

- Kirby, F. (2000). **Türkiye’de Köy Enstitüleri**. Ankara: Güldiken Yayınları.
- Leech, N. L. (2005). **SPSS for Intermediate Statistics: Use and Interpretation**. London: Lawrance Erlbaum Associates Publishers.
- Munis, V. (2006). **İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdürlerin Kişisel ve Yönetsel Profilleri (Gaziantep İli örneği) [The Personal and Administrative Profiles of the School Principals Working at Primary Schools (A Case Study in Gaziantep)]**. Yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi.
- Newman, C.A. (2005). **Dallas Public Schools Leadership [Dallas Devlet Okullarında Liderlik]**. University of North Texas.
- Oğuz, O. ve Oktay A. (2004). **21.Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi**. İstanbul: Dem Yayıncılık.
- Oğuzkan, F. (1985). **Orta Dereceli Okullarda Öğretim**. Ankara: Emel Matbaacılık.
- Özden, Y. (2005). **Eğitimde Yeni Değerler**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özdamar, K. (2002). **Paket Programlar ile İstatistiksel veri Analizi**. 4. baskı, Ankara: Eskişehir: Kaan Yayınları.
- Roux, J. P. (2007). **Türklerin Tarihi**, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Siffelani, M. (2002). **School Management Training in Zimbabwe: Needs and Opportunities [Zimbabve’de Okul Yönetimi Eğitimi: İhtiyaçlar ve İmkanlar]**. University of South Africa.
- Şişman, M. (2002). **Eğitimde Mükemmellik Arayışı**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Türk, E. (2002). **Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**, Ankara: Nobel Yayınları.

T.C.Anayasası, (2006). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Tanilli, S. (1989a). **Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz**. Ankara: Amaç Yayıncılık.

(1989b). **Nasıl Bir Demokrasi İstiyoruz**. Ankara: Say Dağıtım.

Tezcan, M. (1984). **Eğitim Sosyolojisi**. Ankara: Çağ Matbaası.

Unat, F. R. (1984). **Türk Eğitim Sistemi'nin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış**.

Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Varış, F. (1981). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Sevinç Matbaası

Veli, D. (2006). **İlköğretim Okulu Müdürlerinin Toplumsal Liderlik**

Yeterliklerinin Belirlenmesi. Yüksek lisans tezi. Yıldız Teknik

Üniversitesi

Walsh, A. (1990). **Statistics For The Social Sciences: With Computer Based**

Applications. New York: Harper & Row.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). **SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma**

Yöntemleri. Ankara: Detay Yayınevi.

Yıldırım, Y. (2007). **Türk Eğitim Sisteminin Avrupa Birliği Eğitim**

Politikalarına Uyumu [Harmonization of Turkish Education System with European Union Education Policies]. Yüksek lisans tezi. Fırat

Üniversitesi.

<http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/stratejigelistirme/istatistik.html>,

(25.09.2008)

ResmiveÖzelOkullar,<http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/stratejigelistirme/>.html

(20.01.2008)

<http://www.ceterisparibus.net/ab/dokumanlar.htm>, (20.01.2008)

http://europa.eu/index_en.htm, (17.02.2008)

<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice>, (17.02.2008)

Administrative control and extent of public-sector funded education-
Denmark,http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/047DN/047_DK_EN.pdf,
(17.02.2008)

<http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/ByCountryResults?countryCode=FI>, (17.02.2008)

http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/eurybase/pdf/0_integral/DE_E.pdf,
(17.02.2008)

http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/eurybase/pdf/0_integral/IT_EN.pdf,
(17 .02.2008)

<http://www.meb.gov.tr/mebasp/mebdata/mevzuat/aramalisteleme.asp>, (18.06.2008)

www.governornet.co.uk, -schoolstuffing Regulations 2003, sections 35 and 36
of the Education Act 2002), (18.06.2008)

Saygıdeğer Okul Müdürüm,

Güzel ülkemizin, hepimizin yüzyıllardır özlemine duyduğu gelişmiş ülkeler arasına girmesi, batı uygarlığı seviyesine ulaşması ve ekonomik bağımsızlığını kazanması ancak ve ancak eğitimle mümkündür. 21. yüzyılın bilgi toplumuna ayak uydurabilecek “ fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür” nesilleri yetiştirecek, siz değerli eğitim liderlerinin yönlendirdiği öğretmenlerdir. Bu işi en iyi bilenlerin, o işi en iyi yapan siz değerli okul müdürleri olduğuna inanıyoruz. Bu bağlamda, “Avrupa Birliği sürecinde İstanbul ilinde görev yapan okul müdürlerinin profilini” belirlemek amacıyla aşağıdaki anket formu hazırlanmıştır.

Danışmanlığını Marmara Üniversitesi’nden Prof.Dr.Münevver Çetin’in yaptığı bu araştırma ile elde edilecek veriler bilimsel çalışmalar dışında başka bir amaçla kullanılmayacaktır. Bu nedenle **isminizi ve okulunuzun adını yazmanıza gerek yoktur.**

Değerli görüşlerinizi ve tecrübelerinizi içtenlikle paylaşarak hem “ ulusal eğitimimize” hem de bu çalışmaya katkıda bulunacağınıza inanıyorum.

**Lütfen anketi doldurduktan sonra “
tuncaysamdan@mek.k12.tr “ veya “ tsamdan@gmail.com “
adresine gönderiniz.**

Anlayışınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

İlköğretim Okulu

Tuncay ŞAMDAN
Müdür Baş yardımcısı
Marmara Eğitim Kurumları - Özel Marmara

Tel: 0216- 626 10 00 Dahili : 2117
GSM : 0532 413 65 71
E- posta : tuncaysamdan@mek.k12.tr
Web adresi : www.mek.k12.tr

Not : 1. Lütfen, e-posta olarak gelen anketi masa üstüne sağ tuşla hedefi farklı kaydederek, doldurduktan sonra değişiklikleri kaydetip, yukarıdaki e posta adresine gönderiniz.

2. İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün 29.11.2007 tarih ve 18.580/2946 sayılı yazıları ve İstanbul Valiliği’nin 28.11.2007 tarih ve 18.580/2938 sayılı onayları ile anket uygulama izini alınmıştır.

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE İSTANBUL İLİ OKUL MÜDÜRLERİ PROFİLİ ANKETİ

Anket süresi yaklaşık 10-15 dakikadır.

Lütfen size en uygun seçeneği parantez içine çarpı koyarak (X) işaretleyiniz
veya sizden istenen bilgiyi net olarak yazınız.

1. BÖLÜM – KİŞİSEL BİLGİLER

1- Cinsiyetiniz

() 1- Kadın

() 2- Erkek

2. Yaşınız:

() 1- 24-29

() 2- 30-34

() 3- 35-39

() 4- 40-44

() 5- 45-49

() 6- 49 ve üstü

3. Medeni durumunuz

() 1- Evli

() 2- Bekar

4. Çocuğunuz var mı? Var ise sayısı

() 1- Yok

() 2- 1

() 3- 2

() 4- 3

() 5- 4'ten çok

5. Evliyseniz eşiniz çalışıyor mu ?

() 1- Evet

() 2- Hayır

6. Eşinizin eğitim durumu

() 1- İlkokul

() 2- Ortaokul

() 3- Lise

() 4- Y.Okul (Önlisans)

() 5- Lisans

() 6- Yüksek Lisans

() 7- Doktora

7. Çocukluk yıllarınızın (0-14 yaş) en uzun süresi hangi yerleşim biriminde geçti?

() 1- İl merkezi

() 2- İlçe

() 3- Belde-Kasaba

() 4- Köy

8- **Tüm kaynaklardan** evinize ayda toplam ne kadar para giriyor ?

- 1- 1.250 – 2.000 YTL
- 2- 2.050 – 2.800 YTL
- 3- 2.850 - 3.600 YTL
- 4- 3.650 - 4.400 YTL
- 5- 4.450 YTL ve üstü

9- Oturduğunuz ev

- 1 - Kira
- 2 - Kendime ait
- 3 - Lojman
- 4 - Anne- babama ait

10- Oturduğunuz ev tipi

- 1- Site içinde Apt. dairesi
- 2- Bağımsız Apt.dairesi
- 3- Villa
- 4- Bahçeli müstakil ev

11- Sigara kullanıyor musunuz?

- 1- Evet
- 2- Ara sıra
- 3 - Hayır

12- **En sevmediğiniz** kişilik özelliklerinizden **3 tanesini önem sırasına göre (1,2,3) yazınız ?**

- Duyarsızlık,
- Saldırganlık,
- Duygusallık,
- Tembellik,
- Açıkgozlülük,
- Sorumsuzluk,
- Kararsızlık,
- Sinirlilik
- Sabırsızlık

13- **Kendinizi** önemli kişilik özelliklerinizle **tanımlasanız** aşağıdakilerden hangilerini seçerdiniz?

En önemli **3 tanesini önem sırasına göre (1,2,3) yazınız.**

- Sorumluluk
- Özgüven
- Çekingenlik
- Duyarlılık
- Duygusallık
- Sabırsızlık
- Çalışkanlık
- Azimlilik
- Sinirlilik
- İnatçılık
- Dürüstlük
- Samimiyet

14- Günlük hayata bakışınız nasıldır?

- 1- Çok karamsar
- 2- Biraz karamsar
- 3- Ne iyimser ne karamsar
- 4- Biraz iyimser
- 5- Çok iyimser

2.BÖLÜM – MESLEKİ BİLGİLER

15- Görev yaptığınız **ilçenin adı** (Okulunuzun bulunduğu ilçe).

.....

16- Görev yaptığınız okul türü

- 1- Devlet okulu
- 2- Özel okul

17- Devlet okulunda görev yapıyorsanız görev yeriniz

- 1- İlköğretim
- 2- Düz lise
- 3- Anadolu lisesi
- 4- Meslek lisesi (Her türlü meslek lisesi)

18- Kaç yıldır okul müdürü olarak görev yapıyorsunuz ?

- 1- 1 - 5 yıl
- 2- 6 - 10 yıl
- 3- 11- 15 yıl
- 4- 16- 20 yıl
- 5- 21- 25 yıl
- 6- 26 yıl ve üstü

19- Eğitim durumunuz

- 1- Eğitim Enstitüsü mezunu
- 2- Öğretmen Okulu mezunu
- 3- Lisans tamamlama
- 4- Eğitim Fakültesi mezunu
- 5- Fen – Edebiyat Fakültesi mezunu
- 5-Yüksek Lisans
- 6- Doktora
- 7- Diğer fakülte/bölüm , lütfen belirtiniz :

20. Mezun olduğunuz üniversitenin adı

.....

21. Yüksek Lisans yaptığınız alan (YL yapmadıysanız bu soruyu lütfen yanıtlamayınız)

- 1- Eğitim Bilimleri
- 2- Eğitim Yönetimi ve Denetimi
- 3- Kendi branşımızda
- 4- Diğer alanlarda

22. **İyi derecede** bildiğiniz yabancı dil (**Y.Dil bilmiyorsanız lütfen bu soruyu yanıtlamayınız**)

- 1- İngilizce
- 2- Almanca
- 3- Fransızca
- 4- Arapça
- 5- İtalyanca veya İspanyolca
- 6 - Diğer

23. KPDS (Kamu Personeli Dil Sınavı) veya ÜDS (Üniversite Personeli Dil Sınavı) 'ye girdiyseniz aldığınız puan

- 1- 25-35
- 2- 36-45
- 3- 46-55
- 4- 56-65
- 5- 66 ve üstü

3. BÖLÜM – EĞİTİM ÖĞRETİME İLİŞKİN SORULAR

24- Görev yaptığınız okulda “Milli Eğitimin Genel Amaçları” sizce ne düzeyde gerçekleşiyor ?

- 1- Çok iyi
- 2- İyi
- 3- Orta düzeyde
- 4- Pek gerçekleşmiyor

25- Kendinizi nasıl bir eğitim lideri olarak tanımlarsınız ?

- 1- Otoriter
- 2- Demokratik
- 3- Yönlendiren
- 4- Örnek oluşturan

26- Okul müdürü olarak kendinizi ne derece yeterli ve donanımlı görüyorsunuz ?

- 1- Yetersiz
- 2- Orta derecede yeterli
- 3- Yeterli
- 4- Tamamen yeterli

27- Görev yaptığınız okul ideal bir eğitim kurumu standartlarına ne derece uygun ?

- 1- Çok uygun
 2- Uygun
 3- Ne iyi ne kötü
 4- Uygun değil
 5- Hiç uygun değil

28- Bilişim teknolojilerini (bilgisayar,internet,multi medya vb.) kullanma konusunda ne kadar bilgi sahibisiniz ?

- 1- Çok az
 2- Az
 3- Orta
 4- İyi
 5- Çok iyi
 6- Bu tür araçları kullanmıyorum

29- Sızce okul müdürlerinin ataması hangi kıstaslara göre yapılmalı ?

- 1- Sınavla
 2- Tecrübeye göre
 3- Sınav + Yüksek lisans/Doktora
 4- Mesleki tecrübe + Sınav + Y.Dil bilme + Y.Lisans/doktora
 5-Mesleki Tecrübe + Sınav

30- İdeal bir okul müdürünün sahip olması gereken **aşağıdaki özellikleri önem sırasına göre (1-5) numaralandırınız.**

- Liderlik vasfının olması
 Mesleki tecrübe
 Yabancı dil bilme
 Y.Lisans/Doktora yapmış olma
 Bilgisayar,internet vb.teknolojileri kullanabilme

31- **Son 3 yıl içinde** hiç yöneticilikle ilgili seminere katıldınız mı?

- 1- Hayır hiç katılmadım
 2- 1 kez
 3- 2 kez
 4- 3 kez

4.BÖLÜM : SOSYAL ve KÜLTÜREL YAŞAMA İLİŞKİN SORULAR

32- Evinize her gün düzenli olarak gazete alır mısınız?

- 1- Evet
 2- Hayır

33. Abone olduğunuz veya düzenli olarak aldığınız dergi/dergiler var mı?

- 1- Hayır
 2- Evet

34- Yılda ortalama kaç kitap okursunuz ?

- 1- **1-2**
 2- **2-3**
 3- **3-4**
 4- **4'ten çok**

- 35- Tiyatroya ne kadar sıklıkta gidersiniz (Yılda) ?
 () 1- **1-2**
 () 2- **2-3**
 () 3- **3-4**
 () 4- **4'ten çok**
- 36- Sinemaya gider misiniz? Ne sıklıkta?
 () 1- Hiç gidemiyorum
 () 2- Yılda bir iki kez
 () 3- Ayda bir kez
 () 4- İki üç ayda bir kez
- 37- Günde ortalama kaç saat TV izlersiniz?
 () 1- **1**
 () 2- **2**
 () 3- **3**
 () 4- **3'ten çok**
- 38- En çok ne/hangi tür program izlersiniz? **İkisini işaretleyiniz.**
 () 1- Haber
 () 2- Kültürel
 () 3- Magazin-Eğlence
 () 4- Film-Dizi
 () 5- Tartışma programları
- 39- Otomobiliniz var mı ? Var ise modeli ?
 () 1- Hayır
 () 2- 2003-2007
 () 3- 1998-2002
 () 4- 1993-1997
 () 5- 1992 ve altı
- 40- Ailenizle **yılda** kaç kez dışarıda yemek yersiniz?
 () 1- 1-2 kez
 () 2- 2-3 kez
 () 3- 3-4 kez
 () 4- 4'ten çok
 () 5- Hiç yemem
- 41- Herhangi bir sporla uğraşır mısınız (Hobi olarak)?
 () 1- Evet
 () 2- Hayır
- 42- Herhangi bir müzik aleti çalar mısınız (Hobi olarak)?
 () 1- Evet
 () 2- Hayır
- 43- Üye olduğunuz kulüp veya sivil toplum örgütleri var mı?
 () 1- Evet
 () 2- Hayır
- 44- Yılda kaç kez tatile gidersiniz ?
 () 1- 1 kez
 () 2- 2 kez
 () 3- 2'den çok
 () 4- Hiç gitmem

5.BÖLÜM –AVRUPA BİRLİĞİNE İLİŞKİN SORULAR

45- Avrupa Birliğince desteklenen LLP (ARION) –Yaşam Boyu Öğrenme Programı,COMENIUS, ERASMUS vb. programlarla veya başka bir nedenle yurtdışına hiç çıktınız mı?

- 1- Hayır hiç çıkmadım
 2- 1 kez
 3- 2 kez
 4- 3 kez
 5- 3'ten çok

46- Sizce Türkiye Avrupa Birliğine girmeli mi?

- 1- Evet girmeli
 2- Hayır girmemeli
 3- Girip girmemesi konusunda kararsızım

47- **46.Soruya yanıtınız evet ise;**sizce Avrupa Birliği'ne girmenin Türkiye'ye sağlayacağı en önemli yararlar nelerdir? **Üç tanesini önem sırasına göre (1,2,3) işaretleyiniz.**

- 1- Çağdaş, demokratik bir toplum yapısının oluşmasını sağlar
 2- Ekonomik kalkınmayı sağlar
 3- İnsan haklarını geliştirir
 4- kültürler arası farkındalık yaratır.
 5- Toplumun eğitim düzeyini yükseltir.
 6- Diğer , lütfen belirtiniz :

48- **46.Soruya yanıtınız hayır ise,** nedenlerinizden **Üç tanesini önem sırasına göre (1,2,3) işaretleyiniz.**

- 1- Ulusal değerlerimize zarar verir
 2- Bir Hıristiyan kulübüdür
 3- Manevi değerlerimize zarar verir
 4- İslam dünyasından uzaklaştırır
 5- Ülkemizin bölünmesine yol açar
 6- Diğer, lütfen belirtiniz :

49-Sizce Avrupa Birliği'ne girmenin Türk Eğitim Sistemi'ne nasıl bir katkısı olacaktır, **iki tanesini işaretleyiniz.**

- 1- Eğitimin kalitesini yükseltecektir,
 2- Bilimsel ve demokratik bir eğitime geçişe yardımcı olacaktır
 3- Eğitimde fırsat eşitliği yaratacaktır
 4- Diğer, lütfen belirtiniz :

50- Gelişmiş Avrupa ülkeleri ile kıyasladığımızda;sizce Türkiye'nin en önemli üç sorunu aşağıdakilerden hangileridir ? **En önemli 3 tanesini önem sırasına göre (1,2,3) yazınız ?**

- 1-Terör
 2-İşsizlik
 3-İrtica
 4-Hızlı nüfus artışı
 5-Gerçek bir demokrasinin olmayışı
 6-Eğitim
 7-Gelir dağılımındaki adaletsizlik

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 2938
Konu : Anket (Tuncay ŞAMDAN)

28/11/2007

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Maltepe Üniversitesi'nin 14/11/2007 tarih ve 1353 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın 11/04/2007 tarih ve 1950 sayılı emri.
d) Millî Eğitim Müdürlüğü Anket Komisyonu'nun 22/11/2007 tarihli tutanağı.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans öğrencisi **Tuncay ŞAMDAN** İlimiz ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında (meslek liseleri dahil) yüz yüze görüşme yoluyla veya internet aracılığıyla okul müdürlerine uygulanmak üzere "**Avrupa Birliği Sürecinde İstanbul İli Okul Müdürleri Profili**" konulu anket çalışmasını yapma hakkındaki İlgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans öğrencisi **Tuncay ŞAMDAN** İlimiz ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında (meslek liseleri dahil) yüz yüze görüşme yoluyla veya internet aracılığıyla okul müdürlerine uygulanmak üzere "**Avrupa Birliği Sürecinde İstanbul İli Okul Müdürleri Profili**" konulu anket çalışmasını, bilimsel amaç dışında kullanılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, İlgi (c) Bakanlık Emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamımızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

M. Ata ÖZER

Millî Eğitim Bakanlığı

EKLER:

Ek-1. İlgi (a) yazı ve ekleri

OLUR

28/11/2007

Hikmet DİNÇ

Vali a.

Vali Yardımcısı

Ash imzalıdır.

24 Nisan 2008 PERŞEMBE

Resmî Gazete
Sayı : 26856

YÖNETMELİK

Millî Eğitim Bakanlığından:

MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI EĞİTİM KURUMLARI

YÖNETİCİLERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Temel İlkeler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumları yöneticiliklerini ikinci görev olarak yürüteceklerin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumları yöneticiliklerini ikinci görev olarak yürütecekleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 56 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aday: Bu Yönetmelik kapsamındaki eğitim kurumları yöneticiliklerine atanmak üzere başvuruda bulunanları,

b) Atama: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarının yöneticiliklerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 88 inci maddesine göre ikinci görev kapsamında yapılan görevlendirmeyi,

c) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,

ç) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

d) Değerlendirme Komisyonu: Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarına atanacak yöneticilerin seçimi amacıyla valiliklerde kurulacak komisyonu,

e) Eğitim Kampusu: Birden fazla eğitim kurumunun bulunduğu eğitim ünitelerini,

f) Eğitim Kampusu Müdürü: İkinci görevinin yanında kampus içerisindeki ortak iş ve işlemleri koordine etmek üzere kampus içerisindeki eğitim kurumu müdürleri arasından görevlendirilecek müdürü,

g) Eğitim Kurumu: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her tür ve derecedeki okul ve kurumları,

ğ) Kurucu Müdür: İlk defa eğitim ve öğretime açılacak olan kurumları, kurumun amacına uygun eğitim ve öğretim hizmetlerine hazır hale getirmek üzere, eğitim ve öğretime açılıncaya kadar geçen süre içerisinde görevlendirilenleri,

h) Müdür Yetkili Öğretmen: Müdür normu bulunmayan ilköğretim okullarında sınıf öğretmenliği görevi yanında yönetim hizmetlerini de yürütmek üzere görevlendirilen öğretmeni,

ı) Statü Değişikliği Olan Eğitim Kurumu: Birleştirme veya dönüştürme yoluyla yeni oluşan eğitim kurumunu,

i) Yıl: 12 aylık süreyi,

j) Yönetici: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında müdür, kampus müdürü, müdür başyardımcısı, müdür yardımcısı görevlerinde bulunanları,

ifade eder.

Temel ilkeler

MADDE 5 – (1) Eğitim kurumu yöneticiliklerine atamada esas alınacak temel ilkeler şunlardır;

a) Atamalarda kariyer ve liyakat esas alınır.

b) Atamalarda norm kadro esasları göz önünde bulundurulur.

c) Atamalarda puan üstünlüğü dikkate alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim Kademeleri, Değerlendirme Komisyonunun Oluşumu ve Görevleri

Yönetim kademeleri

152

MADDE 6 – (1) Eğitim kurumları yönetim kademeleri şunlardır:

- a) Birinci Kademe: Eğitim kurumu müdür yardımcılığı,
- b) İkinci Kademe: Eğitim kurumu müdür başyardımcılığı,
- c) Üçüncü Kademe: C tipi eğitim kurumu müdürlüğü,
- ç) Dördüncü Kademe: B tipi eğitim kurumu müdürlüğü,
- d) Beşinci Kademe: A tipi eğitim kurumu müdürlüğü.

Değerlendirme komisyonunun oluşumu

MADDE 7 – (1) Eğitim kurumu yöneticiliklerine atanmak üzere başvuruda bulunan adayların değerlendirilmesi amacıyla, atamaya yetkili amirlerin onayı ile değerlendirme komisyonu oluşturulur. Değerlendirme komisyonu il millî eğitim müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının ya da şube müdürünün başkanlığında, yönetici atamadan sorumlu şube müdürü, atama yapılacak eğitim kurumunun bulunduğu ilçenin millî eğitim müdürü, bir ilköğretim müfettişi ve (A) tipi bir eğitim kurumu müdürü olmak üzere toplam beş kişiden oluşur.

(2) Komisyona aynı usulle birer yedek üye de belirlenir.

(3) Komisyonun başkan ve üyeleri; kendilerinin, eşlerinin, üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kayın hısımlarının değerlendirilmesinde görev alamazlar. Bu durumda olan üyelerin yerine yedek üye görevlendirilir.

(4) Değerlendirme komisyonunun sekretarya işlemleri yönetici atamadan sorumlu birimce yürütülür.

Değerlendirme komisyonunun görevleri

MADDE 8 – (1) Değerlendirme komisyonu; eğitim kurumu yöneticiliklerine atanmak üzere başvuruda bulunan adayların başvurularını inceleyip, gerekli şartları taşıyanları Ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden değerlendirerek değerlendirme sonuçlarını il millî eğitim müdürlüğüne sunar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Duyuru, Atama ve Yönetici Olarak Atanacaklarda Aranacak Şartlar

Duyuru

MADDE 9 – (1) Atama yapılması planlanan eğitim kurumlarının yöneticiliklerine; valiliklerce il genelinde ve her adayın bilgi sahibi olmasını sağlayacak şekilde başvuru tarihinden en az 15 gün önce duyuru yapılır.

(2) Halen yöneticilik görevi yapanlar, buldukları eğitim kurumu yöneticiliğinde en az iki yıl görev yapmış olmaları kaydıyla aynı yönetim kademesindeki duyurusu yapılan eğitim kurumlarına atanmak üzere başvuruda bulunabilirler. Daha üst ya da alt kademedeki eğitim kurumu yöneticilikleri için bulunduğu eğitim kurumunda iki yıl görev yapmış olma şartı aranmaz.

(3) Yöneticilikleri boş olduğu halde birinci duyuruda adayı bulunmayan eğitim kurumu yöneticiliklerine, bu eğitim kurumlarıyla sınırlı olmak kaydıyla ikinci bir duyuru daha yapılır. İkinci duyuru sonucunda da aday bulunamaması halinde genel şartları taşıyanlar arasından atamaya yetkili amirce atama yapılır. Bu şekilde atanmış olan eğitim kurumu yöneticilerinin yeniden ya da yer değiştirme suretiyle bir başka eğitim kurumuna atanabilme hakkını elde edebilmeleri için atanmış oldukları bu eğitim kurumunda yönetici olarak kesintisiz en az iki yıl görev yapmış olmaları zorunludur.

Atama yetkisi

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki eğitim kurumlarının her kademedeki yöneticileri valiliklerce atanır.

Yönetici olarak atanacaklarda aranacak genel şartlar

MADDE 11 – (1) Yöneticilik görevlerine atanacaklarda aranılan genel şartlar şunlardır:

- a) Yükseköğrenim görmüş olmak,
- b) Öğretmenlikte adaylığı kaldırılmış olmak,
- c) Son yıla ait sicil notu iyi olmak kaydıyla son üç yıllık sicil notu ortalaması 76 puandan aşağı olmamak,
- ç) Son üç yıllık hizmet süresi içinde, yöneticilik görevi olanların yöneticilik görevi adli veya idari soruşturma sonucu üzerinden alınmamış olmak,
- d) Zorunlu çalışma yükümlülüğü gerektiren yerler dışındaki eğitim kurumu yöneticiliklerine atanacaklar için ilgili mevzuatına göre zorunlu çalışma yükümlülüğünü sağlık veya eş durumu özrüne dayalı olarak erteletmiş, tamamlamış ya da bu yükümlülüğünden muaf tutulmuş olmak.
- e) Halk eğitimi merkezi ile öğretmenleri ve akşam sanat okulu yöneticiliklerine atanacaklarda herhangi bir alan öğretmeni olmak; rehberlik ve araştırma merkezi yöneticiliklerine atanacaklarda rehber öğretmen veya özel eğitim öğretmeni olmak; turizm eğitim merkezlerine atanacaklarda otelcilik ve turizm meslek liselerine atölye laboratuvar veya meslek dersleri öğretmeni olarak atanabilecek nitelikte olmak; diğer eğitim kurumlarına atanacaklarda ise atanacağı eğitim kurumunda Talim ve Terbiye Kurulu kararlarına göre aylık karşılığı okutabileceği ders bulunmak,

(2) Anadolu statülü eğitim kurumları, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ve bilim sanat merkezleri yöneticiliklerine öncelikle bu eğitim kurumlarında görev yapan ya da yapmış olanlar arasından atama yapılır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen eğitim kurumu yöneticiliklerine atanma şartlarını taşıyan aday bulunamaması durumunda diğer eğitim kurumlarında görev yapan adaylar arasından da atama yapılabilir. Bu şekilde ataması yapılanlar bu kurumların yöneticiliklerinden ayrılmaları halinde durumlarına uygun eğitim kurumlarına atanırlar.

Müdürlüğe atama

MADDE 12 – (1) (C) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az bir yıl görev yapmış olmaları, (B) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az iki yıl görev yapmış olmaları ve (A) tipi eğitim kurumu müdürü olarak atanacakların eğitim kurumu yöneticiliklerinde en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla, boş bulunan eğitim kurumu müdürlüklerine atanmak isteyenlerden bu Yönetmelikte öngörülen genel şartları taşıyanlar, valiliklerce yapılacak duyuru üzerine Ek-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile en fazla beş eğitim kurumu tercih etmek suretiyle valiliklere başvuruda bulunurlar.

(2) Başvuruda bulunan adayların değerlendirilmeleri Ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden yapılır.

(3) Yapılan değerlendirme sonucunda adayların atamaları, tercihleri doğrultusunda puan üstünlüğü esasına göre yapılır.

Müdür başyardımcılığına atama

MADDE 13 – (1) Boş bulunan müdür başyardımcılıklarına atanmak isteyenlerden bu Yönetmelikte öngörülen genel şartları taşıyanlar, en az bir yıl süreyle yöneticilik yapmış olmak kaydıyla valiliklerce yapılacak duyuru üzerine Ek-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile en fazla beş eğitim kurumu tercih etmek suretiyle başvuruda bulunabilirler.

(2) Başvuruda bulunan adayların değerlendirilmeleri Ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden yapılır.

(3) Yapılan değerlendirme sonucunda adayların atamaları, tercihleri doğrultusunda puan üstünlüğü esasına göre yapılır.

Müdür yardımcılığına atama

MADDE 14 – (1) Boş bulunan müdür yardımcılıklarına atanmak isteyenlerden bu Yönetmelikte öngörülen genel şartları taşıyanlar, valiliklerce yapılacak duyuru üzerine Ek-1'deki Yöneticilik İstek Formu ile en fazla beş eğitim kurumu tercih etmek suretiyle başvuruda bulunabilirler.

(2) Başvuruda bulunan adayların değerlendirilmeleri Ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formu üzerinden yapılır.

(3) Yapılan değerlendirme sonucunda adayların atamaları, tercihleri doğrultusunda puan üstünlüğü esasına göre yapılır.

Diğer görevlerde bulunmuş olanların atamaları

MADDE 15 – (1) Öğretmenlikte adaylığı kaldırılmış olmak kaydıyla; Talim ve Terbiye Kurulu uzmanlığı, eğitim uzmanlığı ve (mülga) APK uzmanlığı görevleri ile şube müdürü ve daha üst unvanlı görevlerde asaleten geçirilen süreler beşinci kademe yöneticiliğinde, kamu kurum ve kuruluşlarında Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dâhil şef kadrosunda geçen süreler dördüncü kademe yöneticiliğinde geçmiş sayılır. Halen bu görevlerde bulunanlar, duyurusu yapılan eğitim kurumu yöneticiliklerine atanmak üzere bu Yönetmeliğin 12, 13 ve 14 üncü madde hükümlerine göre valiliklerde görev yapanlar görev yaptıkları valilik, merkez teşkilatında görevli olanlar ise Personel Genel Müdürlüğü kanalıyla başvuruda bulunabilirler.

(2) Özel öğretim kurumları ile Bakanlığa bağlı yurt dışındaki okullarda müdür olarak geçirilen süreler dördüncü kademe yöneticiliğinde; görevli olduğu eğitim kurumunda eğitim kurumunu eğitim öğretime açmak kaydıyla kurucu müdür olarak geçirilen süreler üçüncü kademe yöneticiliğinde; en az bir yıl olmak kaydıyla müdür yetkili öğretmen olarak geçirilen süreler üçüncü kademe yöneticiliğinde geçmiş sayılır. Bunlardan eğitim kurumu yöneticiliklerine atanmak isteyenler, yapılacak duyurulara başvurmaları halinde atanmak istedikleri eğitim kurumu için öngörülen atama usul ve esaslarına göre atanabilirler.

Statü değişikliği olan eğitim kurumu yöneticiliklerine atama

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde;

a) Birleştirilme yolu ile oluşan eğitim kurumu yöneticiliklerine, birleşme sırasında birleştirilen eğitim kurumlarında yönetici olarak görev yapıyor olmak kaydıyla başvuruda bulunanlar arasından Ek-2'deki Yönetici Değerlendirme Formuna göre yapılacak değerlendirme sonuçlarına göre en yüksek puan alan yöneticilerin ataması yapılır.

b) Dönüştürülme yoluyla oluşan eğitim kurumlarına, önceki kurum yöneticileri, norm kadro esaslarına göre bir başka şart aranmaksızın atanır.

(2) Statü değişikliğine bağlı olarak görev yapmakta oldukları eğitim kurumları kapatılanlar istekleri de dikkate alınarak bir başka şart aranmaksızın durumlarına uygun boş bulunan eğitim kurumu yöneticiliklerine atanırlar. Durumlarına uygun yöneticilik kadrosu olmayanlar ile yöneticilik görevine atanmak istemeyenler norm kadro esaslarına göre diğer eğitim kurumuna öğretmen olarak atanırlar.

Puan eşitliği halinde öncelik sırası

MADDE 17 – (1) Eğitim kurumlarının yöneticiliklerine atanacaklarda, puan eşitliği halinde sırasıyla;

- a) Lisansüstü düzeyde öğrenim görmüş,
- b) Başöğretmen,

- c) Uzman öğretmen,
 - ç) Yöneticilikteki hizmet süresi fazla,
 - d) Öğretmenlikteki hizmet süresi fazla
- olanlara öncelik verilir.

(2) Mesleki ve teknik eğitim veren eğitim kurumlarına atanacaklarda birinci fıkraya göre yapılan değerlendirmede puan eşitliği olması halinde ise, bölüm, atölye veya laboratuvar şefi olarak görev yapmış olan adaya öncelik verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yöneticilik Görevinin Sona Ermesi

Yöneticilik görevinin sona ereceği haller

MADDE 18 – (1) Eğitim kurumu yöneticilerinden;

- a) Yurt dışında veya uluslararası kuruluşlarda bir yıldan daha fazla geçici veya sürekli görevle görevlendirilenlerin,
 - b) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 108 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri çerçevesinde bir yıldan daha fazla süre ile aylıksız izin alanların,
 - c) 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 18 inci maddesi kapsamında aylıksız izne ayrılanların,
 - ç) Görev yapmakta oldukları eğitim kurumları herhangi bir nedenle kapatılanların
- yöneticilikleri sona erer.

Kapatılan eğitim kurumu yöneticileri ile norm kadro fazlası yöneticiler

MADDE 19 – (1) 18 inci maddenin (ç) bendine göre yöneticilik görevi sona erenler, istekleri de dikkate alınarak başkaca bir şart aranmaksızın durumlarına uygun eğitim kurumu yöneticiliklerine öncelikle atanırlar.

(2) İlgili mevzuatında belirtilen yöneticilik normuna esas ölçütler çerçevesinde yöneticilik norm kadroları düşen eğitim kurumlarında görevli yöneticilerin yöneticilikleri iki öğretim yılı daha devam eder. Bu sürenin sonunda yapılan norm kadro belirlemelerinde durumlarında herhangi bir değişiklik olmayan eğitim kurumlarında görevli yöneticilerin yöneticilikleri sona erer. Bu şekilde yöneticilik görevi sona erenler, buldukları eğitim kurumunda branşlarında norm kadro açığı olması durumunda istemeleri halinde bu eğitim kurumuna, istekleri olmaması ya da açık norm kadro bulunmaması durumunda ise durumlarına uygun ihtiyaç bulunan bir eğitim kurumuna öğretmen olarak atanırlar.

(3) Norm kadro fazlası yöneticiler bu Yönetmelik eki Ek-2 Yönetici Değerlendirme Formu üzerinde yapılacak değerlendirmeye göre en az puan alandan başlanarak belirlenir.

Yöneticilik görevinden ayrılma

MADDE 20 – (1) Eğitim kurumu yöneticileri, yöneticilik görevlerinden ayrılma isteğinde bulunabilirler.

(2) Yöneticilik görevlerinden kendi isteği ile ayrılanlar, buldukları eğitim kurumunda branşlarında norm kadro açığı olması ve istemeleri halinde bu eğitim kurumuna; istememeleri ya da açık norm kadro bulunmaması durumunda ise durumlarına uygun ihtiyaç bulunan bir eğitim kurumuna öğretmen olarak atanırlar.

(3) Yöneticilik görevlerinden;

- a) Eş, sağlık, öğrenim durumu gibi özürler nedeniyle,
- b) Branş değişikliği nedeniyle,
- c) Norm kadro fazlası olması nedeniyle

ayrılmış olanlar hariç olmak üzere, kendi istekleri ile ayrılmış olanlar bir yıl geçmeden yeniden yöneticilik görevine atanamazlar.

Yöneticilik görevinden alınma

MADDE 21 – (1) Eğitim kurumu yöneticilerinden haklarında yapılan adli ve idarî soruşturma sonucu hazırlanan raporların yetkili amir ve kurullarca değerlendirilmesi sonucuna göre;

a) Görev yerlerinin değiştirilmesi gerekenlerin il içinde ya da il dışında, durumlarına uygun eğitim kurumu yöneticiliklerine,

b) Yöneticilik görevlerinden alınması gerekenler ihtiyaç bulunan eğitim kurumlarına öğretmen olarak,

atanırlar.

(2) Sicil raporlarına göre son iki yıl sicili üst üste 76 puanın altında değerlendirilenlerin görev yerleri, bir alt yönetim kademesi olacak şekilde il içinde değiştirilebilir.

(3) Yöneticiliğe atanma şartlarından herhangi birisini kaybedenler ile son iki yıl sicili üst üste olumsuz değerlendirilenler yöneticilik görevinden alınırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurum Tiplerinin Tespiti ve Kurum Tipi Belirleme Komisyonu
Kurum tiplerinin tespiti

MADDE 22 – (1) Her derece ve türdeki eğitim kurumlarının tipleri bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-3 deki Kurum Tipleri Tespit Formu üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda belirlenir.

(2) Yapılan değerlendirme sonucunda puanı;

a) Anaokullarından;

1) 35 ve daha fazla olanlar (A) tipi,

2) 30-34 arasında olanlar (B) tipi,

3) 30 dan az olanlar (C) tipi.

b) İlköğretim okulları, eğitim uygulama okulu ve iş eğitim merkezlerinden;

1) 40 ve daha fazla olanlar (A) tipi,

2) 25-39 arasında olanlar (B) tipi,

3) 25 den az olanlar (C) tipi.

c) Liselerden;

1) 60 ve daha fazla olanlar (A) tipi,

2) 40-59 arasında olanlar (B) tipi,

3) 40 dan az olanlar (C) tipi.

ç) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile mesleki ve teknik eğitim merkezlerinden;

1) 60 ve daha fazla olanlar (A) tipi,

2) 45-59 arasında olanlar (B) tipi,

3) 45 den az olanlar (C) tipi.

d) Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitüleri, pratik kız sanat okulları, bilim sanat merkezleri, turizm eğitim merkezleri, iş eğitim merkezleri, iş okulları, otistik çocuklar eğitim merkezleri ve benzeri kurumlardan mevzuatına göre belirlenmiş görev alanlarındaki toplam nüfus;

1) 200.000 ve daha fazla olan yerleşim merkezindekiler (A) tipi,

2) 200.000 den az olan yerleşim merkezindekiler (B) tipi.

e) Halk eğitimi merkezleri ve mesleki eğitim merkezlerinin görev alanlarındaki toplam nüfus;

- 1) 50.000 ve daha fazla olan yerleşim merkezindekiler (A) tipi,
- 2) 50.000 den az olan yerleşim merkezindekiler (B) tipi.

f) Rehberlik ve araştırma merkezlerinden mevzuatına göre belirlenmiş görev alanlarındaki toplam nüfusu;

- 1) 200.000 ve daha fazla olan yerleşim merkezindekiler (A) tipi,
- 2) 200.000 den az olan yerleşim merkezindekiler (B) tipi.

g) Öğretmen evi/öğretmen evi ve Akşam Sanat Okullardan puanı;

- 1) 90 ve daha fazla olanlar (A) tipi,
- 2) 79-89 arasında olanlar (B) tipi,
- 3) 79 dan az olanlar (C) tipi,

olarak tespit edilir.

(3) Bu tespitler her iki yılda bir yenilenir. Yeni açılan eğitim kurumlarının tipleri, eğitim ve öğretime başladıkları tarihi takip eden bir ay içinde belirlenir.

(4) Özel eğitim kurumu niteliği taşıyan eğitim kurumlarına ayrıca beş puan ilave edilir.

(5) Doğrudan Bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren eğitim kurumları (A) tipi sayılır.

(6) Herhangi bir nedenle eğitim kurumu tipi belirlenememiş olan eğitim kurumları (C) tipi olarak kabul edilir.

Kurum tipi belirleme komisyonu

MADDE 23 – (1) Her derece ve türdeki eğitim kurumlarının tiplerini belirlemek üzere il merkezlerinde; il millî eğitim müdürünün görevlendireceği bir millî eğitim müdür yardımcısının başkanlığında, ilgili şube müdürü, ilgili ilçe millî eğitim müdürü, bir ilköğretim müfettişi ile bir (A) tipi eğitim kurumu müdüründen olmak üzere toplam beş kişiden oluşan Kurum Tipi Belirleme Komisyonu kurulur. Büyükşehir statüsündeki illerin merkez ilçelerinde de üyeleri valilikçe belirlenmek üzere Kurum Tipi Belirleme Komisyonu kurulabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 24 – (1) 13/4/2007 tarihli ve 26492 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut yöneticilerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte eğitim kurumlarında asaleten yönetici olarak görev yapanlar görevlerine devam ederler.

Müdür yardımcılığı sınavını kazananların durumu

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 11/1/2004 tarihli ve 25343 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği hükümlerine göre, müdür yardımcılığı için yapılan seçme sınavını kazanan adaylar, sınavların geçerlik süresi ile sınırlı olmak kaydıyla bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde müdür yardımcılığına atanmak üzere başvurmaları halinde kendi aralarındaki sınav puanı üstünlüğüne göre öncelikle atanırlar.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Ekleri :

Yöneticilik İstek Formu Ek-1

Yönetici Değerlendirme Formu Ek-2

Kurum Tipleri Tespit Formu Ek-3

YÖNETİCİLİK İSTEK FORMU

EK -1

A. KİŞİSEL BİLGİLER			
T.C. Kimlik No:	Doğum Yeri ve Yılı		
Adı Soyadı:	Cinsiyeti		
Görevi:	Medeni Hali	Evli ☐	Bekar ☐
Görev Yaptığı Kurumun Adı/Tipi	Branşı	/.....	
/.....			

Fotograf

B. ÖZGEÇMİŞE İLİŞKİN BİLGİLER

ÖĞRENİM DURUMU	En Son Mezun Olduğu Yüksek Öğretim Programı	Adı				
		Bölümü				
		Öğrenim Süresi				
Lisans Üstü Öğrenimi	Lisans Üstü Öğrenimi	1.Yüksek Lisans.....				
		2.Doktora.....				
HİZMETİ		Gün	Ay	Yıl		
		a) Toplam Hizmet Süresi	____	____	____	____
		b) Yöneticilikteki Toplam Hizmet Süresi	____	____	____	____
		1) Asaleten/Vekaleten Müdür Yardımcılığında Geçen Hizmet Süresi	____	____	____	____
		2) Asaleten/Vekaleten Müdür Başyardımcılığında Geçen Hizmet Süresi	____	____	____	____
		3) Asaleten/Vekaleten Müdürlükte (A,B,C tipi) Geçen Hizmet Süresi	____	____	____	____
		4) Eğitim Kurumu Yöneticiliklerinde Geçici Görevlendirme Olarak Geçen Hizmet Süresi	____	____	____	____
		5) Müdür Yetkili Öğretmenlikteki Hizmet Süresi	____	____	____	____
6) Öğretmenlikte Geçen Hizmet Süresi (Yöneticilik Hariç)	____	____	____	____		
Atanmak İstedığı Kurum Ve Tipi	Adı		Tipi			
	1.....					
	2.....					
	3.....					
	4.....					
5.....						
Formdaki bilgilerin tam ve doğru olduğunu, bu bilgilerin yanlış olması durumunda başvurumun geçersiz sayılmasını kabul ederim.						
Adı-Soyadı: İmza:						

YÖNETİCİ DEĞERLENDİRME FORMU

EK-2

Kişisel Bilgiler	T.C. Kimlik No		Adı Soyadı		PUAN DEĞERİ	VERİLEN PUAN
	Doğum Yeri Yılı		Alanı			
	Mezun Olduğu Okul					
	Görevli Olduğu Kurum Adı	Tipi	Atanmak İstediği Kurumlar	Tipi		
			1-			
			2-			
		3-				
		4-				
		5-				
Eğitimi	Görmüş olduğu her bir yüksek öğrenimin her yılı için				1	
	Lisans Üstü Eğitimi	Yüksek Lisans (Yönetim Alanında)		5		
		Yüksek Lisans (Diğer Alanlarda)		3		
		Doktora (Yönetim Alanında)		8		
		Doktora (Diğer Alanlarda)		5		
Ödüller, Sicil, Ceza	Sicil Oralaması (Son Üç Yıl)	90 ve Yukarı Olanlar İçin		10		
		76-89 Arası Olanlar İçin		8		
	En Fazla Üç Adet Olmak Üzere Aldığı Ödüller	Her Aylıkla Ödül İçin		8		
		Atamaya Yetkili Amirlerce Verilmiş Olan Her Takdir Belgesi İçin		5		
		Her Teşekkür Belgesi İçin		3		
	Aldığı Cezalar	Her Uyarma , Kınama, İhtar ve Tevbih Cezaları İçin		-3		
		Her Aylıktan Kesme, Ders Ücretlerini Kesilmesi, Maaş Kesilmesi Cezaları İçin		-5		
		Her Kademe İlerlemesinin Durdurulması, Kıdem İndirilmesi Derece İndirilmesi Cezaları İçin		-8		
	Kariyer *	Uzman Öğretmen Unvanlı Olanlar İçin			5	
Başöğretmen Unvanlı Olanlar İçin			8			
Ek Pu **	Atanmak İstediği Eğitim Kurumuna Branşı İtibariyle Öğretmen Olarak Atanabilecek Nitelikte Olanlar İçin			5		
	Kurucu Müdür Olarak Görev Yapanlardan Görev Yaptıkları Eğitim Kurumuna Atanmak İsteyenler İçin			5		
Yön.Hzm.	Vekaleten Müdür Yardımcılığında geçen her yıl için			0.8		
	Asaleten Müdür Yardımcılığında geçen her yıl için			1		
	Vekaleten Müdür Baş Yardımcılığında geçen her yıl için			0.9		
	Asaleten Müdür Baş Yardımcılığında geçen her yıl için			1,1		
	Vekaleten Müdürlükte (A,B,C tipi) geçen her yıl için			1,2		
	Asaleten Müdürlükte (A,B,C tipi) geçen her yıl için			1,3		
	Eğitim Kurumu Yöneticiliklerinde Görevlendirme Olarak Geçen Sürelerin Her Yılı İçin			1		
Öğretmenlikte Geçen Süreler Her Yıl İçin (Yöneticilikte Geçen Süreler Hariç)			0.1			
TOPLAM						
KOMİSYON BAŞKANI		ÜYE	ÜYE	ÜYE		

Açıklamalar

* Yüksek lisans ya da doktora yapmış olan uzman ve başöğretmenlere ayrıca puan verilmez.

(**) Meslek liseleri ve mesleki teknik ortaöğretim kurumu yöneticiliklerine atanacaklar bakımından atölye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmeni olanlara değerlendirme sonucu çıkan toplam puanın %10'u ayrıca ek puan olarak verilir.

KURUM TIPLERİ TESPİT FORMU

İli İlçesi Okul/Kurum
 Merkez Teşkilatında Bağlı olduğu Ana Hizmet Birimi.....
 EK-3

SIRA NO	PUANLAMAYA ESAS ÖZELLİKLER	PUAN DEĞERİ	VERİLEN PUAN
1	Okulun öğretime açık olduğu her yıl için (10 yıla kadar)	1	
2	Toplam öğrenci sayısı	350'den az	2
		350-749 arası	4
		750-1499 arası	6
		1500 ve daha fazla	8
3	Kadrolu öğretmen sayısı	25'den az	4
		25-49 arası	6
		50-99 arası	8
		100 ve daha fazla	10
4	Kadrolu diğer personel sayısı	5'ten az	1
		5-9 arası	2
		10 ve daha fazla	4
5	Derslik sayısı	5'ten az	1
		5-9 arası	3
		10 ve 10'dan fazla	5
6	Bilgisayar/Fen/Yabancı dil laboratuvarı (Her biri için)	3	
7	Kütüphane ve okuma salonu (en az 1000 kitabı olan)	3	
8	Konferans/Spor salonu (Her biri için)	3	
9	Yatılı veya pansiyonlu olması	4	
10	Yarım yatılılık ve yemekhane	3	
11	Resim atölyesi/Müzik odası/İşlik/İş eğitimi sınıfı (Her biri için)	1	
12	Aynı yönetime bağlı örgün ve yaygın eğitim kurum sayısı (Her biri için)	3	
13	Bina durumu	Tip Projeye uygun yapılanlar	4
		Diğerleri (Geçici tahsisli vb.)	2
14	Isıtma durumu	Sobalı	1
		Kaloriferli / Klima	3
15	Öğretim şekli	Normal	2
		İkili	3
		Tam gün tam yıl	4
16	Lojman durumu	1-4 daire	1
		5-8 daire	2
		9 ve daha fazla daire	3
17	Okulun bulunduğu yer nüfusu	20 binden az	2
		20-50 bin arası	4
		50 bin ve daha fazla	6
18	Döner sermayeli okullar (Ana sermaye durumu)	1-50 YTL'ye kadar	1
		51-100 YTL'ye kadar	2
		101-200 YTL'ye kadar	3
		201 YTL ve daha fazla	4
19	Döner sermayeli okullar (Son üç yılın ciro ortalaması)	1000 YTL'ye kadar	2
		1000-5000 YTL'ye kadar	4
		5000-10.000 YTL'ye kadar	8
		10.000 YTL ve daha fazla	10
20	İşletmeye öğrenci gönderen okullar	1-50 öğrenci	1
		51-100 öğrenci	2
		101-300 öğrenci	3
		301 ve daha fazla öğrenci	4
21	Mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarındaki	Bölüm sayısı (Her bölüm için)	4
		Atölye sayısı (Her biri için)	2

SIRA NO	PUANLAMAYA ESAS ÖZELLİKLER		PUAN DEĞERİ	VERİLEN PUAN	
22	Öğretmen evinin	Otel Ünitesi Yatak Sayısı	10-50	9	
			50-100	13	
			100-300	17	
			300 ve daha fazla	21	
		Departmanları	Restoran sayısı 1	12	
			Restoran sayısı 2 veya daha fazla	16	
			Konferans salonu/çok amaçlı salon	6	
			Kütüphane ve okuma salonu	13	
			Bilgisayar odası (en az beş bilgisayar)	9	
			Sauna/spor salonu	1	
			Bay Kuaför	2	
			Bayan Kuaför	2	
			Havuz	1	
			Yazlık bahçe	4	
			Lokal (Bina İçerisinde)	5	
			Bağlı Lokal	5	
		Akşam Sanat Okulu (ASO)		10	
		Kalite Belgesi Almış Olanlar (İSO v.b.)		10	
		Personel Sayısı	Memur (657 SYK.Tabi) üçten fazla	2	
			Sözleşmeli personel 10-30 arası	7	
			Sözleşmeli personel 31-60 arası	13	
			Sözleşmeli personel 60 dan fazla	17	
Bulunduğu Yerin Nüfusu	20.000'den fazla	1			
	60.000'den fazla	2			
Günlük Gazete Alımı (3 ve yukarısı)		3			
Haftalık Ve Aylık Dergi Alımı (2 ve yukarısı)		3			
TOPLAM PUAN			-		

AÇIKLAMALAR:

1. Norm kadro yönetmeliğinin 14 üncü maddesine göre düzenlenen yönergede kriterleri belirlenen atölye ve laboratuvar sayıları esas alınacaktır.
2. ATL-AML-TL ve EML'de aynı adı taşıyan bölümler 21 inci satırda tek bölüm olarak puanlandırılacaktır.
3. 22 nci satırdaki bilgi başlıkları öğretmen evi ve akşam sanat okullarının tip belirlemede dikkate alınacaktır.